

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Önmagáért.

Budapest, június 20.

Ha elnézünk Tisza István ugynevezett intézkedéseinek hosszas sorozatán, kezdjük érteni azt a tanítást, hogy minden törvénynek végső elemzésben csak egy célja van: fölöslegessé tenni önmagát. Tisza István most a törvénynek neki is az a célja, hogy fölöslegessé tegye önmagát. Mert hiszen ha érvényben marad a szuronyok között szigorított házszabály s ha megvalósulhat a mandátumfosztásig meg sem álló megtorló javaslat: akkor igazán nevetséges luxus volna egy Tisza Istvánt tartani házelnöknek. Minek? Ilyen házszabályokkal, ilyen testőrséggel és ilyen büntető hatalommal beültethetik az elnöki székbe akár a Kuoni pástort is a kártyák közül. Az is megakaszthat és megtorolhat minden ellenzéki mozgolódást vagy akár csak trüsszentést is.

Igen, Tisza István a maga ugynevezett elnöki intézkedéseivel, melyekből törvényeket statuál, fölöslegessé akarja tenni önmagát, de csak mint elnököt. Másrészt ugyanekkor nélkülözhetetlenné akarja tenni önmagát, mint politikust. Ha elnöki minőségében lehetlenné tett minden obstrukciót, sőt minden ellenőrzést is és ha a jövőben miniszterelnök sorsa már biztosítva lesz minden parlamenti kimulással ellen: akkor Tisza István leszál az elnöki székéből,

hogy beüljön a miniszterelnöki székbe. Miért is ne tenné? A huszárstiklit ő csinálta meg, a házszabályokon ő nyargalt keresztül, az ellenzéket ő hordatta ki rendőrökkel, a fővárost és az országot ő helyezte ostromállapotba, a többséget ő fanatizálta, a kormánybiztosító rendszabályokat ő léptette életbe: hát mért ne élvezné a gyümölcsöket is ő? Csak nem képzeli róla, hogy Lukács hosszú életét akarta biztosítani? Nem. A maga hosszú életére gondolt. Ha az apja tizenöt évig volt miniszterelnök, ő majd lesz száztizenöt évig, feltéve, hogy él addig.

Csak a vak nem látja, hogy Tisza István az elnöki székéből a saját miniszterelnökségét készíti elő és pedig ellenzékként és a parlamentben legyőzhetetlenül. Sarkalja ebben az irányban nemcsak az a hite, hogy csak ő tud elbánni az emberekkel, tehát kormányozni igazán, hanem sarkalja különösen az a fenyegető demokratikus veszedelem, melynek elhárítását a világért se bizná másra. Mire a választójogi reformnak kellene sorra kerülni, ő akar azon a helyen ülni, ahonnan ez a veszedelem a történelmi osztályok feje felől elhárítható. Egy kevésbé óvatos kormánypubliczista ma már ki is locsogja, hogy a mandátumfosztó törvény voltaképpen az esetleg bérkezhető szocialista képviselők ellen irányul s az ő parasztibb viselkedésüket kívánja mandátumfosztással megakadályozni. Hát

igenis, Tisza István ennek a javaslatnak betérjesztésére is azért vette rá a mai kormányt, hogy neki majdan még a szocialista képviselőktől se kelljen tartania. Tisza István minden elképzelhető és elképzelhetetlen veszedelmet elhárít az utból, hogy aztán ugy ülhesen a miniszterelnöki székbe, mint akit onnan a királyon kívül senki emberfia ki nem mozdíthat. S hogy a király se mozdítsa ki, nohát arról is gondoskodik, mert a szigorított házszabályok segítségével többsége mindent szállíthat, amit csak osztrák szem és száj megkíván.

Önmagáért dolgozik Tisza István ilyen lázasan, sőt ilyen lázbeteg. Ma sem házelnök ő, hanem diktátor s ha miniszterelnök lesz, akkor is csak diktátor fog maradni. De ha mint házelnök, még kénytelen volt az ellenzékkel bibelődni, miniszterelnök korában ilyen veszélyei már nem lesznek, mert beültethet a házelnöki székbe akárkit, egy kiló vaját is, még az is elég keményen állhat meg az ellenzékkel szemben. Egyáltalán fölösleges lesz minden elnök. Egy önműködő villamos gép is elég lesz, mely jelt ad a rendőröknek, hogy az ellenzéket ki kell vezetni s mely kiugraszt egy jelzőtáblát, hogy X. vagy Y. képviselő ezenel megfosztatik a mandátumától. Egy önműködő villamos gép lehet az elnök és Tisza István lehet az örökös miniszterelnök.

Ha csak . . . Mert azért egyetlen

A liftes leány.

Irta: Nagy Lajos.

(Utánnomlás tilos.)

László már két hét óta lakott egy nagy bérház negyedik emeletén, egy kis hónapos szobában, amikor egyszer eszébe jutott, hogy a liftet fog felmenni. Megnyomta a portásnak szóló villanyos csengő gombját, mire megnyílt a kapualatti tejüveg ajtó és egy tizenhétévesnek látszó kis, kövér leány lépett ki rajta. A kisleány, tekintetét a földön futtatva, friss lépésekkel sietett a lift-hez, felnyitotta annak ajtaját és megállt várakozón, hogy előbb László lépjen be. Lászlóra oly hirtelen zudulással hatott a bájos jelenség, hogy zavarában udvariatlan lett és ahelyett, hogy a leányt tessékelt volna be maga előtt, ő lépett először a liftbe.

Beszálltak, a leány megindította a liftet; a sodrony mellett állt és szándékosan hátat fordított Lászlónak. Leginkább azért, hogy semmi oka ne támadjon némi piruló megzavarodásra. László a leányt vizsgálta. Első ránézésből fogva szépnek és vértforralóan kívánatosnak találta. Mikor már a harmadik emelet táján emelkedtek, a leány — mintha valamire érdeklődve nézne — az arcát, kissé László felé fordította. Tudta, hogy László látni akarja az arcát, engedte tehát, hogy kissé lássa. László most valóban látta is a profilját és pompásnak találta. Szólni is akart a leányhoz, de úgy érezte,

hogy tulságosan erős hatással van most rá a leány érzéki lényé, emiatt tehát inkább hallgatott. Hallgatott, mert nem akarta magát semmi elhárításnak kiténni. Azt gondolta, hogy majd máskor, könnyedebb hangulatban, a nyájas válasz biztos reményével szólhat a leányhoz. Mert az első megszólításnak frissnek, könnyednek és a légység mögött is vidám erőteljű duzzadónak kell lenni, nem szabad, hogy az első megszólítás percében a vágy reszkessen az emberben.

A lift megállt, fent voltak a negyedik emeleten. A leány kinyitotta az ajtót és kilépett a folyosóra. László is kiszállt, kint állt egy darabig és nézte a leányt. A leány visszalépett a liftbe, betolta a lift ajtaját és már ereszkedett is lefelé. Mielőtt elsüllyedt volna László szeméi elé, a lift üvegfalán át Lászlóra tekintett. László most félenként mosolygott; félenként, mert nagyon-nagyon megkívánta az édes kövérke leányt és már nagyon fontosnak érzett mindent, ami kettőjük közt történik. A leány arcát kigyujtotta a László mosolya és ő is mosolygott. Mosolygott, hogy a tüzes pirt enyhítse. És mosolya szelid volt és jóakaróan biztató is. A lift lesüllyedt, a leány pirral és mosolylyal az arcán eltűnt László elől. László szeméi beleragyogtak a lift helyén támadt ürességbe, ujjongva fellelegzett és fantáziáló reménységgel tért a szobájába.

Csöngetésére másnap már mosolyogva jött elő a kis liftes leány. László köszöntötte és bizalmasan nyújtotta feléje a kezét. A leány odaadta lágy, meleg kezét és

amikor a liftet felnyitotta s előre belépett, biztatóan, bizalmaskodva szólt Lászlóhoz:

— No, győzzön!

Bent néhány nyájas, tréfás, egyszerű mondatot váltottak. László boldogan vált el a leánytól és felsóhajtott:

— Végre egy édes, gyönyörű nő! Annyi keserves keresés és küzködés után! Ó, bizonyos, hogy az enyém lesz. Az enyémnek kell lennie. Bizonyos, hogy már a boldogság előszobájában állok, csak még várnom kell egy kissé a beocsátatásra.

És sokáig feküdt hanyatt a diványon és képzelődött a leányról. A legnekemvaldóbb nő! — így állapította meg. Finom fehérbőrű, gömbölyű testű, szelid, gyengéden ajánlkozó; bizonyosan már szerették és bizonyos, hogy könnyen szeret. Egyszerű kis liftes leány, nem komiszögü, hiábakívánt uri kisasszony. És egész lelkével, szívével átfogta, átölelte, a képzeletébe szívtá a leányt és soha el nem mulón zárta őt az emlékezetébe. . . . Feküdt, egyik karját a keblén pihentette, a másikat ernyedten lógatta le a diványról és amint a testét, egész fizikai valóját kéjesen eleresztette, úgy minden buja reménykedését szabadjára bocsátotta.

A harmadik napon nem a leány jött a liftet kezelni, hanem a portás felesége, egy idősebb, kövér asszony. László elfordult az asszonytól és inkább a lefelé futó korlátokat nézte. És bánta, hogy napjában csak egyszer jár haza és emiatt eddig még csak kétszer látta a leányt. Ma már bizonyára nem is

fa sem nőtt még az égig. Valami kis hozzászólása a dolgokhoz a nemzetnek is van. Valami kis nemzet pedig a parlamenten kívül is van. S ha Tisza István a parlamentben lehetetlenné is lehetne minden ellentállást, megnőne az ellentállás a parlamenten kívül s a fölébredt nemzet, az elkészerített nép parlamentestől is el tudja söpörni a parlament megölőjét, Tisza Istvánt.

Budapest, június 20.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap déli tizenkét órakor formális ülést tart a további teendők megállapítása céljából. Valószínűleg délután négy órakor újabb ülés lesz, melynek napirendjén az ujonczjavaslatok s esetleg több kisebb javaslat fog szerepelni.

Kossuth Ferencz üdvözlése. Kossuth Ferencz a mai nap folyamán a következő üdvözlő táviratot kapta: A czellómölki népgyűlés tisztelettel üdvözlöi nagyméltóságodat, mint az ellenzéki pártok vezérét és biztosítja tántoríthatatlan ragaszkodásáról és támogatásáról. A népgyűlés nevében *Porkoláb* elnök.

Városi ankét. A belügyminisztériumban ma délelőtt Jakabffy Imre államtitkár elnöklésével ankét volt a városok fejlesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyában. Délelőtt tizenegy órától délután félkettőig az ankét tüzetesen végig ment a törvényjavaslat minden pontján. Az értekezlet berekesztésekor Jakabffy államtitkár megköszönte a jelen voltak érdeklődését és kijelentette, hogy a megszívlelésre méltó észrevételeket a belügyi kormány komoly megfontolás tárgyává fogja tenni és rajta lesz, hogy azok a törvényjavaslatnak képviselőházi tárgyalásokor is érvényesítenek.

Munkapárti beszámoló. Kaposvárról jelentik: Dr. Nagy Ferencz volt államtitkár, a kerület képviselője értesítette Márfy Emil főrendiházi tag elnököt, hogy beszámolóját július végén fogja megtartani.

A bosnyák tartománygyűlés munkaképessége. Szerajevéből jelentik: A tartománygyűlés munkaképességének helyreállítása érdekében a tárgyalások folynak. Délben a tartománygyűlés elnöksége és a pártok vezetői jelentek meg a miniszternél és hosszabb ideig tanácskoztak vele. Délután a tartománygyűlés termében a pártok újabb értekezletet tartottak, amelynek egyelőre az az eredménye, hogy a pártok közös munka-

láthatja, a mai nap már esedik, egy nappal már késik a boldogság. És megkérdezte az asszonyt:

— Hol van ma a leánya?

Az asszony gyűlölködően felelt, szavai mögött fekete indulatok forrtak:

— Az a szép mákvirág! Valahová elcsavargott megint. Ha csak be nem osont itt a házban valamelyik szobaurhoz.

Lászlóban lobogó öröm gyúlt fel e szavakra. Tehát buja, szeretkező nő! Ez mindenestre nagyszerű és imálandó. Szerethetni fogom tehát. Szeretem én is, azután majd megörzöm, átfogom, megtartom.

A következő napon ismét a portásné vezette a liftet. László nyugtalan lett. Sok csalódására, tört vágyaira, fájdalmas küzdéseire gondolt. Az asszonyhoz nem szólt semmit. Amint felért a szobájába és néhány percig izgalmasan sétált fel-alá, érezte, hogy nem tud maradni, mennie kell, látnia kell a leányt. Távozott, lement a lépcsőn és megállt a ház kapujában. Itt állt, majd lefelé sétált. Körülbelül egy óra hosszat sétált már, amikor találkozott a lánynyal. A leány boltba ment. László megszólította. Pár szót váltottak mindössze, mert a bolt közel volt a házhoz és a leánynak sietnie kellett. Hogy mikor találkozhatnának, erre a kérdésre sürgette László a leány válaszát. A leány hirtelen zavarban volt, nem tudta hamarosan rendbe szedni elméjében a dolgait. Nem tudom — mondta. És még azt is mondta, hogy a napokban elmegy innen, czukrászdába megy elárusítónőnek; holnap sétáljon László többször a kapu előtt, majd csak ta-

lálkoznak. Akkor aztán már meg tudja mondani, hogy melyik czukrászdába fog belépni. Másnap László sokáig sétált a kapu előtt, a leányt azonban nem látta. Végre felment a lakásába. Liften ment, a portásné vezette a liftet. Megkérdezte a portásnént:

Elakadt a mandátum-kobzás.

— Lukács László Bécsbe utazott. —

Vakációt akar a kormány.

— *Hírek a politikai küzdőtérrel.* —

Budapest, június 20.

A mai nap csendes szenzációk jegyében folyt le. Ilyen csendes szenzáció volt az is, hogy a képviselőház közigazgatási bizottsága ma egyáltalában nem foglalkozott az elébe utalt mandátumfosztó javaslattal, amiből nyilvánvalólag azt következik, hogy a kormány maga is megijedt ettől a javaslattól és még jobban attól a tiltakozástól, amely a javaslat publikálása nyomán az egész országban felzúgott. Belátta, hogy ezzel a javaslattal éppen nem ijeszti meg az ellenzékét, sőt ellenkezőleg, növeli harczi kedvét és elkészeredését, amely immár az ország egész közvéleményére átragadt. A mandátumraboló törvény tehát halottnak tekinthető, mielőtt megszületett volna.

A másik ilyen csendes szenzáció volt Lukács László miniszterelnök váratlan bécsi útja, amelyet a képviselőház nyári szünetével és bizonyos kitüntetésekkel hoznak kapcsolatba. A munkapárt ugyanis pihenni akar. A rendőrség, csendőrség és katonaság is már halálosan kifáradt a fokozottabb mértékű törvényhozói munkában és feltétlenül pihenésre van szüksége. Sietni kell tehát a törvénygyártással. És a kormány ennek folytán ugy kontemplálja a dolgot, hogy a jövő hét keddjéig elintézteti a munkapárttal a hátralevő javaslatokat s azután szeptember 23-ikáig békét hagy a képviselőháznak és a katonaságnak.

Ez volna a nyári szünet, amelyet a kormány az ország hangulatának preparálására, az ellenzék pedig igazának, minél teljesebb kidomborítására kíván felhasználni. Az ellenzéki pártok változatlan erőlyel és kitartás-

sal fogják folytatni a nyár folyamán is most megindított akciójukat és fel fogják világosítani az ország népét azokról a veszedelmekről, amelyeket a munkapárt törvényszegései magukban rejtnek. Különösen az elnöki abszolútizmus elleni tiltakozásra fogják felhívni az ország polgárságát, amelyet egy ünnezes országban megtűrni nem szabad.

Népgyűlés-népgyűlést fog érni a nyár folyamán is és minden vasárnap újabb pozíciók elvesztését fogja jelenteni a kormánynak, mely végre is teljesen izoláltan, magára hagyatva megy majd bele az őszi küzdelembe, hogy ebben saját és a munkapárt sorsát véglegesen megpecsételje.

A politika mai eseményeiről hireink egyébként a következők:

A miniszterelnök a királynál.

Lukács László miniszterelnök ma éjjel titkárával, dr. *Latinovits* Endrével Bécsbe utazott. A miniszterelnök holnap délelőtt a királynál kihallgatáson jelenik meg, hogy a helyzetéről jelentést tegyen. Ezenfelül a miniszterelnök tanácskozni fog gróf *Berchtold* közös külügyminiszterrel és még a holnapi nap folyamán visszatér Budapestre.

Beavatott helyről vett értesülés szerint a miniszterelnök a legutolsó napok politikai eseményeiről ad számot a királynak és egyúttal előterjesztést tesz a képviselőház üléseinek elnapolására. A miniszterelnök mindjárt magával hozza a királyi kéziratot is, amelylyel a Ház ülései a jövő hét keddjétől szeptember 23-ikáig napoltatnának el. Ezenkívül egy egész sereg kitüntetést hoz magával Bécsből, amelyekkel azokat fogják dekorálni, akik a kormányt mostani szomorú működésében támogatták.

Lukács a mandátum-kobzásról.

Lukács László miniszterelnök ma egy bécsi lap tudósítója előtt hosszabb nyilatkozatot tett a legújabb munkapárti szörnyszülött: a mandátum-kobzó törvényjavaslat védelmére. A miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

— Aki ismeri a mi parlamenti viszonyainkat, az érteni fogja, hogy végre is kényszerítve lettünk arra, hogy ezt a törvényjavaslatot betejesszük. Lehet sajnálni azt, hogy ez megtörtént, de nem lehet elzárkózni az elől, hogy ez ránk nézve szükségesség volt.

— Amikor a házszabályok 255-ik szakaszát

azután, hogy sorra járja a budapesti czukrászdákat. Elmegy valamennyibe, így esetleg megtalálja a leányt. El is kezdte a kutatást, néhány nap alatt nyolcz-tíz czukrászdát bejárt, de a leányt nem látta egyikben sem. Le is mondott erről a tervéről.

Szerencsétlennek érezte magát, busongott a leányról és csökkent kedvvel és reménnyel kezdett új nők után kutatni. Sokat megnézegetett, mosolygott is néhányra, egygyel-kettővel megismerkedett, de senkit oly szépnek, oly kívánatosnak és oly édesen kínálkozóan nem talált, mint amilyen a kis liftes leány volt. Sokszor elábrándozott róla és úgy tudta, hogy soha sem is fogja őt elfelejteni. És mindig tragikus csapásnak fogja érezni, hogy kitárt karjai közül röppent el az isteni boldogság. Oh mily szép is lett volna, ó milyen nagy dolog lett volna; csak pár hét is a förtelmes küzdelem, a fogcsikorgató sóvárgás és a sóhajos boldogtalanság nélkül!

Vajjon lesz-e valaha is valamije, ami felér azzal, ami ez a dus szeretkezés lett volna!... Alig!... Vannak nőarcok, melyeket ha meglátunk, már megremeg a szívünk. Talán azok az arcok, melyek egy édes, lelkünk tudattalan mélyébe örökre belérögzült gyermekeleánykához hasonlítanak, aki iránt kiesiny korunkban először gyultunk korai, szomorú gerjedelemre. Ez a leánya nem fog eszünkbe jutni soha, de a nőket, akik hasonlítanak hozzá, ha csak egy jó — vagy egy gonosz — szót is szóltak hozzánk, ha csak egyszer is a szemünkbe néztek, nem fogjuk elfeledni soha, soha...

megteremtették, mely a kizárás lehetőségét kimondja, e paragrafus nem kapott büntetőjogi szankeziót, mivel senki sem tartotta lehetségesnek, hogy egyes képviselők ellene szegüljenek a Ház határozatának. A Ház tagjainak lojalitására azonban a legsúlyosabban csalódtunk. Fájdalmas dolog, hogy ilyen rendszabályokhoz kellett nyulni és a kormány igen nehezen tudta magát elhatározni e javaslat benyújtására. Aki azonban bennünket gáncsol, azt arra kell kérnem, hogy mondjon nekünk egy másik alkalmas eszközt arra, hogy a végtelen obstrukciós idő után a parlament tanácskozásait biztosíthassuk. A napokban ismételt hallottuk az ellenzéknek azt a fenyegetését, hogy őszszel is épp úgy, mint június 4-ike után az első napokban fizikai eszközök segítségével akarja megakadályozni a képviselőház tanácskozásait. Ez indított bennünket arra, hogy a törvényjavaslattal előálljunk. Egyébként félre nem ismerhető, hogy mi tulajdonképpen a legmesszebb menő lojalitástól vagyunk áthatva. Nem hiányoztak a partban hangok, melyek a javaslat azonnal való megszavazása érdekében emelkedtek. Mi azonban elhalasztottuk a határozathozatalt egyelőre úszig. Teljesen az ellenzék től függ majd, hogy kényszerít-e bennünket arra, hogy a javaslatot törvénynyé tegyük, vagy pedig hogy magatartásával a javaslatot feleslegessé teszi. *Sürgős szükség nélkül nem fogjuk e javaslatot a plénumban tárgyalni.* Remélem, hogy az ellenzék a nyári szünetet arra fogja fölhasználni, hogy magatartását a politikai okosság követelése szerint rendezze be. Mi mindenkor készen vagyunk a békére és szívesen kerülünk el minden radikális rendszabályt, de másrésztől nem térünk ki az elől, ha az ellenzék erre kényszerít bennünket.

A miniszterelnöknek erre a körmönfont nyilatkozatára csak az a válaszuk, hogy még nem találták fel azt az indokot, amely jogosulttá és elfogadhatóvá tenné a mandátumkötés szörnyszültötletkeztését és a képviselőházban való körülhordozását. Ez nem békejavaslat, ez újabb harci riadó, amelyre az ellenzéki oldalon is csak újabb harci kürtjelek fognak megharsanni. Az ellenzék különben sem fél és ha a kormány csakugyan elhatározná magát arra, hogy a javaslatot tárgyalatja, úgy az ellenzék is meg fogja találni a módot, amelylyel a többségi abszolutizmusnak ezt az újabb tulkapását megghiusítsa.

Bizottságokat alakítanak.

A képviselőház ma nem tartott ülést, ellenben a munkapárti képviselők a délelőtti folyamán megalakították maguk között az osztályokat és bizottságokat. Délelőtt tíz órától kezdve kilencz ceztály és tizenhét bizottság alakult meg összesen huszonhat teremben.

A munkapárti képviselőknek ehhez a mozgalmához a már megszokott mérvben rendelték ki a karhatalmat, mely újra szoros zár alá vette a parlament épületét. Erre a nagy rendőri és katonai készülétre azonban nem volt semmi szükség, mert az ellenzék intéző bizottsága még tegnap kimondotta, hogy a bizottságok tegnapi megválasztását nem ismeri el törvényesnek és így azok megalakulásában nem vesz részt. Ennek folytán az ellenzéki képviselők ma nem tettek kísérletet, hogy a parlament épületébe bejuthassanak.

Az egyes bizottságok a következőképen alakultak meg:

A közigazgatási bizottság elnöke gróf Khuen-Héderváry Károly, jegyzője Rakovszky Iván, közgazdasági bizottság elnöke báró Vojnics István, jegyzője Mocsáry Sándor, földművelésügyi bizottság elnöke, báró Tallián Béla, jegyzője Pirkner János, igazságügyi bizottság elnöke id. Erdélyi Sándor, kérvényi bizottság elnöke Sándor János, jegyzője báró Láng Mihály, közlekedési bizottság elnöke Zeyk Károly, jegyzője Dobiecki Sándor, kivándorlási bizottság elnöke Dániel Gábor, jegyzője Hámori László, közoktatásügyi bizottság elnöke Zsilinszky Mihály, jegyzője Mártonffy Márton, mentelmi bizottság elnöke Plósz Sándor, jegyzője Darvai Fülöp, munkásügyi bizottság: elnök Borbély Lajos, jegyző Hegedüs Kálmán, véderőbizottság: elnök báró Tallián Béla, jegyző báró Soly-mossy Ödön. A többi bizottság részben még nem alakult meg. Az összeférhetlenségi bizottság elnökévé még tegnap megválasztotta a képviselőház gróf Tisza István eddigi elnök helyébe Khuen-Héderváry Károly grófot. Utóbb megalakultak az osztályok is.

A bizottság legtöbbje már ma „munkához” kezdett és foglalkozott azokkal a törvényjavaslatok-

kal, amelyek a tegnap benyújtottak közül őket közlelebbről érdekelték.

Visszautasított tisztségek.

A szövetkezett ellenzék tudvalevőleg elhatározta, hogy az új ülészakban a munkapárt által megalakítandó tisztikarban és bizottságokban semmiféle állást, tagságot, el nem fogad s a munkapárt elnökségének a jelölésekre vonatkozó átiratára nem is válaszolt. A munkapárt az ellenzéknek ezt az állásfoglalását úgy igyekezett kijátszani, hogy jegyzői állásokra és bizottsági tagokul azokat az ellenzéki képviselőket választották meg, akik az előző ülészakban ezeket az állásokat az ellenzéki pártok kijelölése alapján betöltötték.

Az ellenzéki képviselők a kegyesen adományozott jegyzői állásokat, illetőleg bizottsági tagságokat visszautasították s azokról a következő átiratban mondtak le:

A képviselőház elnökségének.

Arról értesültünk, hogy a képviselőház többségi pártja, mialatt az elnökség az ellenzéki képviselőket az ülésen való megjelenésben rendőri és katonai erőszak alkalmazásával állandóan megakadályozza, alólírottak a képviselőház jegyzőivé, illetőleg a neveink mellett jelzett bizottságok tagjaivá választotta.

Mint hogy a parlament vezetésében és működésében az alkotmányos jogrend helyébe a fegyveres erőre támaszkodó önkényuralom lépett: reánk nézve minden olyan megbízás elvállalása, amely az ily módon tanácskozó gyülekezet elhatározásából ered, erkölcsi és közjogi lehetetlenség.

Ugyanazért kijelentjük, hogy a törvény és házszabályellenesen létrejött választást érvénytelennek tekintjük, el nem fogadjuk és visszautasítjuk.

Dolgoznak a bizottságok.

A képviselőház véderőbizottsága báró Soly-mossy Ödön előadó ismertetése után egyhangulag elfogadta az 1912. évre kiállítandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatot.

Az igazságügyi bizottság délután 5 órakor ülést tartott, amelyen a kisajátításról szóló 1881. évi XL. t.-cz. 2., 4. és 22. szakaszának kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta. Kálmán Gusztáv és Tóry Gusztáv államtitkárok, továbbá Blánár Béla és Szulyovszky Gusztáv hozzászólása után a bizottság a javaslatot elfogadta.

A közgazdasági bizottság délután 5 órakor báró Vojnics István elnöklete alatt ülést tartott, amelyen a Japánnal és Portugáliával való kereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot, az 1912. évi III. hó 5-én Bruxellesben kötött czukorregyezmény meg hosszabbítására és a konvenczió becikkelyezésére vonatkozó törvényjavaslatot, a statisztikai hivatal 1912. évi munkatervéről szóló kereskedelemügyi miniszteri jelentést és a kereskedelmi utazók tekintetében Svédországgal az 1911. évi június hó 22-én létrejött nyilatkozat becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta és fogadta el.

A közigazgatási bizottság ma délután 4 órakor gróf Khuen-Héderváry Károly elnöklete alatt ülést tartott, amelyen tárgyalás alá vette a kormány által beterjesztett közigazgatási javaslatokat. A közigazgatási statusrendezést Haydin Imre ismertetette. A bizottság általánosságban elfogadta a javaslatot. A részletes tárgyalás során a 3. szakasznál Scitovszky Béla javasolja, hogy a vármegyei másodjegyzőre nézve a VIII. fizetési osztályból a VII. fizetési osztályba jutáshoz ne 12 évi, hanem tíz évi várakozási idő állapíttassék meg. Jakabffy Imre államtitkár kijelenti, hogy a módosításhoz a kormány hozzájárul. A bizottság ezután a javaslatot részleteiben is elfogadván, kimondja, hogy a sürgősség kimondását fogja kérni a Háztól. A városok fejlődéséről szóló javaslatot a bizottság általánosságban és részleteiben is elfogadta. Ezenkívül a bizottság letárgyalta és elfogadta még az 1889: XV. te. némely rendelkezésének és az 1879. évi XXXVII. te. 5. szakaszának módosításáról, valamint a Budapest székesfővárosi magy. kir. rendőrség hatáskörének Erzébetfalva, Kispeszt és Pestszentlőrincz községe területére való kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatokat.

A pénzügyi bizottság délután 6 órakor báró Láng Lajos elnöklete alatt ülést tartott, melyen az 1909. évi 6., 7., 8., 9., 10. és 11. t.-czikkek módosításáról és kiegészítéséről, valamint az ezzel kapcsolatos intézkedésekről szóló törvényjavaslatot Hellai Ferencz hozzászólása és Teleszky János pénzügyminiszter válasza után általánosságban és

részleteiben elfogadták. Azután áttért a Kossokmet városban földrengés által okozott károk helyreállítására szolgáló állami kedvezményekről szóló törvényjavaslat tárgyalására, melyet egyhangulag elfogadott azzal, hogy úgy ezen, mint a megelőző javaslatra kérni fogja a Háztól a sürgősség kimondását. A napirend harmadik pontja az ásványolajfélékre vonatkozó állami kizárólagos bányászati jogoknak Máramaros vármegye Izvolgyének egyrészében az 1911. évi 6. t.-cz. negyedik szakasza alapján a Magyar Kárpáti Petroleumrésztársaságra történt átruházásáról szóló pénzügyminiszteri jelentés tárgyalása volt, melyet szintén elfogadtak.

A közlekedésügyi bizottság ma délután Károly elnöklésével ülést tartott. Söpkéz Sándor előadása alapján elfogadta a bizottság a Máv. hálózatán az 1912. évi költségvetésen felül sürgős s végrehajtandó munkák és beszerzendő forgalmi eszközök költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslatot, továbbá a dalmát vasutak építésére, a Károlyváros-Bubnjárczi vasút és a marostoróai helyi érdekű vasutak engedélyezésére vonatkozó törvényjavaslatokat. A bizottság valamennyi törvényjavaslatra és jelentésre nézve javasolni fogja a Háznak a sürgősség kimondását.

Az ellenzék akeziója.

A szövetkezett ellenzéki pártok tagjai holnap délelőtti kilencz órakor az Országház-kávéházban gyülekeznek, ahonnan együttesen vonulnak a képviselőházba.

Désy Zoltán a helyzetről.

Munkatársunk ma délután fölkereste Désy Zoltánt, a Kossuth-párt agilis ügyvezető alelnökét, s a szövetkezett ellenzék végrehajtóbizottságának tagját s vele hosszabb beszélgetést folytatott a politikai helyzetről. A kiváló államférfiu a legnagyobb készséggel válaszolt kérdéseinkre, s a következőket mondotta:

— A mostani bonyolult szituációból csak egy kivezető út képzelhető: a restitutio in integrum, a törvényesség visszaállítása. Ehhez föltétlenül ragaszkodunk s ettől a követelésünktől el nem térhetünk. Kezddőnie kell pedig ennek a folyamatnak, a kormány és az elnökség változásával. De ez csak a személyi rész. A tárgyi része még teljesen nem precizírozható, azonban ez sem maradhat el. Nem gondolnám ugyan, hogy a király nem fogja szentesíteni az erőszakosan keresztülhajtolt véderőtörvényt, bár, ha az uralkodónak jó tanácsadói volnának, hatnának rá, hogy küldje vissza teljes szabályszerű elintézés végett a véderőreformot, mert ily fontos, alapvető törvény megalkotásának kételyen felül kell állania, — de hát, amint mondom, arra nem is gondolok, hogy a legfelső szankezió be ne következne. Ennél fogva a reparáció-nak más módját kell megtalálni. Lehetne-e például egy egyszakaszos törvény révén, amely utólag helybenhagyná a reform megszavazását, de egyben kategórikusan megállapítaná, hogy az a szabálytalan határozathozatal precedensnek nem tekintendő. Mert a reparációt csakis a képviselőház ejtheti meg, ahol a hibát elkövették. Ezt sem a főrendiház vétuma, sem a királyi szentesítés nem teheti jóvá. A törvények erejébe vetett hitet csakis az térítheti vissza, ha a jogrend ismét restituitatik, s megkapjuk a garanciát, hogy ezentul csakis a törvényes kellékek megtartásával fog az országgyűlés törvényt hozni, miután másként jogérvényes törvény nem is hozható. És nagyon csodálódik a kormány, ha azt véli, hogy mi e tekintetben válogatni fogunk s elismerjük érvényeseknek az ugynevezett szociális jellegű törvényeit és ezzel implicite a véderőtörvényt is. Szó sincs róla. Ez a trükk tulságosan átlátszó. Annak idején, ha megtörtént az in integrum restitutio, ak-

kor ezeket, a részünkről is fontosnak vallott törvényeket akár egy ülésen újra megszavazzuk, vagy helybenhagyjuk, a meg nem felelőket pedig visszautasítjuk. Így például a kiforszírozott házszabály-revizíót, amelyet nélkülünk ellenünk csináltak meg. Ismétlem, a reparáció formáját még most pontosan nem lehet körülrini. Nincs kizárva, hogy abban az egy-szakaszos törvényben minden vitás kérdés megoldása befoglalható lesz. Ami a *mandátumfosztó törvényjavaslatot* illeti, attól egyáltalán nem félnék. Nem lesz abból törvény soha, nemcsak az okból, hogy állítólag a munkapárt is forrong miatta, hanem azért is, mert mi a *mostani passzivitásunkból, amíg a restitutio meg nem történt, kicsalogathatók nem vagyunk*. De nem lehet belőle azért sem törvény, mert a magyar nemzet soha be nem venné. Hiszen, ha ez a javaslat törvénynyé válnék, fölöslegesen volnának a pártküzdelmek, lehetetlené tétnek a kisebbség többségrejutási törekvése és minden képviselő előtt csak az a czél lebeghetne, hogy az elnökkel jó viszonyban legyen, miután minden hatalmat, sőt abszolút hatalmat ő összpontosítana kezében. Szóval ez az örökös párturalom biztosítása mellett a házelnöki abszolutizmust jelentené. *A magyar nemzet a császári abszolutizmust sem tűrte soha, nemhogy a képviselőház elnökének abszolutizmusát volna hajlandó elviselni*. Végül, ami a *választójogot* illeti, ha ezt a kormány a *mostani módszer alapján akarná megvalósítani, hát akkor ennek a tárgyalásától is tartózkodnánk s ezt a reformot sem fogadnók el érvényesnek*. Ismétlem, mi csak a teljes restitutio in integrum után térünk vissza a Házba. Az esetre, ha a kormány a választói törvényt mégis életbe léptetné, sőt ez alapon választatna is, mi álláspontunk fentartásával részt vennénk ugyan a választásban, de csak azért, hogy az új Házban, amely már szélesebb rétegekre támaszkodnék, annál hatékonyabban folytathassuk a harcot. Reméljük azonban, hogy idáig nem fog eljutni a dolog és *összességel teljesen tisztázódik a helyzet*. Ha ez megtörtént s így a konfliktust okozó kérdések végeleg kiküszöböltek, akkor majd áttérhetünk a realpolitikára, a helyes szociális és gazdasági program megvalósítására. Akkor az elkövetkezendő decennium a gyakorlati, népiéleti alkotások nyugodt kora lesz. A lefolyt küzdelemre, amely méltó befejezése tisztelettel ellentállásunknak, már csak azért is szükség volt, hogy Bécs lássa, hogy miután nemzeti kivánalmainkat nem teljesítette, csupán erőszakkal tudta keresztülvinni a véderő fejlesztését. Ha helyreáll majd a béke és rend s széthullhatnak a mostani pártkeretek, akkor egyéb politikai jelszó nem is kell, mint ez, hogy *jöjjön a becsületesebb ember kormányzata!*

Ezzel a nagyérdemű nyilatkozat véget ért.

A vasárnapi népgyűlések.

Vasárnap, június 23-án, szerte az országban többfelé lesznek tiltakozó népgyűlések, amelyek programját az egyesült ellenzéki pártok intézőbizottsága a következőleg állította össze:

Abonyban Lévay Mihály, Férster Aurél képviselők, Ambrozovits Lajos ny. főispán, *Baranya-szentlőrincen* délután két órákor Szluha Pál, Jeszenszky Ferenc képviselők és Kutka Miklós. *Esztergomban* délelőtt tíz órákor Zlinszky István, Bakonyi Samu, Frey János és Kobck Kornél.

Eperjesen gróf Esterházy Mihály, Gedeon Aladár, Gyulán Beszkid Antal, Kovácsy Kálmán, Bikádi Antal. *Hódmezővásárhelyen* Holló Lajos, Kun Béla, Pap Zoltán. *Jászberényben* Apponyi Albert sok képviselő kíséri. *Jászárokszálláson* délután gróf Károlyi István, Haller István képviselők, Lakatos és Hódy Gyula. *Jánoshalmán* Györfy Gyula, dr. Baránszky Gyula. *Karcagyon* Meskó László, Abraham Dezső, Nadányi Gyula. *Kapaszvartól* délelőtt tíz órákor Hegyi Árpád, Kapotsffy Jenő, Szabó István (nagyatádi), Zboray Miklós, Sümei Vilmos. *Kiskunhalason* Horváth Mihály. *Kapuvártól* Molnár János. *Keézelen* Fráter Lóránd, Ivánka Imre, Faragó Antal, Pozsgay Miklós. *Losoncban* Barabás Béla. *Munkácsen* délután két órákor Jármy Béla, Csuha István, Horváth József, Veszprémy István. *Oroszában* délután két órákor Beck Lajos, Benedek János. *Somogysszilen* délután Hoek János, Csemez István, Hegyi Árpád, Justh János. *Zalaszentgróton* délelőtt Ostffy Lajos, Huszár Károly, Eitner Zsigmond. *Sümege* délután Ostffy Lajos, Huszár Károly, Eitner Zsigmond. *Székhelykeresztúron* Gál Sándor, Vertán Endre, gr. Bethlen István, Valentik Ferenc. *Tatán* Thaly Ferenc, Csontos Andor, Preszly Elemér képviselők, Mérey Lajos. *Zomborban* Fernbach Károly, gróf Károlyi Mihály, Lovász Márton, Szmracsányi György, gróf Benyovszky Móricz.

Kolozsvár állásfoglalása.

Kolozsvár törvényhatósági bizottságának ötven tagja rendkívüli közgyűlés összehívását kérte a főispántól, hogy a kormány iránt bizalmatlanságot, a parlamenti események felett pedig megbotránkozást fejezzenek ki. A beadott kérvény elintézését egyre halogatták és hogy a bizalmatlanságot megelőzzék, vasutasokból és egy közjegyzői iroda személyzetéből álló küldöttséget vezettek a miniszterelnök elé. Ma azután gróf Esterházy Kálmán főispán a következő értesítést küldte Apáthy István egyetemi tanárnak:

Folyó hó 7-én kelt, de kezemhez dr. Esterházy főjegyző útján a hó 15-én juttatott abbeli kérésüknek, hogy Kolozsvár szabad királyi város törvényhatósági bizottságát rendkívüli közgyűlésre hívjam össze, módot nyújtandó ezzel Kolozsvár szabad királyi város közönségének arra, hogy a legutóbbi parlamenti eseményekhez hozzászólhasson, *eleget nem tehetek*, nem tartván magam tisztemben hivatottnak arra, hogy a politikai szenvedélyek szítására rendkívüli alkalmat szolgáltatassak.

A főispáni értesítés nagy elégedetlenséget keltett az ellenzéki bizottsági tagok körében, akik erre elhatározták, hogy ennek dacára sem fogják megkímélni a kormányt bizalmatlanságuk és tiltakozásuk kifejezésétől s e végből dr. Apáthy István, dr. Kenéz Béla, Hirsch Ödön és társaik a polgármester útján a város legközelebbi közgyűlése elé a mai napon a kormányt és parlamenti erőszakot erősen elítélő határozati javaslatot nyújtottak be.

Ügyvédek, tanárok és tisztviselők.

A *besztercebányai* ügyvédi kamara választmánya tegnap tárgyalta a pécsi ügyvédi kamara átiratával kapcsolatban azt a kérdést, hogy hivjanak-e egybe rendkívüli közgyűlést, amelyen a parlamenti erőszakoskodásokkal szemben tiltakozzanak. Hosszabb vita után a választmány többsége úgy döntött, hogy a *rendkívüli közgyűlést* összehívja.

A *középiszkolai tanárok* is elégedetlenek a kormánnyal és pedig a családi pótlék miatt. Ugyanis gróf Apponyi Albert kultuszminiszter korábban keresztyülvitte, hogy a felekezeti és községi középiszkolók tanárainak állami kiegészítéssel ugyanolyan fizetést biztosított, mint amelyet az állami középiszkolai tanárok élveznek. A felekezeti és községi középiszkolai tanárok a paritás folytán joggal várhatják, hogy a *családi pótlékban* ők is részesüljenek. A munkapárti képviselők ígéretük dacára egy szót sem szólnak a javaslat tárgyalásáról. A tanárok azt hiszik, hogy a függetlenségi képviselők bizonyára felszólaltak volna a felekezeti és községi középiszkolók tanári karának méltányos kívánásai mellett, de az erőszak ebben meggátolta őket. A tanárság körében mindezek miatt nagy az elkeseredés s a községi és felekezeti középiszkolai tanárokat egy bizottság arra szólítja fel, hogy minden módon igyekezzenek a maguk körében is felhasználni minden lehetőséget s alkalmat, hogy *felvilágosítsák az ország népet arról, hogy ettől a kormánnytól a népek nincs mit remélnie*.

Az *Államvasuti Mozdonyvezetők Egyesületének* választmánya kedden éjjel a Mozdonyfűtők Otthonában ülést tartott, amelyre a választmány-

nak vidéken lakó fűtőtagjait is felezítették. A mozdonyvezetők nagy várakozással néztek az ülés elé, melyen kisült, hogy azért volt oly sürgős az éjjeli órákban való összejövetel, mert a vezetőség azzal az indítvánnyal állott elő, hogy a választmány szavazzon bizalmat Lukácsnak és Tiszának. A választmány óriási nagy többsége viharos „*eldől!*” kiáltással fogadta az indítványt, szenvedelmes kifakadások hallatszottak:

— Pavliknak szavazzanak bizalmat! Tiszákkal nem árulunk egy gyékényen! stb.

A választmány nagy többségének az indítvány ellen való határozott állásfoglalása után sem akarta a vezetőség az indítványt visszavonni, mire a többség egy-két szavazat ellenében nagy lelkesedéssel kimondta, hogy a *bizalmi indítványt elveti*.

A *szegedi ügyvédi kamara* június 29-én, délelőtt 11 órákor tartandó rendkívüli közgyűlésén fog foglalkozni a parlamenti jogsértésekkel. A szegedi ügyvédek mozgalmához, mint a kamara tagjai most csatlakoztak a makói és a hódmezővásárhelyi ügyvédek, kik tömegesen jelennek meg a közgyűlésen, hogy a legmagyarabb ügyvédi kamara állásfoglalása minél impozánsabb legyen.

A *budapesti ügyvédi kamara* választmánya ma tartott ülésén elhatározta, hogy az e hó 22-én tartandó közgyűlése elé a következő határozati javaslatokat terjeszti:

I. A kamara a politikai pártok harcába nem avatkozik, azok egyike mellett sem foglal állást. Menten minden politikai szemponttól, mint a törvényes rend egyik tényezője emeli fel szavát, mind aggódva tapasztalja a törvényesség szellemének hanyatlását. Bármely oldalról származzék az erőszak, a szabályok és kötelező formák nyílt megsértése vagy megkerülése, megrendül a jog erejébe vetett bizalom. Általában a jogrend sérelmének tartjuk, ha a házszabály házainak kihasználásával a törvényhozó testület tanácskozásának rendes menete gátoltatik. Önkénynek, a jogrend súlyos megsértésének tartjuk, ha érvényes jogszabályok megsértésével hoz a törvényhozó testület határozatot, ha a képviselők a képviselőházból önkényes erőhatalommal eltávolítottak és ha a képviselőház fegyveres erő igénybevitelével végzi a törvényhozás munkáját. A kijátszásnak és önkénynek szelleme ha rendszerő fejlődik, alkotmányunk és a jogrend súlyos veszedelem. A kamara ennek elhárítására a jogrend és a törvényesség helyreállítását követeli. Ennek legszilárdabb támasza a jövőben a teljes népképviselőlet alapján álló alkotmány, amely a népakarat érvényesítését minden kijátszás és önkény ellen a törvényes intézkedések világos rendelkezésével védi meg.

II. A kamara több tagjának jelentéséből megállapítja annak a panasznak a valóságát, hogy kivált politikai háttérű bűnügyekben a bünvádi eljárás előzetes szakában, a nyomozat és vizsgálat során az erre hivatott hatóságok a minősítés kérdésében nem tanúsítják azt a körültekintő gondosságot, amely joggal el volna várható. Szokássá fejlődött, hogy a bűnper ilyen stádiumában olyan súlyos minősítés állapítatik meg, amely körültekintő mérlegelés mellett szembeötlően helyt nem álló, a mi az eljárás későbbi szakában rendszerint nyilvánvalóvá lesz. Így eshetik meg, hogy előzetes letartóztatás vagy vizsgálati fogság rendeltetik el az előre látható büntetés nagyságának czímén oly terheltek ellen, akik ellen ez gondos minősítés mellett elrendelhető nem volna, vagy a vizsgálati fogság olyan hosszra nyúlik, amilyen mértékű *gondos minősítés mellett nem lehetne*. A kamara ezen észlelt jelenségekben a közszabadság sérelmét látja és azt a bünvádi perrend szellemével összeférhetőnek nem tartja.

Pecsovics törvényhatóságok.

Bars vármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén 104 szavazattal 9 ellenben bizalmat szavazott a kormánynak.

Bereg vármegye törvényhatósága 102 szavazattal 17 ellen a kormánynak bizalmat szavazott.

Jásznagykunszolnokmegye közgyűlése 238 szavazattal 74 ellen a kormánynak bizalmat szavazott.

Székesfehérvár város törvényhatósági bizottsága a függetlenségi párt kérelmére ma délután gróf Széchényi Viktor főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A függetlenségi párt tiltakozó és a kormányt elítélő indítványt tett, míg a munkapárt nevében Tóth Aladár azt indítványozta, hogy az indítvány fölött a közgyűlés térjen napirendre. Izzó, szenvedelmes vita után, miközben a főispán bénytelen volt az ülést is felfüggeszteni, szavazásra került a sor és Tóth Aladár indítványát *tíz szótöbbséggel* a közgyűlés elfogadta. Az ellenzéki indítványra *negyven bizottsági tag* szavazott.

Elsimult az osztrák válság.

Ideiglenes béke. — A véderő a Reichsrathban. —

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, június 20.

Az osztrák válság ma már nem nyújt olyan fenyegető képet, mint tegnap, sőt egész háztározottsággal a válság elsimulásáról lehet beszélni. Ez a szélső azonban, amely Ausztriában e pillanatban beállt, természetesen csak ideiglenes, mert az ősszel beálló kormányválságot elkerülni nem lehet. Ez a mostani béke csak arra jó, hogy a kormány a maga törvényjavaslatait keresztülvihesse.

Herezeg Thun helytartó békéltető közvetítésének sikere volt. Dlugos nem lép ki a kabinettből, a lengyelek pedig szintén királyi kegytől duzzadó szótartot kapnak, mint a ruthének.

A galicizai minisztert az uralkodó már biztosította változatlan hajlandóságáról és lemondását nem fogadta el.

A Reichsrath mai ülésének nevezetesege, hogy a véderőjavaslatok feletti általános vitát már be is zárták. A holnapki ülésen fog szavazni a Reichsrath a felett, hogy megkezdje-e a ház a harmadik részletes tárgyalást. Miután a kormány kétharmad többsége biztosítva van, ezt mindenesetre megszavazzák s így még június hónapban a véderőjavaslatot végleg elintézi a Reichsrath.

Dlugos audienciája.

A király a kormányelnök javaslatára ma délután félgy órakor külön kihallgatáson fogadta Dlugos lengyel minisztert és kegyesen méltányolta azon formális indokokat, amelyek Dlugos minisztert arra indították, hogy hivatalától való fölmentését kérje, az adott helyzetben azonban nem érezte indítatva magát, hogy a kérést teljesítse és a minisztert biztosította teljes bizalmáról.

A lengyel klub elnöke audiencián.

Dr. Leo, a lengyel klub elnöke, még tegnap értesítést kapott a kormány ideiglenes vezetőjétől, hogy az uralkodó őt ma kihallgatáson fogja fogadni; évégből báró Heynold ma reggel audienciára ment Schönbrunnba és visszajövet konferenciára hívta Leo elnököt gróf Stürgkh miniszterelnökhöz. Ezen a tanácskozáson beszéltek meg a válság elhárításának végleges módját.

A lengyel klub elnöke ma délután 4 órakor kihallgatáson jelent meg a királynál s az uralkodó ő előtte megerősítette a lengyeleknek a belügyminiszter utján küldött üzenetét, amely úgy szól, hogy a ruthénekhez intézett szótartot a lengyelek félreértették. A császár személyesen adta tudtára a lengyel klub elnökének, hogy az a régi alkotmányos elv, amely szerint a ruthének és a lengyelek közt felmerülő ellentétek esetén harmadik tényező közbenjött nélkül, csak a két nemzet közt létesítendő megegyezésnek van helye, nincs megszeve.

Dr. Leo audienciájáról félhivatalosan a következőket jelentik:

A király meghívására dr. Leo ma délután négy órakor kihallgatáson jelent meg a királynál, aki sajnálatát fejezte ki afelett, hogy több kellemetlen, bár nem szándékos incidens történt, amelyek megzavarással fenyegették a lengyel klub és a kormány közötti viszonyt. A király különösen hangsúlyozta, hogy továbbra is fenn kell állania annak az elvnek, hogy a Galicziára vonatkozó kérdések csak a lengyelek és ruthének egyetértésével oldhatók meg.

A lengyelek klubja ma este értekezletet tartott, amelyen a király iránti hálával vette tudomásul az audiencián tett nyilatkozatokat.

A kormány hivatalosan nyilatkozatot fog tenni, hogy nem volt szándékában a ruthéneket a lengyelek rovására előnyben részesíteni. Ezek után a lengyel klub új határozatban ki fogja mondani, hogy államérdekből kívánatos a bejelentett hadjáratot leszerelni.

A béke azonban csak a véderőjavaslatok megszavazásáig fog tartani, mert ennek megtörténte

után valószínűleg az egész Stürgkh-kormány távozik helyéről.

Kétharmad többség.

A kormánynak már sikerült biztosítani a véderő megszavazásához szükséges kétharmad többséget. A cseh pártok ugyan összeveszték egymással, de legalább a mérleket csehek támogatják a kormányt. A véderőjavaslat mellett vannak a következő pártok:

a német nemzeti szövetség, a keresztényszocialisták, a kibékített lengyelek, a klerikális olaszok, a galicizai egyetemmel lekenyerezett ruthének, a románok, a szlovének, az új-csehek, a cseh agráriusok, a cseh klerikálisok és a pártokivüliek legnagyobb része.

A véderőjavaslat ellen fognak szavazni: a szociáldemokraták, a cseh radikálisok, a liberális olaszok, a dalmáciai horvátok és a pártokivüliek egy része.

A javaslat mellett összesen körülbelül háromszázkilencven szavazat lesz, ellene százhuszonöt. Ez mintegy negyvenöt szóval több a szükséges kétharmad többségnél. Ausztriában tehát, ha csak váratlan zavarok nem jönnek közbe, e hó végére megszavazzák a véderőjavaslatokat.

A Reichsrath ülése.

A mai ülésen folytatják a véderőjavaslat második olvasását. Levczki Konstantin képviselő a ruthének hosszas elnyomatásáról beszélt és kifejté, hogy igazságtalanul bánták el velük a lebecsült ruthén egyetem iránti kívánságok ügyében. Be akarják bizonyítani, hogy a ruthén nép, amely számaránya szerint negyedik helyen áll Ausztriában, olyan politikai faktor, amelyet nem lehet ignorálni. Megszavazzák a véderőjavaslatot, mert egyrészt az ő felsége iránt érzett érzelmeiket akarják kifejezni, másrészt azt is be akarják igazolni, hogy szívükön fekszik a birodalom hatalmi érdeke, amelyben egyszer mégis remélik megtalálni fejlődésük föltételeit. (Tetszés a ruthéneknél.) German a lengyel klub nevében tesz kijelentést, amelyben egyrészt rámutat a véderőjavaslat előnyére és könnyítéseire a lakosság szempontjából, másrészt a véderő jelentékeny erősödésével foglalkozik, amely számol külpolitikai viszonyainkkal s biztosítja a monarchia számára az azt feltétlenül megillető helyet a nagyhatalmak sorában, azt a helyet, amelyet a monarchiának meg kell tartania, ha népeit biztos védelemmel akarja körülvenni és helyzetét, mint kívánatos és megbízható szövetségestárs vagy félelmetes ellenfél, fenn akarja tartani. A véderőjavaslat e két főszeméje birta rá a lengyeleket arra, hogy föltétlenül és minden mellékes körülménytől eltekintve, e pillanatnyi politikai hangulatok és áramlatoktól meg nem tévesztve, a véderőjavaslatot elfogadják. Azon meggyőződésben, hogy ilyen, a monarchia jövőjére nézve annyira fontos törvényt ki kell kapcsolni a napi politika intrikái közül, mi is osztottuk a kormány azon nézetét, hogy e törvény elfogadásáért nem jár ellenszolgáltatás. Ettől az állásponttól eltérni veszélyes hibának tekintené. (Helyeslés a lengyeleknél.) Végül kijelenti a szónok, hogy a lengyelekre és a ház többi dolgozni kívánó pártjaira nézve bizonyára fölösleges, hogy a kormány a naptárral kezében szabja meg azt az időt, amikor a feladatokat el kell végezni. A lengyelek maguk tudják a legjobban, hogy mit kell tenniük és e tekintetben nincs szükségük kitanítására. Épp úgy, mint elődeik egy félszázad óta, dolgozni fognak az állam és jövője érdekében és a javaslatot elfogadják. (Élénk tetszés.)

Sever képviselő kijelenti, hogy a szociáldemokraták egytől-egyig küzdeni fognak a káros javaslatok ellen.

Reitzes képviselő kijelenti, hogy mint izraelita panaszt kell emelnie az ellen, hogy az antiszemitizmus a hadseregben meghonosodott, mégis tekintettel a nemzetközi helyzetre és a hadsereg fennállásának biztosítására megszavazza a véderőjavaslatokat.

Kramars képviselő kijelenti, hogy nem esoda, ha a németek megszavazzák a véderőjavaslatokat. A hadsereg védőbástyája a németeknek és a német birodalommal való szövetség is serkenti a németo-

ket, hogy megszavazzák a véderőjavaslatokat. A mi helyzetünk sokkal súlyosabb. A hadseregben a nemzeti gondolatot mindig üldözték és mi joggal panaszkodhattunk, hogy a hadsereggel ridegen háttérbe szorítanak bennünket. A külügyi politika sem olyan, hogy a csehek meleg szimpátiával és lelkesedéssel üdvözölhetnének. Elismeri, hogy szükséges vezényleti nyelv és kijelenti, hogy a csehek nem kívánják a hadsereg kettéosztását. Egy nagy küzdelem előtt állunk a hadsereg egysége végett. Nem hiszem, hogy Tisza győzelme Magyarországon egy végnélküli barátságos viszony győzelmét jelentené az innenső államfél irányában. Ne higgyék önk, hogy tábornokok egymagukban elég erősek lesznek a hadsereg egységét fentartani. Más, erősebb támasz kell, hogy legyen; Ausztria népeit kell megnyerni és akkor megnyerik a küzdelmet.

A vitát bezárják.

Ezután Bechne képviselő vezérszónok (kontra), Fuchs Ferencz pedig (pro) beszél.

Bechne (kontra vezérszónok) cseh és német nyelven beszél. Tiltakozik Heynold belügyminiszter fenyegetési ellen és megjegyzi, hogy Heynold bárónak Morvaországban a legjobb híre volt, de el fogja ezt veszíteni, ha felfelé oly gyenge és lefelé oly rideg lesz. A javaslatok Magyarországon büncselekmény által jöttek létre. Heynold bárónak nem lett volna szabad megengednie, hogy az osztrák parlamentnek magyarosan körített minisztertanácsi fenyegetéseket tálaljanak fel. A véderőjavaslatok elfogadása árulás a nép ellen. A szociáldemokraták a javaslatok ellen fognak szavazni.

Fuchs Ferencz (pro vezérszónok) kijelenti, hogy a keresztényszocialisták megszavazzák a véderőjavaslatokat, hogy fentartsák a monarchia nagyhatalmi állását és hogy a monarchia teljesítse kötelezettségét német szövetségeseivel szemben, de azért is, mert a javaslatok megvalósítják a keresztényszocialisták régi törekvését, a két éves katonai szolgálatot.

Leuthner (kisebbségi előadó) polemicizál a polgári pártok beszédei ellen, akiknek szemére hányja, hogy a nép legtermészetesebb jogait ignorálták. Tánadja ruthéneket, akik magatartásukkal a parlament mostani szégyenletes helyzetét előidéztek. Szóló követeli a javaslat elvetését.

A tárgyalást megszakítják.

Több kérdésintézés után az ülést berekesztik. Következő ülés holnap délelőtt 11 órakor lesz.

A Reichsrath bizottságaiból.

A boszniai bizottság mai ülésén Neumann József utal Magyarország azon törekvéseire, hogy az annektált tartományokat új vasúti vonalakkal még jobban magához fűzze. A magyar tarifapolitika súlyosan károsítja Ausztria érdekeit. Határozati javaslatot ajánl, mely felszólítja a kormányt, hogy a boszniai vasútépítés programjának megállapításánál oly irányban érvényesítse befolyását, hogy Ausztria és a dalmáciai tengerpart, valamint az annektált tartományok közt rendszeres nyomatásvá-gányokkal vasúti összeköttetés létesíthessék. Ribarz képviselő szerint az okkupált tartományok közjogi viszonyának rendezése s ezzel az osztrák-magyar kiegyezés revíziója igen szükséges és sür-gős. Határozati javaslatot ajánl, melyben felszólítja a kormányt, hogy a jövőben az eléje érkező Bosznia-Hercegovinára vonatkozó törvényjavaslatokat haladéktalanul terjessze a képviselőház elé. Az ülés ezzel véget ért.

A vasúti bizottság ma délután ülést tartott, amelyen befejezték a vasútiügyi minisztérium beruházási programjának megvitatását. Báró Förster vasutminiszter reflektál Bianchini kérdéseire, egyrészt a bosnyák vasutak, másrészt a dalmát vasúti csatlakozás ügyében. A miniszter előbb a likai vasút ügyével foglalkozott, amely Ogulinból Kninbe fog vezetni. A likai vasút egyezménye ez év májusában jött létre az osztrák és a magyar kormány közt. Alapja annak az 1907. évből származó jegyzőkönyv, mely annak idején a kiegyezési tárgyalásokkal kapcsolatban jött létre. Ebben junktimot állítottak föl a Lika-vasút építése és a kassai-oderbergi vasút Jabunka-Teschen vonalának vá-gánya közt. E junktim az újabb egyezmény révén megbővült olyképen, hogy a magunk részéről elvben hozzájárultunk ahhoz, hogy a második vágány Teschentől Oderbergig építhessék ki. E vonalrész ipari érdekünk szempontjából igen nagy fontossága, s ezért nem vonakodtunk a hozzájárulástól. A jegyzőkönyvi egyezmény még a monarchia két állama kormányának hozzájárulását

igényli, mely azonban rövidesen megadatik. Az *oderbergi pályaudvar* illetőleg az *osztrák kormány szabadon rendelkezhetik*. A bosnyák tartományi vasutigról tartózkodással nyilatkozhatik csak, mert az egyezmények még nem jöttek létre. Ausztria szempontjából legfontosabb a bugojearzanci és a banjaluka-mostari vonal. Előbbi keskenyvágányú lesz és ha még Szerbiában is kiépítenek egy kis vonalrészt, Szerbia és Spalato közt biztosítva lesz a vasutösszeköttetés.

KÜLFÖLD.

A szerb igazságügyminiszter lemondása. Belgrádból jelentik: A király elfogadta Aram Giolovics igazságügyminiszter lemondását és az igazságügyminisztérium ideiglenes vezetésével Trizkotits belügyminisztert bízta meg.

Az amerikai elnökjelölés. Chicagoból jelentik: A republikánus nemzeti konvent tegnapi ülésén újabb erőpróba volt Taft és Roosevelt közt és az újabb szavazásnál Taft pártja 6 szavazattal erősödött. A Coliseum rengeteg helyisége ismét zsúfolásig megtelt és az izgalom ismét óriási volt. Roosevelt és Taft híveinek képviselői három órát tárgyaltak Hadley kormányzóval azt a javaslatát, amelylyel Taft delegátusai közül 92-öt, akiknek mandátuma meg lett támadva, törölni akarta a listából, hogy helyükbe Roosevelt híveit tegye. Amidőn Watson, aki vezére Taft híveinek, bebeszélte a vitát, Roosevelt hívei a teremben körmenetet tartottak és lelkesen éltették Hadleyt. Egy hölgy a karzatról Roosevelt arcképét lengette, mire a lelkesedés minden határon túlment. A hölgyet több delegátus leemelte a terembe és vállakon a szónoki emelvényre vitték. A lármás tüntetés mintegy háromnegyed óra hosszat tartott, elanynyira, hogy az ülést félbe kellett szakítani. Amidőn Hadley újból szóhoz jutott, javasolta, hogy határozati javaslatát utalják át a delegátusok megbízó levelének megvizsgálására kiküldött bizottsághoz. Deneen kormányzó (Illionis) pártjaveszélyt nyújtott be, hogy egyetlen delegátus se vehessen részt a szavazásban, akinek mandátuma meg lett támadva. Watson azt indítványozta, hogy Deneen javaslatát hagyják figyelmen kívül. Watson javaslatát 564 szavazattal 510 ellen elfogadták, ami ismét Taft győzelmét jelenti. A szavazásból kitűnik, hogy Taft a tegnapi szavazás óta hat szavazatot nyert. A megtámadott mandátumok ügyét Taft híveinek tetezésnyilvánításai közben a vizsgálóbizottsághoz utalták, mire a konvent ülését elnapolták.

Mialatt a republikánus párt jelöltjei egymással harcolnak, a demokráta párt is erősen készül az elnökválasztásra. E párt jelöltje valószínűleg Bryan lesz, aki most Chicagóban van, ahol több lap számára készít tudósításokat.

A republikánusok — hir szerint — kompromisszumos jelöltet keresnek és eddig két ilyen nevet emlegetnek. Az egyik Hughes, a főtörvényszék volt bíróját, a másik pedig John Wannamaker, a híres árubáz tulajdonosa, aki már el is utazott Chicagóba.

A republikánus nemzeti konvent választásvizsgáló bizottsága tegnap este Taft egyik követőjét 30 szavazattal 18 ellen Roosevelt egyik követője ellen elnökévé választotta. Roosevelt hívei az est folyamán tiltakozva hagyták el a bizottságot, mivel a szólásszabadságot elvonták. Később ismét visszatértek, de csakhamar véglegesen elhagyták a tanácskozást, mivel azon kérelmüket, hogy a megtámadott mandátumokat utólag megvizsgálják, nem vették figyelembe.

A megszökött kínai miniszterelnök. Pekingből jelentik: Tudósítás érkezett arról, hogy Tangsaoji miniszterelnök Honkongba készül utazni. — Tsainjuanpi közoktatásügyi miniszter, Tangsaoji híve, tegnap Tien-sinbe utazott. Azt hiszik, hogy nem fog többé ide visszatérni. További kilépéseket a kabinetből nem várják. Az összes több tagjai a kabinetnek ugyanis ülést tartottak, amelyben elhatározták, hogy támogatni fogják Juansikkai elnököt. Félénken vitatják azt a kérdést, hogy ki lesz az új miniszterelnök. Egy mindinkább nagyobbedő csoport Vutingfang kinevezését portálja, mert azt hiszi, hogy Vutingfang erős kapcsolatot fog

létesíteni észak és dél között. Ezzel szemben a nemzetgyűlés azon van, hogy a miniszterelnöki állást, amely frankozó állandó forrása és korlátozza az elnök hatalmi körét, töröljék el.

Az orosz hajóépítési program. Pétervárról jelentik: A birodalmi дума mai napirendjén az 1912—1916. évi hajóépítési programra vonatkozó törvényjavaslat áll. Chvonosinszky, a honvédelmi bizottság elnöke kijelenti, hogy a következő 500 milliónyi összeg a következőképpen oszlik meg: Egy hadiflotta építésére 392 millió szükséges és pedig páncélos csirkáló építésére összesen 132 millió, a könnyű csirkáló (4 a Balti-tenger számára, 2 a Fekete-tenger számára és 2 a Csendes-óceán számára), valamint 56 torpedózúzó számára a Balti flottaiban 92 millió, továbbá 18 tengeralatti naszád számára (12 a Balti flották, hat a Csendes-óceánra) 38 millió. Ezenkívül 16.400.000 rubel kell segélyhajókra, 13 millió 133.000 rubel kikötőberendezésekre és 70 millió 900.000 rubel a Reveli, kronstadti, avesborgi, szebasztropoli, nikolajevi és vladivosztoki kikötők építésére. A kikötők kiépítésére összesen 112 rubel szükséges. A következő kvinkvennatusra kért 70.900.000 rubelből a Reveli kikötőre 40 millió 99.000 rubel esik. Ezenkívül a Balti, chuchovseni és az admirálisai hajógyárak kibővítésére és tökéletesítésére 10.654.000 rubel kell. A kormány kéri a ház hozzájárulását ahhoz, hogy az 1913. évvel meginduló kvinkvennatus budgetjébe a következő összegeket állíthassa be: 1913-ra 114 millió, a következő három évre, évenként 102 millió és 1917-re 82 millió. Továbbá kéri a hozzájárulást, hogy az 1912-re megszavazott összegből 13 milliót a hajóépítések megkezdésére fordíthasson. A kormány a Balti-tengeren egy új flottahadművelési bázist szándékozik létesíteni, amihez 1923-ig 70 millió rubel szükséges. Kiseb hajók számára másodrendű bázist Svesborg fog képezni. Az előző hivatkozik az orosz-japán háború tanulságaira, hivatkozik továbbá Ausztria-Magyarországra is, amely nem riad vissza a hadiflotta követelményeinek kielégítésétől. Csecsinin, a költségvetési bizottság elnöke a hajóépítési program keresztilvihetőségét pénzügyi szempontból fejtegeti és kijelenti, hogy Oroszország pénzügyi helyzete még sohasem volt olyan kedvező, mint a legutóbbi években. — Előadó emlékeztet arra, hogy az 502 millióon kívül még 783 millió szükséges az építés alatt lévő hajó befejezésére, valamint a tengerészeti minisztérium folyó kiadásaira. A kvinkvennatus összes kiadásai 1255 milliót fognak kitenni. Miljukov képviselő kijelenti, hogy a kádepárt elvileg nincs a flotta ellen, de helyteleníti a flottaprogram kiterjesztését és a népképviselőknek évekre való lekötését. Puriskievics (szélsőjobb) állás foglal az egész programnak törlés nélkül való elfogadása mellett. Cselnokov (kadét-párt) a finn öbölnek torpedónaszádokkal és tenger alatt járókall való védelmét sürgeti. Veszélyesnek tartja a hadseregnek a nagy flottaköltségek által való gyöngítését.

Kokovcev miniszterelnök hosszabb beszédet mondott, amelyben több ellenzéki szónok fejtegetéseire azt válaszolta, hogy az orosz flotta nem azért szükséges, mint azt Miljukov a német flottára értette, hogy azért van itt, hogy a kereskedelmi forgalmat megvédje, hanem azért szükséges, hogy Oroszország általános érdekeit megvédje és a biztonság és méltóság megővására van. A dumától a flottajavaslatlall semmi újat nem követelnek, mert a дума már engedélyezte a költségeket egy új Balti flotta alapozására és a dumától indult ki a kezdeményezés, hogy egy új Fekete-tengeri flotta teremtesék. A kormány csak azt tervezi, hogy a megkezdett művet kiegészítse. A miniszterelnök a következő szavakkal zárta beszédét:

— Birodalmi дума tagjai, teljesítsétek kötelezettségeteket, midőn a flottaprogram részére új eszközöket szavaztok meg, akkor azután tengerészeti minisztérium és az összkormány is meg fogja tenni kötelezettségét a parlament előtt és a császár előtt. Hosszabb vita után a javaslatot a költségvetési bizottság ajánlata szerint elfogadták, amely szerint 71 milliót a kikötők építésére töröltek. Elfogadták továbbá Gueskov októbrista vezér indítványát, hogy haladéktalanul vizsgálja meg a birodalmi védelem és a hadsereg szükségleteit és követelje a szükséges hitelek, hogy a birodalmi védekezés ezen fontos részét is szükséges nívóra emelje.

EGYHÁZAK.

— (A Luther-Társaság.) A Luther-Társaság legutóbbi tanácsülésén többek között tárgyalta az igazgató-tanács a gazdasági bizottság javaslatait a Társaság által kiadandó új lapra vonatkozólag. A sajtóbizottságnak a szerkesztőre vonatkozó javaslatát, hogy Kovács Sándor theologiai tanár kéresekék

fel e tisztség elvállalására, az igazgató-tanács elfogadta. Ugyancsak elfogadták Geduly püspök elrelete alatt tartott sajtóbizottságnak a lapra vonatkozó előterjesztéseit. A új lap az alapító, örökös, rendes és pártolótagnak tagilletményképen járna, s lehetőleg szeptemberben megindul. — A Társaság fejlődésének örvendetes jelensége, hogy kötelekbe száztizennyolcz gyülekezet óhajtt belépni. Az igazgatótanács elhatározta, hogy az egyházkerületekhez megkeresést intéz ifjúsági könyvtárak felállítására iránt.

TÁVIRATOK.

Az olasz-török háború.

Páris, június 20. Az „Eclair”-nek jelentik Rómából: Politikai körökben az a hir van elterjedve, hogy a porta hajlandó beleegyezni abba, hogy a nagyhatalmak Tripolisz annezióját elismerik. Ez volna az első lépés a béke megkötésére és az összehívandó európai kongresszus a béke föltételivel és a görög sziget-tenger szigeteinek jövőjével foglalkoznék. A Sporádok autonómiát kapnának és Rodusz sziget volna középpontjuk.

Milánó, június 20. A „Perseveranza” római értesülése szerint legközelebb újabb nemzetközi békeközvetítés fog megindulni. A legutóbbi tripoliszi harcok alkalmat nyújtanak a nagyhatalmaknak arra, hogy a portát a további ellenállás haszontalanságáról meggyőzzék. Az Égei tengeri szigetek kérdését valószínűen úgy fogják megoldani, hogy a szigetek Olaszország protektorátusa alatt teljes autonómiát fognak kapni. Törökországot ezért a veszteségért nagy pénzüsszeggel fogják kárpótolni.

Konstantinápoly, június 20. Az ifju-török komité Koniában és Szalonikiben tartott kerületi kongresszusain proklamációt bocsátottak ki, amelyben gratulálnak a Kormányának az olaszok elleni háboruban tanúsított szilárd magatartáshoz és kijelentik, hogy a nemzet kívánja a háború folytatását.

Benghazi, június 20. Buonini dandárja ma reggel a Zuani-oázusban felderítő utra indult és összeütközése volt a beduinokkal, kiket széles arczú jól válogatott hadállásaikból sikerült kivernie. Csapatainak három órai harc után visszatértek táborukba. Az ellenség vesztesége tetemes. A mi veszteségünk két halott és 11 sebesült.

Uj katonai forradalom Kínában.

Peking, június 20. Mukdenben tegnap fellázadt egy egész katonai dandár. Egész éjjel fegyverropogás hallatszott. Több bankot és ékszeresboltot kifosztottak, házak százait elpusztították. Idegenek üzleteit és lakóházait gondosan kimélték. Az angol konzulátusra sok nő és gyermek menekült. Ma a váron nyugodt, de a boltok zárva vannak. A város kapuinál erős kínai őrség áll.

A balkáni bonyodalmak.

London, június 20. A Balkán-bizottság évi közgyűlésén az elnök előadta, hogy a londoni török nagykövet ezeltt egy héttel azt táviratozta kormányának, hogy Grey Edvárd kijelentette neki, hogy Anglia a hatalmakat közbelépésre fogja felszólítani, ha Törökország nem rendezi el azonnal a macedóniai és az albániai zavarokat. A bizottság ily értelmű határozatot hozott.

London, június 20. Az 1911. évi angol-német válság leleplezéséről ismeretes Faber kapitány, képviselő a következő interpellációt jelentette be az angol alsólázban:

„Mikor látogatta meg utoljára angol hadihajó az antivári kikötőt és mikor szándékozik az angol tengerészet megint, mint ahogy eddig szokásban volt, oda hajót küldeni?”

Konstantinápoly, június 20. Prenc Bib Doda mirdita fejedelem Skutariból Konstantinápolyba utazott, hogy a belügyminiszterrel tanácskozzék. Ezek után előrelátható, hogy a mirditák törzse a közelebb várható újabb harcokban nem fogja a felkelőket támogatni.

Rablógyilkosság az Eötvös-utcában.

Gyilkosság menekülés közben.

Megölték egy cselédeányt.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 20.

Borzalmas bűntény történt ma hajnalban a fővárosban. Az Andrássy-ut egyik forgalmas mellékutczájában, az Eötvös-utczában egy elvetemedett, rovtu multu ember irtózatossá kegyetlenséggel megölt egy szerencsétlen cselédeányt. Vincze Dezső a gyilkos. Már háromszor tört be a 29-es számú házba, ma meg akarta ismételni a zsákmányolást. A háznak egyik utcára nyíló pinceablakát betörte, azon keresztül leereszkedett a pinczébe. Így akart az épületbe jutni. A rendőr azonban észrevette s két lakó és a házmeister segítségével akarták előkeríteni, elcsipni a betörőt. A gonosztevő azonban észrevette, hogy üldözik és egy nyitott ablakon át az egyik lakásba loptódott. Itt aludt az ágyán Hornyik Katalin cselédeány. A betörő nekiment, betömte a száját és nyolcz fejzeccsapással agyonütötte a szerencsétlent. Amikor már biztonságban érezte magát, a pénzszerezés ördöge ismét megérezte s hozzálátott a lakás kifosztásához. De hamarosan megzavarták a munkájában és ismét menekülnie kellett. A házmeister azt hitte, hogy a betörőt vette üldözöbe, csak amikor elfogták, derült ki, hogy az elvetemedett ember rablógyilkosságot követett el.

A minden borzalmat felülmúló gyilkosságról tudósítónk a következőket jelenti:

A megismétlődő betörések.

Az Eötvös-utca 29-es számú ház ujonnan épült, hatalmas ötemeletes bérpalota. Leginkább előkelő, jómódu emberek lakják. Az új építkezési rendszer szerint a ház jobb és bal oldala előre nyulik s így az épület előtt kis kert keletkezett. A kaputól jobbra és balra egy-egy üzlethelyiség van. Jobboldalt Hoffer és Ágai cég mechanikai üzletét találjuk, balra pedig a Tinkl-féle gőzmosóda van.

Az utóbbi időben gyakran jártak betörők a házban. Kétszer a Tinkl-féle mosódába törtek be, pár nappal ezelőtt pedig a Hoffer és Ágai cég üzletébe bocsájtkoztak le s a kézipéztárt alaposan megdézsmálták. A betörések hiro nagy rémületet keltett a ház lakói között, mert féltek, hogy esetleg rájuk is kerül a sor. A betörők nagyon könnyen érhetnek el sikert, mert mind a két üzlet üvegfalakkal van körül zárva s a helyiségeken keresztül minden akadály nélkül az udvarra jöhet a tettes. Azonnal bejelentették a gyakori betöréseket a rendőrségen, ahol meg is indították a nyomozást, de semmi eredményt nem tudtak elérni. Csak azt az egyet tudták megállapítani, hogy mind a három fosztogatást egy és ugyanazon ember követte el, aki ismerős a ház tereprajzával. A rendőrségen biztosra vették, hogy a betörőt elszédítik az eddigi sikerei s hamarosan újból jelentkezni fog. Utasították tehát az Eötvös-utca 29. számú ház keretébe tartozó rendőr posztokat, hogy különös éberséggel ügyeljenek és ha jelentkezik, fogják el a betörőt.

Hajsza a betörő után.

A rendőrség jól számított. Ma éjszaka két óra után tényleg megismétlődött a betörés. Két óra lehetett, amikor az Aradi-utca és Eötvös-utca sarkán álló rendőr-őrszemet Egyed Lajos 1872. számú rendőr váltotta fel. A felváltás idejét arra használta föl a betörő, hogy bezulta a Hoffer és Ágai cég egyik utcára nyíló ablakát és az így keletkezett nyíláson keresztül dugta a kezét, s kinyitotta a tolozárt. Így akkora hégzag támadt, hogy bemászhatott az ablakon és leugrott a cég íróasztalára. Már az íróasztalt feszegette, amikor Egyed Lajos rendőr ott elhaladt. Zajt nem hallott, de látta, hogy az ablakot bezúrták s hogy az ablak függönye a sarokban fekszik. Ezekből egész kétségtelennül megállapíthatta, hogy a betörő ismét ott jár. Megfújta a szipját s a szipjelzést a pinczében nesztelenül meghuzódó betörő is meghallotta, aki ekkor arra gondolt, hogyan meneküljön.

A rendőr a szipjelzés után becsöngetett Balázs József házmeisterhez, aki kevés vártatva ki is nyitotta a kaput. A rendőr közölte a gyanuját s ezalatt érkezett a házba Kopár Ferencz hírlapíró és Pfaff Imre magánhivatalnok, akik szintén tudtak a betörésekről és szívesen vállalkoztak arra, hogy a rendőrnek az elrejtőzött ember felkutatásában segídkezzenek.

A betörő, amint meghallotta a rendőr szipjelzését az üzletnek udvarra nyíló ablakán kikuszott, majd a lépcsőházban rejtőzött el. Kihallgatta az üldözőinek a beszélgetését és látta azt is, hogy a házmeister, Kopár és Pfaff a rendőr vezetésével az udvarról lemennék a mechanikai üzletbe. Elöl ment a rendőr, kezében a pisztolyával, utána a két lakó, hátul pedig a házmeister égő gyertyával. Mikor felcsattantották a villanyt, jól láthatták, hogy mi történt. Kétségtelen volt, hogy a betörő az udvarra menekült és a ház belsejében tartózkodik. Ezt az időt arra használta föl a betörő, hogy a lépcsőn fölszaladt a negyedik emeletre és ott akart elrejtőzni. A házmeister megvilágította az udvart és az önkéntes detektívek a rendőrrel a hátulsó lépcsőn felmentek az emeletre. Végigkutaták az összes zugokat, benéztek a lakások udvarra nyíló ablakain, de sehol sem találták az elbujt embert. Mikor a negyedik emeletre ért, a rendőr észrevette, hogy valaki a 2-es számú lakás cselédszoba-ablakának függönyét belülről félrehuzta. Később kiderült, hogy Vincze húzta félre a függönyt. Az izgalmas keresésben azonban a rendőr nem tulajdonított annak jelentőséget s Vincze ennek köszönhetette, hogy azonnal nem fogták el.

Két óra hosszat tartott a kutatás és keresés, amely azonban eredménytelenül végződött. A betörőt nem tudták megtalálni.

A gyilkosság.

Az üldözők jól gyanították, a betörő tényleg az egyik lakásba menekült. Vincze felfutott a negyedik emeletre s a nyitva levő ablakokat vizsgálta. Közben azonban zajt hallott, a rendőr és társai a lépcsőn jöttek fölfelé, sok ideje nem volt a habozásra, beugrott a 2-ik számú lakás ablakán. Ezt a lakást Bergl Gusztáv, a Deutsch Ig. és Fia cég tisztviselője bérelti. A lakás cselédszoba-ablakának felsőrésze nyitva volt. Ott bemászott s beugrott a cselédszobába. Hornyik Katalin 30 éves cseléd egyedül volt. Az ugrás zajára a szerencsétlen tevertés felébredt s félálomban ezt kérdezte:

— Ki az?

Többet nem szólhatott szegény, mert Vincze, mint egy vadállat, nekirohant, kezéigébe akadt rongyokkal betömte a száját s aztán késével az arcába szúrt.

Azután ott hagyta a vérben fetregő leányt. Kiment a konyhába s valami öldöklő szerszámot keresett. Talált is egy favágó baltát, vissza ment a cseléd-szobába s nyolcz irtózatossá csapást mért a szerencsétlen leányra. Egy-kettőt még vonaglott a meggyilkolt leány, aztán kinyult a teste, meghalt. Mindez azon idő alatt történt, amíg őt az udvaron és a házban keresték.

Vincze, rovtu multu ember, a pesti jasszok legfertelmesebb fajtajából való, többször volt büntetve betörés és lopásért, nem rettent meg a véres büncselekménytől, sőt tovább ment. Azt gondolta, most már végre mindegy és ki is rabolta áldozatát. Feltörte a leány szekrényét s onnan kivette 320 koronás postatakarékpénztári könyvecskéjét s 44 korona 75 fillér készpénzt. S hogy a gazság egészen tökéletes és teljes legyen, a konyhát is kifosztotta. A kredenczéből kiemelte az összes ezüst evőeszközöket, a leány szekrényéből a ruhákat, fehérneműket. Mindezt a holmit pedig egy ruhakosárba helyezte el, amelyet a véres kezű ember fehér lepedővel laborított.

A gazember irtózatossá hidegvérrel, borzasztó cinikusán viselkedett. Mintha semmi se történt volna, újra kiment a konyhába, lemosta a kezéről a vért s újra visszatért a meggyilkolt leányhoz. Ugy tervezte, hogy így megvárja a hajnal pirkadását, amíg a házmeister kinyitja a kaput s akkor elosson. De a tervét megzavarták.

Menekül a gyilkos.

Bergl lakásának belsejében, a gyerekszobában a csecsemő felébredt és sirni kezdett. A mellette lévő pesztonka Hornyik Juli, a meggyilkolt leány huga felébredt és csöngetett Katalinért, hogy tejet hozzon be a szobába. A csöngetéstől a rablógyilkos megriadt, otthagya a kosarat s lement a házmeisterhez, akinek ablaka nyitva volt. Kezében 20 fillért tartott s így szól be az ágyban fekvő házmeisterhez:

— Nyissa ki a kaput, házmeister!

— Kicsoda maga? — kérdezte a házfelügyelő.

— Én süteménykihordó vagyok s itt a Marinál a harmadik emelten álltam.

A házmeisternek nagyon gyanus volt a zülött külsejű alak, azt hitte, hogy az éjjel hajszolt betörő áll előtte. Akkor még nem is sejtette, hogy milyen borzalmas bűntény történt a házban. Fölszólitotta a gyilkost, hogy igazolja magát, majd a liftbe akart szállni vele, hogy a harmadik emeletre menjenek s ott mutassa meg, hogy melyik cselédeány a szeretője.

Vincze látszólag belenyugodott mindebbe, Odafordult a házmeisterhez.

— Gyerünk föl! — mondotta.

Amikor a házmeister belépett a fülkébe, a betörő rácsapta az ajtót s menekülni igyekezett. Ugyanazon az uton akart kijutni a házból, ahogy jött. Beugrott az üzlet udvarra nyíló ablakán, átfutott a helyiségen és kiugrott az utcára.

A házmeister irtózatossá lármát csapott. Most már Berglék is fölfedezték a rablógyilkosságot s az egész házat fölvették a kiáltásaikkal. Kopár Ferencz hírlapíró és Pfaff hivatalnok még ébren voltak, az üldözés izgalmaiktól nem tudtak elaludni. Azonnal kiugrottak az ágyukból s mindnyájan a megszokott rablógyilkos üldözésére siettek.

Vincze az Eötvös-utczán keresztül a nyugati pályaudvar felé menekült az üldözői elől. Amikor a Podmaniczky-utczába ért, a Városliget felé fordult, fölszaladt a Ferdinánd-hidra, innen leugrott a nyugati pályaudvar sineire. Az álló kocsik között és a kocsikon át igyekezett a postaépület felé jutni, majd a váciúti kijáró felé szaladt. A rendőr mindenütt nyomában. Egyed Lajos ugyanis az utca előtt lesett, de nem tudta elfogni a gyilkost. Az elkeseredett hajsza nagy lármával járt, a járőreket figyelmessé lettek, mind töben szegődtek az üldözők közé, míg végül a nyugati pályaudvar váci-úti kijárójánál Nagy Lajos hordár, a rablógyilkos elé került és megragadta.

Ekkorra a rendőr is odaérkezett, aki megkötözte a gonosztevőt. Visszafelé indultak az Eötvös-utca 29. számú házhoz. Itt már fölfedezték a gyilkosságot és a rendőrt azzal fogadták, hogy a betörő megölte Hornyik Katalin cselédet is.

A tetemrehívás.

Hat órákor hozták vissza a házba a gyilkost. A betörést beismerde, de a gyilkosságot tagadta. A lakók kitódultak az utcára, a folyosókra s amikor a rablógyilkost behozták, majdnem meglescelték. Arculütötték, megrugdosták, csak a rendőr kérésére hagyták abba az ütlegelést.

A rendőr felvitte a büntett színhelyére és valószínű tetemrehívást rendezett. A gyilkos még akkor is tagadni próbált, össze-vissza hazudott mindent, végre megtört és töredelmesen bevallott mindent, elmondotta a történetket.

— Nem akartam gyilkolni! Csak a kényszerűség vitt rá! — könyörgött.

A vizsgálat.

A főkapitányság részéről Szentkirályi Béla rendőrfogalmazó, Horváth József és Lauró Ferencz inspekciós detektívek jelentek meg az esetről. Mikor Szentkirályi a jegyzőkönyv megszerkesztéséhez fogott, odaérkezett Szlavek Ferencz vizsgálóbíró is, később pedig Krecsányi Kálmán főkapitány helyettes és Beck Nándor detektív, aki a gyilkost bekísérte a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

A főkapitányságon a következő vallomást tette:

— A börtönből való kiszabadulásom óta több betörést és lopást követtem el: a többek között a Gróf, Kun és Jenei-féle szalagüzletet fosztottam

ki, ahol azelőtt alkalmazva voltam. Tegnap éjjel félegy óráig az Ó-utczában levő Schwarz-féle korosmában mulattam s amikor az utcára léptem, egy kicsit mámoros voltam ugyan, de nem voltam részeg. Körülbelül félóránál sétáltam s két óra tájban értem az Eötvös-utca 29. számú ház elé, ahova az ablakon át törtem be. A könyökömmel zúztam be az üzlet utcára nyíló ablakát, de *bántani senkit sem akartam*. Alig fordultam meg a szobában, rendőri sípszót hallottam. Erre az első emeletre szaladtam föl s ott a cipőmet lehuzva, a negyedik emeletre menekültem. A cselédeány mélyen aludt az ágyban s csak akkor ébredt föl, mikor az éjjeli szekrény utolsó fiókja nyikorogni kezdett. A leány felülve az ágyban, félmórosan kiabálta:

— *Betörő! Segítség!*

Erre fölkaptam egy rongyot s a leány szájába gyurtam. De miután a leány tovább is kiabált, az előre elkészített baltához ugrottam s azzal háromszor a leányra sújtottam. Azután magamhoz vettem a leány fehér köntényét, a kabátom ujját felgyűrtem, hogy távozóban süteménykihordónak nézzen a házmester.

A vizsgálóbíró kérdésére kijelentette, hogy szivbajos s legutóbb hat éves korában voltak rohamai.

Az orvosi látálat.

A rendőrorvos megvizsgálta a hullát s megállapította, hogy a gyilkos kilencz sebet ejtett s szerencsétlen leányon. Az orvosi látálat a következő:

1. Jobb csukló felett 4 czm. hosszú, 4 mm. mély hasított seb;
2. bal járomcsont felett 2 czm. hosszú, 4—5 mm. mély hasított seb;
3. bal szemöldök felett jobb halántékra átterjedőn a hajas fejbőrig futó, vérrel és agyvelőrézsekkel elborított 1—2 czm. mély, 8—10 czm. hosszú hasított seb;
4. jobb szemöldök külső szélé felett 8 czm.-rel kezdődő és a szemöldökkel párhuzamosan futó, 4—5 czm. hosszú hasított seb, mely a csontig terjed;
5. jobb szemöldök külső szélétől a fülig futó, csontot átható seb;
6. jobb fül felett felcsontos 3 czm. hasított seb;
7. jobb járomcsont alatt 3—4 czm. hosszú, 2 mm. mély hasított seb a füljáratig;
8. járomcsont alatt 1—2 czm. hosszú hasított seb;
9. az arcon az utolsó zápfognál a szájban nyíló 1 és fél centiméteres szurt seb.

A szerencsétlen leány holttestét a törvényszéki intézetbe vitték.

UJDONSÁGOK.

A DIVAT SZALON ELŐFIZETÉSE. Értesítettük már olvasóinkat, hogy a Divat Szalonnal április elseje óta nincs előfizetési megállapodásunk s most ismételve kérjük, hogy a Divat Szalonra hozzánk ne küldjenek be előfizetési pénzeket. Azokat az előfizetőinket, akik ilyen előfizetéseket az Egyetértésre való előfizetéssel küldtek be hozzánk, tisztelettel kérjük, közöljék velünk egy levelező-lapon, hogy mennyi időre akartak a Divat Szalonra előfizetni, hogy ezt az összeget a kiadóhivatal vissza küldhesse.

NAPIREND: Naptár. Péntek, június 21.

— Róm. kath.: Gons. Alajos. — Prot.: Alajos. — Prot.: Alajos. — Görög-orosz: június 8. Teodor. — Zsidó: Thamuz 6. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 8 órakor. — A hold két délelőtt 11 óra 29 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor. — A földművelésügyi miniszter fogad délelőtt 11-kor. — A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4-kor. — Náray Szabó Sándor és Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkárok fogadnak délután 4 órakor. — Némethy Károly belügyi államtitkár fogad délnél 12—2-ig. — A posta- és távírda vezérigazgatója fogad délnél 12—2-ig.

A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. A főváros pénzügyi bizottságának ülése délelőtt 10 órakor.

Japánkiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt levő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincsen. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum régi képtára 9—2-ig. — Fővárosi Múzeum 9—1-ig. — Gyermektanulmányi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—8-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1 óráig. — Néprajzi Múzeum 3—6-ig. — Társadalmi Múzeum 3—6-ig. — Társadalmi Múzeum (Mária Valéria-utca 12.) 9—12-ig és 6—8-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig és 4—8-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—2-ig. — Statisztikai Könyvtár 10—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Vegyes kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincsen. — Szinyei-Merse Pál gyűjteményes kiállítása az Ernst Múzeumban (Nagymező-utca 8.) Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Művészeti kiállítás (Kristóf-tér 2.) Nyitva 10—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2-ig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10—2-ig.

Meczenás-tragikum.

Vannak emberek, akik legszívesebben foglalkoznak olyan dolgokkal, amelyekhez nem értenek. S büszkék, ha hozzászólhatnak a tudományukon, vagy mesterségükön kívül eső ügyekhez. Heine egykor (amikor szívelhette Meyerbert) gratulált a nagy komponistának a sikeréhez. „Az semmi — felelt a muzsikusk önzéletes mosolylyal — de mit szól ahhoz, hogy én milyen pompásan tudok hajlongni a közönség előtt?”

Semmire sem volt olyan büszke, mint arra, ha valaki hajlongásaiért megdicsérte. Viszont kortársai azt állítják, hogy meghajlásai ügyetlenek, félsegek és minden grácia nélkül valók voltak. S mégis: amit a zenében alkotott, s ami nevét halhatatlanná tette, arra sem büszke, sem hui nem volt.

Az emberi gyarlóságok tömegéhez tartozik. Most egy tragikus eset, amely mindenkinek a szánalmát és részvétét fűlkelti, ilyen, vagy ehhez hasonló gyarlóságra irányítja a figyelmet.

A boldogtalan végezetű Jánosy Béla végezetére célunk. Ez a különben kiváló férfi, aki úgy az ügyvédi karnak, mint általában társadalmunknak igazi díszére vált, szerelmes volt a művészetbe. Tisztelni való, szép kedvtelés és óhajandó volna, ha tehetős vagy gazdag urak minél nagyobb számban és minél intenzívebben foglalkoznának a művészettel, legalább annyiban, hogy azt pártolják és támogatják.

De betegessé válik ez a kedvtelés, ha értelem s tudás nélkül való és csak vagyont emészt, anélkül, hogy az igazi művészetnek jüdvére válna. Boldogtalan Jánosy Béla műkincs-gyűjtő volt, s mindent megvásárolt, aminek — véleménye szerint — antikvitási, vagy művészi értéke volt. Az igazi, egyszerű és javithatlan rajongók közé tartozott. El volt ragadtatva mindentől, ami szép. S nagy vagyona megengedte neki, hogy kedvtelésének hódoljon.

De éppen a kedvtelés igényli a legnagyobb készséget és szaktudást. Mert semmiféle irányban, körben nem fejlődtek ki oly nagy mértékben a csalók és szélhámosok, mint éppen a művészet berkei körül. Szélhámosok és impostorok egész raja veszi körül a meczenásokat és addig ólálkodnak körülöttük, addig leskelődnek és toladnak, amíg értéktelen hamisítványaikat rájuk tukmálják.

Hogy mennyire megy az ilyen gonosz csalók agyafurtsága, azt legjobban bizonyítja a Szaitaferneszi tiarájának az előadása. Néhány esztendő előtt történt, hogy valaki a Louvre igazgatójának bemutatva Szaitaferneszi tiaráját. A Louvre igazgatója bizonyára szakember, elsőrangú tudós volt. S meg is becsülte Szaitaferneszi tiaráját, adván érte hatszázezer frankot. Csak évek múltán derült ki, hogy Louvret és igazgatóját rutul becsapták. Mert a híres és drága tiara közönséges és értéktelen hamisítvány volt, amiből azután világraszóló botrány lett.

Ha a Louvre tudós igazgatóját ily rutul rá lehetett szedni, hogyne csalták volna meg szegény, jóhiszemű Jánosy Bélát, akinek nem volt kellő készsége és szaktudása ahhoz, hogy megítélhette volna, melyik az igazi műkincs és melyik nem az? S mikor mindene összeomlott s kénytelen volt műkincseit áruba bocsátani, csak akkor tudta meg, mily galádul és aljas módon éltek vissza jóhiszeműségével és adatlanságával. Bizonyára oly fájdalmas volt ez a csalódása, hogy az örölte meg benne a csalódolását.

Ez a tragikus végzet mélyen megrendítő. Bizony kívánatos volna, ha a család megindítaná a csalók ellen az eljárást. Mert ha a törvénynek nincsenek is erre vonatkozó megtorló szakaszai, de legalább pellengérré állítanak a gonoszokat és ezzel a többi meczenás jóhiszeműségét megvédelmeznék. (t.)

— A trónörökösné rangemelése. Bécsi jelentés szerint Ferencz Ferdinánd trónörökös neje most már elérte a legmagasabb udvari rangot, a mit csak a király adományozhatott neki, ugyanis *Hohenberg Zsófia* hercegnő megkapta a *főhercegnő* néveléssel való egyenjogósítást és most közvetlen a legfiatalabb főhercegnő után sorakozik az udvarnál. Mikor Hohenberg hercegnő a trónörökös neje lett, akkor a legfiatalabb osztrák-magyar hercegnőnek rangfokozták; *előtte jöttek tehát az összes osztrák-magyar és a mediatizált családok női tagjai*. Majd ezelőtt három évvel megkapta az *előlépést* (Vortritt) az összes osztrák-magyar hercegnők felett, tehát közvetlen a mediatizált hercegnő után avanszírozott. Jelenben, végre a *főhercegnő* közt ül. Ezzel az új rangemeléssel megszűnik egy csomó abszurditás. Eddig Hohenberg hercegnőnek nem lehetett *udvari páholyba ülni*, nem használhatta a főhercegnőket illető *aranyozott kiltájú zöld kocsit s a vörös lívrét ezüst pászománttal*. (Tényleg neki külön barna színű liberális cselédsége volt.) Most a várta „Gewehr aus!“-t kiált kocsijának. Szóval a trónörökös neje külsőleg teljesen egyenjogosítva lett a főhercegnőkkel. Csakhogy kénytelen a legfiatalabb főhercegnőnek is helyet adni. (Den Platz cedieren!) Az utóbbi pikáns eset meg is történt a nagyközönség szemeláttára a Derby napján, a lóversenyterületi udvari páholyban. Ezen a napon a *montenegrói király* volt az udvar vendége s mint felségnek az első hely a szélső jobbon neki lett fentartva. Mellette ült másodiknak *Ferencz Ferdinánd főhercege*, ettől balra harmadiknak a neje, *Hohenberg Zsófia hercegnő*. Egyszerre azonban a páholyba érkezett *Izabella főhercegnő* két fiatal, még hajadon leányával. *Hohenberg hercegnő nyomban felkelt és a második sorba ült vissza; de felkelt vele a férje is és ő is a második sorban*, a neje mellett foglalt helyet. Nikita király, mivel a trónörökös élénk beszélgetést folytatott volt, először nem tudta, hogy mit csináljon. Egy darab ideig állt, később azonban székét elhuzva Izabella főhercegnő mellől, leült részut, mindig a főhercege és neje felé fordulva. Érdekes látvány volt ez a királyi és főhercegi koronák világából! . . .

— Az olasz királyi család nyaralása. Római jelentés szerint évek óta először történik, hogy a királyi család a nyarat nem tölti Raconighiben. A király a háboru miatt nem akar távol lenni a fővárostól.

— A walesi herceg francia érdemeje. Londoni lapok értesülése szerint a francia köztársaság elnöke a walesi herceg nagykörúsága napján a *becsületrend „grand cordon“*-ját fogja átadni az angol trón várományosának. Ez a kitüntetés állítólag *Poincaré* tanácsára éri a walesi herceget, aki ettől nagyon kedvező hatást vár Londonban. A „grand ordon“ a legmagasabb rangfokozata a becsületrendnek, melynek nagymestere a francia köztársaság mindenkori elnöke.

— Eljegyzés a csár családjában. Pétervári jelentés szerint a csár legidősebb leányát, Olga Nikolajevna nagyhercegnőt legközelebb eljegyzi Pavlovics Demeter nagyherceg. Olga Nikolajevna nagyhercegnő 1895-ben született, tehát jelenleg 17 éves. Pavlovics Demeter, aki a csár nagybátyjának, Alexandrovics Pál nagyhercegné és Mária görög hercegnőnek a fia, most 25 éves. Pavlovics Demeter nagyherceg anyja néhány nappal a nagyherceg születése után meghalt, Pál nagyherceg pedig, aki azután sokáig özvegyen élt, néhány évvel ezelőtt elvette Pistohlkors Olga asszonyt, akinek a bajor régensherceg a Hohenfelsen grófnői címet és rangot adományozta. E házasság miatt a csár nagyon megaragudott Pál nagyhercegre és megfosztotta rangjától, de néhány év múlva megbocsátott neki.

— **Bilinski közös pénzügyminiszter körútja.** Szentjévi jelentés szerint Bilinski logav közös pénzügyminiszter ma megtekintette a Kmet-megválasztási osztályt, a műipari albert és a postatakarékpénztárt. A délután folyamán még több közintézményt tekint meg. Bilinskinak sikerült a bosnyák pártokkal közös munkaprogramban megállapodni, úgy hogy a bosnyák sabor már legközelebb összejöhet, hogy a közös munkaprogramot végrehajthassa.

— **A balatoni gazdagulás botrányai.** Siófoki jelentés szerint az ország gazdaközönységének üllését a rendezőség felelősségéből botrányba fúlasztotta a balatoni kirándulás. Program szerint ugyanis délután öt hajójárat indult Siófokról részben körutazásra, hogy a távol Erdélyből, Máramarosból, a Szepességből, a stájer határról, a horvát vidékről ideérkezett gazdák lassanak valamit a Balaton vidékének szépségeiből, részben pedig a közlekedés lebonyolítására, hogy a gyűlés után a Balaton tulsó partjáról érkezettek hamarabb érhessek el a zalai oldalról induló vonatokat. A rendezőség már előre annyi jegyet adott el, hogy mikor az első hajójárat három órakor elindult a programszerű körutazásra — közel ezer embert kellett a csendőröknek megakadályozniok abban, hogy erőszakkal föl ne hatoljanak az amugy is túlterhelt hajóra. A visszamaradtak hangos szitkozódással szinte feldöntötték a hajóstársaság pénztárát, ahol minden áron újabb hajó indítását vagy motoresónakoknak vízrebocsátását követelték, mert mindannyian a Balatont akarták látni. A hajóstársaság emberei persze semmit sem tehettek az izgatott tömeg lecsillapítására, mert a jegyeket nem ők adták ki, hanem a Gazdaszövetség, s ezért azt tanácsolták a lemaradottaknak, hogy a szövetség irodájában váltsák vissza hajójegyeiket. Erre azonban senki sem volt hajlandó, mert — miként tiltakozásukból kitűnt — ők nem a pénzüket akarják, hanem a Balatonon akarnak hajózni, mivel nagyrészt ezért jöttek a gazdagulásra az ország legtávolabbi községeiből is. Minthogy a zuga-lódás egyre fenyegetőbb lett, a három órakor Siófokról elindult *Baross* nevű gőzhajót Balatonfüredről telefonon azonnal visszarendelték, hogy legalább részben a lemaradottak is részesüljenek kis hajókirándulásban. Ilyen körülmények között természetesen elmaradt a beígért körút, a mi viszont a hajón lévő utasok körében keltett meglehetősen nagy izgalmat. Nyolcz óra helyett negyedhat órakor visszatért már a *Baross* a siófoki kiöbbe ugyanakkor, amikor a *Kelen* nevű hajóról a csendőrség csak nehéz küzdelem árán tudta leszorítani azokat, akik az elutazás miatt akartak átkelni a Balatonon. A kis gőzhajón így is szorongtak az emberek és igen sok község vagy egyesület tagjaival megessett, hogy egyik részük fölkerült a hajóra, másik részük pedig lemaradt arról, aminek az a kellemetlen következtése lett, hogy a *Baltonfüredről* induló *különvonatokat* nem érték el s így az egész éjszakát Siófokon kellett tölteniök. A *Baross* gőzösn visszahozottak között akkora volt az elkeseredés a körut elmaradása miatt, hogy amikor a hajó kikötött, az egyik kongresszusi tag a többiek óriás helyeslése közben odaállott a hajó korlátjához és onnan a hajón levők nevében tiltakozó beszédet mondott és kijelentette a parton várakozóknak, hogy addig senki nem távozik a hajóról, míg a nyilvánosság előtt megbotránkozásának nem ad kifejezést, mert nekik azt ígérték, hogy a Balatonon körutazást tesznek és csak nyolcz órakor térnek vissza. E helyett már Balatonfüredről visszafordították a hajót. Ez nem rendezés, ez nyilvános becsapása a gazdáknak. Erre a beszédre a hajón levők és a parton várakozók között egyaránt újra kitört az elégedetlenség zaja és a be- és kiszállásnál ismét a csendőrségnek kellett közbelépnie, melyet ekkorra már a községből hozott újabb csendőrökkel megerősítettek. Mint hogy a jegyeket a Gazdaszövetség adta ki, az elégedetlenség lecsillapítására a hajóstársaság mit sem tehetett. A Gazdaszövetség részéről viszont az a mulasztás történt, hogy az egész idő alatt, vagyis délután három órától este hét óráig egyetlen egy rendező sem jelent meg a hajóállomáson. Siófokról táviratozzák: A gazdagulásról több mint ezer gazda kirándult Badacsonyba, ahol a magyar állami borrhaktár pinczejében tartják meg a tervezett borkóstolót. A vendégek tiszteletére a balatonparti parkban fényes bankettet ad a rendezőség.

— **Egy polgármester ünneplése.** Selmeczbányáról jelentik: Ma ünneplték *Herrvith* Kálmán polgármestert abból az alkalomból, hogy királyi tanácsosággal tüntették ki és hogy 25 éves jubileumát üli. Az istentisztelet után rendkívüli közgyűlésen gróf *Wilesch* Frigyes főispán tartalmas beszédet tartott, amelyben adta át a királyi okmányt.

— **Egy czisztercita tanár kitüntetése.** A király dr. *Pisztér Imre* czisztercita áldozópapnak, a Cziszterci-rend budapesti hittudományi és tanárképző intézete igazgatójának a III. osztályu vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **Rudnyánszky Jenő betegsége.** Rudnyánszky Jenő fővárosi ügyvédet, Rudnyánszky György országgyűlési képviselő fivérét az elmúlt napokban a Schwartz-féle gyógyintézetbe szállították. Rudnyánszky Jenőnek bizonyos kötelezettségekből kifolyólag veszteségei voltak, de ezek leszámítása után több százezer koronányi vagyon maradt a számára. *Rudnyánszky* Jenő betegsége, amely hűdés elmezavar tüneteivel bir, nagy befolyással volt az a forszírozott soványító kura, amelynek nemrégiben egy külföldi szanatóriumban alávetette magát.

AZ EGYETÉRTÉS EMLÉKALBUMA.

A negyvennyolczadik évfolyamát élő „Egyetértés“ nagy,

JUBILEUMI EMLÉKALBUMMAL

lép a magyar közönség elé.

Ez az emlékalbum tükre lesz a mai irodalomnak és művészetnek. Ami legjobbat most az irodalom termel s ami legszebbet most a művészet létrehoz: szövegben és illusztrációkban gazdagítani fogja az Egyetértés jubileári albumának tartalmát.

Olyan munka lesz ez, amely gazdagságban, művészi kivitelben pártját ritkító. Színes illusztrációk egész tömegével, műmellékletekkel gazdagítva fog megjelenni és aki csak irodalmi nagyság hazánkban van, az eredeti munkával fog résztvenni a műben. Ezzel az Egyetértés kárpótlást kíván nyújtani az „Egyetértés Vasárnapja“ című melléklet elmaradásáért, olyan kárpótlást, amely az „Egyetértés“ előfizetőit a legnagyobb mértékben fogja kielégíteni.

Az album bolti ára 60 korona.

A gyönyörű albumot összes éves előfizetőinknek teljesen ingyen küldjük.

Az album első lapján az illető előfizető neve lesz benyomtatva.

Az Egyetértés kiadóhivatala.

— **Ezüst érdemkereszt.** A király Manoeuvre Péter római katolikus áldozópapnak, dr. Bajai Ernő vegyész-mérnök, utászönkéntesnek, Zwinz Károly Richárd soproni bankpénztárosnak, Tanczos János II. oszt. államrendőrnek, Pettermann József temesvári rendőrnek és Jakab Gyula győri kéményseprő-segédnek életmentésnél tanúsított bátor magatartásuk elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Mezielődés a Vatikánban.** Rómából jelentik: Tegnap este a szent atya a Consistorium termében végignézett egy mozgófényképelőadást. Bemutatták a velencei új Campanile felszentelését. A pápa nagy érdeklődéssel nézte végig az előadást, amelyen nővére és unokaöccse is jelen voltak.

— **Lekaszulta a fiát.** Nagy jóvőmben volt *Beslia* Száva titeli gazda. Naponként felöntött a garatra és mámorában azzal szokta kedvét tölteni, hogy véresre verte feleségét. Ma is részegen tért haza a földekről és nekiment az asszonynak. Letépte a földre, ütötte, verte. A szerencsétlen asszony sikoltására kirohant a házból *Beslia* ödeapja és kaszával hátba szúrta a fiát. *Besliát* halálukkal vitték kórházba. Az öreg sirva mondta el a rendőrségen, hogy nem tudta tovább nézni a fia kegyetlenségét. Letartóztatták.

— **Hohenlohe herceg újabb földvásárlása.** Nemzeti és szociális birtokpolitikai szempontból sulyos jelentőségű birtokvásárlásról rántja le a leplet *Szabó* István nagyatádi képviselő egy nyílt levelében. Egy tizezerholdas holtkezi birtoknak, az esztergomi káptalannak somogyisóbi uradalmának elidegenítéséről van szó, amely kell, hogy mindenkit megdöbbenítsen a mai földéhségnek, a kibirtok pusztulásának keserű idejében. A káptalani birtokot *Hohenlohe* Keresztély herceg vásárolta meg, akinek a Tatrában való birtokvásárlása ellen már egyszer a kormány volt kénytelen közbelépni a közvélemény tiltakozására. A somogyisóbi vásár nemcsak azért veszedelmes, mert könnyelmű elidegenítése a nemzeti birtoklás egy darabjának, hanem azért is, mert *Hohenlohe*, a szenvedélyes vadász, Somogyisóbon vadászterületet, tenyésztő telepet akar berendezni. Emiatt lehetetlen lesz a környékbeli gazdáknak földmives munkája a vadkár miatt, amely minden tenyésztő telep környékének veszedelme.

— **Aranytolvajok.** Déváról jelentik: A gurabarcái bányatelepbe a 18 kilométerre fekvő Rudán rablók törtek be és ott dinamittal akartak zsákmányt szerezni. A morajról észrevették őket és fegyveres bányászok mentek le utánuk, akik utánuk lőttek. Hogy találtak-e aranyat, azt még nem állapították meg. A csendőrség folytatja a nyomozást.

— **Inzultált angol miniszter.** Londoni jelentés szerint a suffragettek éppen nem bántak kegyetlen kézzel tegnap *Lloyd-George* kincstári miniszterrel, mikor a Caxton Hallban megjelent a jótékony bazáron. A miniszter annyit vásárolt össze a jótékony cél növelésére, hogy mind a két keze tele volt sok haszontalansággal s éppen hazafelé indult, mikor elébe állott egy harcias suffragett és megragadta karját, hogy több csecsebecse a földre hullott. A hölgy belekapaszkodott a miniszter karjába, ide-oda ránczígálta és végül leütötte a fejéről czilindert, miközben így rivalt *Lloyd George*-ra:

— Mikor fogja megadni a nőknek a választói jogot?

— De az Isten szerelméért, kegyed téved, — felelt mosolyogva a kincstári miniszter — hiszen önöknek nálamnál nincsen lelkesebb barátjuk... A suffragett csak ránczígálta tovább a miniszter karját, sőt több társnője is segítségére jött s aztán közös erővel taszigálták *Lloyd George*-t, és az egyik hölgy pedig rátaposott czilinderére. A kínos jelenetnek néhány detektív vetett véget. Utát nyitottak a miniszternek egy automobilhoz, az inzultáló suffragetteket pedig letartóztatták.

— **Egy diák rémes pusztulása.** Szegeden *Halasi* Ferencz, a városi főgimnázium VI. osztályának tanulója, egy alsóvárosi csizmadia-mester fia takonykórban megbetegedett. A mult hét keddjén délelőtt az iskolában rosszul lett. Lábat fájlalta, mire ágyba fektették. *Andrássy* Ferencz tiszti orvos és *Machanszky* László orvos a takonykór tünetjeit észlelték rajta. Kiderült, hogy a diák apjának beteg lovatól kapta a halálos betegséget. A beteg lovat leütötték és a vizsgálat megállapította, hogy az állat vérsajtjei valóban takonykórtól fertőzöttek. A fiut erre megoperálták, de a műtét ellenére halálán van. Szegeden ilyen megbetegedésre az orvosok nem emlékeznek.

— **A mérges gomba.** A somogy megyei Bárdibükk községben szomorú eset tartja izgatottságban a lakosságot. *Desdepold* János kádármester gyermekei a multheti esőzések után gombát szedtek az erdőben, azután megfőzték és az ételből a kádármester, annak 24 éves leánya és két esztendőös unokája ettek, akik rövid idő múlva iszonyu kínok közt megbetegedtek. A kis fiu néhány óra múlva belehalt a sulyos mérgezésbe. *Desdepold* Jánost bevitték a kaposvári kórházba, ahol kedden reggel, iszonyu kínok közt meghalt. A nagy leány a mérgezés óta folyton vérzik és alszik; állapota menthetetlen.

— **Házasság.** *Pikler* Henrik mérnök (Egyesült Államok) és dr. *Freund* Edit ma házasságot kötöttek.

— **A takácsok sztrájkja.** Lisszabonból jelentik: Covilhaóban a takácsok sztrájkba léptek, mert a szomszédos falvak takácsainak versenye miatt elégedetlenek.

— **Biharmegyében aratósztrájk készül.** Nagyvárad jelentés szerint a bihari nagybirtokosok körében általános az izgalom amiatt, hogy váratlanul, legnagyobb meglepetésükre az aratómunkások nem akarnak velük leszerződni. Több nagybirtokos aratómunkásai már el is mentek az alföldre arató munkát keresni. A birtokosok attól tartanak, hogy különösen a cséffai járásban és Ugra, Geszt körül zavargások lesznek az aratók megkezdése alkalmával s ezért a cséffai főszolgabíró Lukács László belügyminisztertől a csendőrség megerősítését kérte. A belügyminiszter már is intézkedett ilyen irányban és most minden uradalom környékére erős csendőrséget koncentráltak.

— **Nagy vasuti katasztrófa Szászországban.** Röviden jeleztük, a szászországi nagy vasuti katasztrófát, amelyről *Lipcséből* még a következőket jelentik: Az a vasuti katasztrófa, amely tegnap este *Gaschwitz* közelében történt, öt halottat és harmincz sebesültet követelt. Ez a személyvonat tegnap este 7 óra 28 perckor indult el *Gaschwitzből* *Lipcsé* felé és az első örháznál épen a váltó előtt összeütközött a *Borna* felől jövő tehervonattal. A lipcei személyvonat mozdonya a sínáron keresztül zuhant, a következő negyedostályu vagon ráfutott a lokomotivra s aztán a többi kocsi kisiklott. Az utasok jajveszékése kétségbeesett volt. Valószínűleg a vasuti személyzet hibája, hogy későn ment tváira, a lipcei állomásra s így újfél is elmúlt, míg *Lipcséből* segítővonat érkezett. — Reggelig 5 halottat ástak ki az összetört vagonok romjai alól és 30 többé-kevésbé súlyos sebesültet hoztak *Lipcsébe*. Közben két sebesült meghalt. A kórházban ápol: szerencsétlenül járt utasok közül nagyon sokan a halálal vívódnak. — A legújabb lipcei jelentés szerint a vizsgálat kiderítette, hogy a tegnapi vasuti baleset arra vezendő vissza, hogy *Gaschwitz* állomáson a 214-es vonat az állj! jelzésen tulment. A vonatvezetőt még nem lehetett kihallgatni. Két kocsi teljesen összerombolódott, a két vonat gépei meg vannak sérülve. A sineket ma reggel ismét helyreállították. A lipcei kórházba becszállított sebesültek közül senki sem halt meg, de néhány sebesült állapota komoly.

— **Nyári havazás.** Máramaroszigeti jelentés szerint ma reggel a koránkezők szokatlan hideget éreztek *Körösmezőn*, amit a környező magasabb hegyekre lecsott friss hó okozott. Érdekes, hogy míg a völgyben féxvő *Körösmezőn* semmi hó sem esett, addig az egész határ fehér a frissen esett hótól.

— **Az újságírók támadója.** Az a botrány, amelyet egy tulbuzgó csendőr okozott tegnap azzal, hogy szuronyt szegezett egy hírlapíró mellénc, más újságírókat pedig megütött, a *Budapestre* vezényelt csendőrség vezetőit erélyes intézkedésekre készítette. Ma délelőtt megjelent a rendőri sajtóirodában dr. *Hanák* csendőrhadnagy, ki felsőbb-sége nevében sajnálkozását fejezte ki az újságíróknak a tegnapi eset felett, majd kihallgatta *Salgó Dezső*, *Persian Ádám*, *Balla Jenő Elek István*, *Tarján Vilmos* és *Nádor Jenő* hírlapírókat, az eset szemtanúit, akiknek a vallomása alapján indítják meg a tulbuzgó csendőr ellen az eljárást. *Pintye Pál* csendőrt, a botrány okozóját nem is *Pintérnek* hívják, mint tegnap mondta, különben már be is vonták őrhelyére és legközelebb a katonai bíróság elé állítják.

— **A revolver.** Déváról jelentik: *Vulkánban Dobokán* Gyula bányász meglátogatta kedvesét, *Kozma Mária*t, aki játékból kivette a legény zsebéből a revolvert és azt kérdezve, hogy kell kezelni, a fegyvert maga felé fordította. Kedvese ki akarta venni kezéből a revolvert, de oly szerencsétlenül fogta azt meg, hogy a pisztoly elsült és a leányt szíven találva megölte. A csendőrség *Dobokán* letartóztatta.

— **Auto-baleset.** Mátészalkáról jelentik: *Motor-Liczikli-kirándulást* tett *Weisz Éliás* ökorítói pénzüntézetű igazgató *Remenyik Alajos* főkönyvelővel. A gépet *Somlyás Károly* soffőr vezette, melyhez egy kosár volt kapcsolva, amelyben a kirándulók ültek. A soffőr, hogy egy kőrákást kikerüljön, hirtelen irányt változtatott. A gép egy utjelző-oszlopnak nekiment és a befűlők magas ívben kiröpültek. *Remenyik* főkönyvelő súlyos természetű zúzódásokat szenvedett. *Weisz* igazgató és a soffőr sérülései jelentéktelenebbek.

— **Hajókatasztrófa a Dunán.** A romániai *Rahova* község mellett a Dunán ma reggel katasztrófális veszedelem érte a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság hajóját, az *Erzsébet királyné*-t. A hajó gőzkomrája felrobbant és a borzalmas pillanatban hirtelen lángba borult az egész fedélzet. Rettenetes pánik támadt az utasok között, akiket mentőcsónakokon sikerült ügygyelbajjal megmenteni. Az *Erzsébet királyné* új típusu, hatalmas személyszállító gőzös, amely csak nemrégiben került a vízre. Hogy a hajóval mi történt, még nem tudja a Tengerhajózási igazgatósága. Dr. *Zangsich* főtitkár a katasztrófáról ezt mondotta egy újságtudósító előtt:

— A szűkszavu távirati hír csak annyit jelentett, hogy az *Erzsébet királynéval* baj történt. Még egyelőre többet nem tudunk, amíg részletes jelentés nem érkezik. — *Dományi Mór*, a részvénytársaság igazgatója, aki napok óta az *Aldunán* tartózkodik, a katasztrófa helyére utazott.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatóság legújabb értesítése szerint a társaságnak *Erzsébet királyné* természetes gőzörsén a hajófelépítmény egy része ledőlt. Körülbelül husz ember hiányzik. Mivel sokan a vízbe ugorva menekültek, még nem volt megállapítható, hogy a hiányzókkal mi történt. *Stroitzka* hajógépész és egy hajópinczér meghaltak. Közlebbi részletek még hiányoznak.

— **Jégeső.** Kisjenőről jelentik: Délután kisebb jégverés és 2 milliméteres eső volt, mely a szép vetésben nagy károkat okozott.

— **Letartóztatott földbirtokosok.** A temesvári büntetőtörvényszék vizsgálóbírája megkereste a budapesti főkapitányságot, hogy tartóztassa le *Tarján József* harminczkét éves és *Tarján Géza* harminczgy éves temesmegyei földbirtokosokat, akiket család bukás miattette ezimén közzénc és azok a nyomozás adatai szerint *Budapestre* menekültek. A detektívek kinyomozták, hogy a *Tarján* testvérek a *Székely-utca* 4—6. szám alatt laknak, bevitték a főkapitányságra, ahol letartóztatták és erős rendőri fedezettel *Temesvárra* küldötték. — *Temesvárról* jelentik: *Budapest*en *Tarján József* és *Géza* volt temesmegyei bérlőket és a polgári rendőr *Temesvárra* kísérte, ahol ma a törvényszéki vizsgáló bírő kihallgatta a két testvért. Vallomásuk szerint a temesmegyei bukálkálvi gróf *Serényi-féle* birtok nagybérletén azért adtak tul, mert a rossz termés és az árvíz miatt nem boldogultak. Később megvették *Pütelken*, *Vasmegyében* egy birtokot 1 millió 30.000 koronáért, azonban mivel a *szentgotthárdi* takarékpénztár váratlanul felmondta hitelüket, kénytelen voltak fizetéseketelenséget jelenteni. Dr. *Debrosán* Péter temesvári tömeggondnok büntető feljelentést adott be ellenük a temesvári kir. törvényszéknel, hogy *Tarjáné* a hitelezők megkárosításával csalárdul jutottak esődbe, a fűteleki birtokot teljesen pénz nélkül vették, néhány hónap alatt otthagyták és felmentek *Budapestre* lakni, ahol a *Székely-utca*-ban 6 szobás lakást kényelmesen berendezve, urimódon éltek. A vizsgálóbíró elrendelte a nyomozást, megidézte *Tarjánékat*, de mert erre nem jelentkeztek, *Budapest*en letartóztatta őket. A vádlottak tagadnak. Hivatkoznak arra, hogy a mostani vádatkat már előbb is emelték ellenük, de a szombathelyi törvényszék előtt az ellenük indított eljárást bizonyítékok hiányában megszüntették. A most emelt vádatkat már akkor megezáfolták, kéri, hogy az iratokat bírő határozattal szerezzék be. A vizsgálóbíró a kihallgatás után kihirdette előttük a vizsgálati fogságot elrendelő határozatot, ami ellen felfolyamodással éltek. A vádtanács valószínűleg már holnap határoz.

— **Egy szerelőségél szerelmi drámája.** A *Kamaraerdőben* *Torma Antal* 23 éves szerelőségél revolverrel halántékon lötte a kedvesét, *Terhes Mária* rendőri felügyelet alatt álló leányt, aztán felakasztotta és mellbőltte magát. A leány súlyos sérüléseket szenvedett s a *Rókus-kórházba* szállították. *Torma* azonnal meghalt, a bonctani intézetbe vitték. A férfi a leányt rá akarta bérni, hogy hagyja el az éjszakai életet, de ez nem tudott szakitani eddigi életmójával és inkább a halálba menekült.

— **Katasztrófa.** *Larochelleből* jelentik: A *Castor* nevű tengeralatt járó naszád ma gyakorlat közben nekiszaladt a kisőró hadihajónak, amely megrongálódott. A *Castor* jelentéktelen sérüléssel folytatta gyakorlatait, míg a kisőróhajó kénytelen volt partrafutni.

— **Agyonlőtte a felesége.** *Párisban* *Lamberiac* ismert automobilgyárost agyonlőtte felesége, mert féltékenykedett rá. A *St. Germain*-negyedben pompás palotája van az automobilgyárosnál. Egy nap társaságot fogadtak s mikor a vendégek elszéledtek, az asszony heves szemrehányásokat tett urának egy hölgy miatt s mert *Lamberiac* tréfával ütötte el a dolgot, felesége háromszor lött rá revolveréből. Az automobilgyáros halálán van.

— **Összedőlt gyárépület.** *Strassburgi* jelentés szerint *Gottweil*ben tegnap beszakadt a *Rogel*-féle kézműváru ezég gyárának egy gépháza. Három munkás a bedőlt falak alatt halt meg, két asszony olyan súlyosan sebesült meg, hogy aligha maradnak életben. A romok alól még kilencz nőhöz sebesültet mentettek ki. Egy munkás még hiányzik.

— **Az amerikai kortesvilág.** *Csikágóban* egy jönevű amerikai zeneszerző indulót komponált *Taft* tiszteletére és most a zenekarok lépten-nyomon ezt a marsot játszzák. Nyílt titok, hogy a komponista a *Taft*-kortesek megrendelésére írta az indulót. Az ellenpártnak nincsen harcziás indulója, e helyett ugy tüntet *Roosevelt* mellett, hogy a szuffragettek nagy csoportokban járják be a várost s hatalmas póznán *Roosevelt* arcoképét hordozzák körül lobogó gyantán.

— **Gyujtogató sógor.** *Déváról* jelentik: *Szászvároson* ma hajnalban nagy tűz volt. Ifj. *Velmann* Ferencz szászvárosi fakerskedő nagy faraktára kigyuladt és elhamvadt. A tüzet a katonaság és a kollégium ifjusága lokalizálta. Négy megmaradt gerendából a vizsgálat megállapította, hogy a tűz gyujtogatósból eredt. A rendőrség letartóztatta *Holzer* Gyulát, *Velmann* sógorát, akit a gyujtogatósból gyanusítanak.

— **Vihartól felfordított csónakok.** *Pétervárról* jelentik: *Novjask* közelében levő tóban nagy vihar következtében több csónak felborult. Eddig tíz holttest vetődött partra, de miután husz üres csónakot találtak, attól félnek, hogy ötvennél többen fuladtak a vízbe.

— **Az örült szabó.** *Kaposvárról* jelentik: A rendőrségen ma korán reggel megjelent *Radar István* szabómunkás és a folyosón ordítani kezdett, hogy gyilkolt s tartóztassák le. Megállapították, hogy *Radar* örült. *Elmegyógyintézetbe* szállították.

— **Halálozás.** *Oppelez Lajos*, az „Egyetértés” derék korrektora, aki tízenkét esztendőn keresztül nagy buzgalommal és odaadással szolgálta lapunkat, ma 49 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. A fiatalon elhunyt szombat délután három órakor helyezik örök nyugalomra.

Gróf *Széchenyi* Tivadarnak, a Déli Vasut igazgatótanácsa alelnökének temetésén a Déli Vasut magyar vonalának képviselőiben küldöttég jelent meg, amelyben *Breuer* Mór királyi tanácsos és *Weber* József igazgatóhelyettesek, valamint *Schlosser* Ferdinánd főfelügyelő, elnöki titkár vettek részt. A küldöttég a koporsóra gyönyörű koszorút tett le, amelynek szalagján ez a felírás van: „A Déli Vasut igazgatótanácsa és magyar vonalai személyzete — mélyen gyászolt alelnökének.” A bécsi vezérigazgatóság nevében *Wilhelm* Bödog déli-vasuti főfelügyelő tett le a koszorút. *Bárdányi* *Bródy* Miksa lovag miniszteri tanácsos, üzletvezérigazgató hivatalos teendői akadályozták meg a temetésen való személyes megjelenésben.

Kolontáry Dezső volt törvényszéki jegyző 32 éves korában *Nagyváradon* meghalt.

Jordán Sándor, *Szentes* város egyik régi, köztiszteltben álló polgára, 87 éves korában, *Szentesen* meghalt.

x **Podor-féle vívőterem** a *Koronaherezege*-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

x **Akinek fájós foga van**, vagy bármilyen okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. *Batizfaly* I. Z. kir. Egt. tanár, a műfogászat szakorvosának *Fogorvosi Intézetét* ajánlhatjuk. A főváros ezen legelső intézete *Károly-körut* 10. sz. alá lett legújában áthelyezve, egyenesen e célra átalakított, a legkittünb gépekkel és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A mu. v. közzelt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki a maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközöltetnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. *Batizfaly*-nak, az ismert szakembernek felügyelése alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Magyar darabok Bécsben. A jövő színházi szezonban a következő magyar szindarabok kerülnek előadásra Bécsben: a Burgtheaterben Molnár Ferencztől a „Bubi kisasszony“ és ugyancsak Molnár Ferencztől a Josefstaedter Theaterben a „Liliom“, melyben Niese és Jarno játszik a főszerepeket; a Deutsches Volkstheaterben Biró Lajostól a „Rablólovag“, a Neue Wiener Bühnenben Lengyel Menyhértől és Biró Lajostól a „Czárnök“, továbbá Földes Imrétől „A kuruzsio“ valószínűleg a Deutsches Volkstheaterben és ugyanígy Heltai Jenőtől a „Masamod.“

(*) A Képzőművészeti Társulat választmányi ülése. A Képzőművészeti Társulat választmányára báró Forster Gyula titkos tanácsos, alelnök elnöklésével tegnap tartotta meg a nyári szünet előtt utolsó ülését a városligeti Mücsarnokban. Napirend előtt az elnök megemlékezett a magyar festőművészet közelben elhunyt két derék munkásáról: Kubányi Lajosról és Rosenmayer Ferenczről, akiknek emlékét a jegyzőkönyvben megörökítették. Ugyancsak melegen emlékezett meg a tragikusan elhunyt kiváló műbarátról, dr. Jánossy Béláról, akinek temetésén a választmány képviselteti magát, koporsójára koszorút helyeztet és az özvegyhez részvétliratot intéz. A napirend folyamán elsőnek zólyomi dr. Wagner Géza terjesztette elő az igazgatósági jelentést, amelyet a választmány egyhangúlag tudomásul vett. A jelentés kapcsán pedig elhatározta, hogy ismételt feliratot intéz gróf Zichy János kultuszminiszterhez, amelyben kéri fogja, hogy az állami vásárlások a jövőben a mücsarnoki kiállításokon a lehető leghamarabb intéztessenek el, mert a mostani tavaszi tárlaton az állami vásárlásokat ismét jóval a tárlat bezárása után eszközölték. Tudomásul vette a választmány, hogy az illetékes pályabíró, a Képzőművészeti Társulat díját ezúttal Iványi-Grünwald Béla festőművésznek és báró Harkányi Frigyesnek a Mücsarnokban először kiállított számára alapított díját Tatz Lászlónak ítélte. A Forster Gyula báró által alapított háromszázötvenkoronás Vasary-díj pályázati feltételeit, mert a díj annak szigorúsága miatt már több ízben nem volt kiadható, az alapító készseges beleegyezésével igen előnyösen módosította. Több folyó ügyet intézett el ezután a választmány és végül örömmel vette tudomásul, hogy Bálint Zoltán építőművész a most Párisban lezajlott nemzetközi művészeti kongresszuson kieszközölte azt, hogy Magyarország a kongresszuson résztvevő államok között Ausztriától teljesen elkülönítetten, mint önálló állam szerepelt.

(*) Színészek szervezkedése. Nemrégiben a vidéki színigazgatók egy része azzal lepte meg a vidéki színészek közvéleményét, hogy bement a igazgatói érdekek szervezkedését. A szó sokkal nagyobb volt, mint amennyi sulyban mögötte történt, de alkalmas volt arra, hogy a vidéki színészeket hasonló szervezkedésre provokálja. A felhívások el is multak nagyobb nyom nélkül és nem mozdították meg a vidéki színészet egyetemét. Most aztán egy józan és objektív hang szól bele a dologba: a Kolozsvári Nemzeti Színház szerződött tagjai küldtek szét ez ügyben tartott társulati gyűlésekről egy felhívást, amelyben az az álláspontjuk, hogy színész és színigazgató értsék meg egymást az Országos Színészegyesület keretein belül, viszont vessék alá a Színészegyesület avult szervezetét friss és alapos revízióknak. Az akció főiránya az, hogy az egyesületi vezetőség sorában inkább a színészek, mint a kisebb kontingenst képező igazgatók nyerjenek képviseletet.

(*) Ária-muzeum. Párisból írják: A párisi nagyopera érdekes muzeumot rendezett be. A színház minden jelenlegi starját felszólították, hogy parádés áriáját énekelje grammofonra. A lemezeket gondosan és finom vaktaboritókba becsomagolták, aztán edénybe tették, minden edényt pedig lepecsételték. Egyszermind beletették az énekesről felvett jegyzőkönyvet is. A lemezeket csak száz év múlva szabad ismét elővenni. Az opera igazgatósága évről-évre folytatja ezt az eljárását. Messager és Brossan remélik, hogy olyan ária-muzeumot tudnak létesíteni, amelyet csak a későbbi korok tudnak majd valójában értékelni.

(*) A Színészegyesület kizárt tagjai. Az Országos Színészegyesület alapszabályai értelmében azok a tagok, akik két évnél tovább nem működnek szintársulatoknál vagy pedig nyugdíjfizetési kötelezettségeiknek több mint két éven át nem tettek eleget, megszűnnek az egyesület tagjai lenni. A színészegyesület módot ad még ezeknek

is, hogy mulasztásukat okadatolják s hátralekötőket esetleg pótolják és erre a hivatalos szintársulatban háromszor felszólítják őket. Azokat, akik a felszólításra nem válaszolnak, törlik az egyesület tagjainak sorából. A legutóbbi tanácsülés elé 19 ilyen tagot terjesztett a központi iroda és a tanács ezeket ki is zárta az egyesületből. A kizárt tagok a következők: Csoma Teréz, Darvas Ernő, Gedő Gusztáv, Győri Emil, Halber Józsa, Holéczi Ilona, Kertész István, Kiss Samu, Kiss Samuné, H. Kovács Gizella, Sik Rezsőné, Somogyi Anna, Somogyi Frigyes, Szamosi Lajos, Tábori Frida, Tesztory Julia, Wenzky Elemér, Petre Klára, Kardos Andor. Ezek a színészek a vidéki szintársulatoknál többé nem működhetnek.

(*) A Nemzeti Szalon nyári szünete. A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata, mely egész tartama alatt nagy érdeklődésnek örvendett, folyó hó 23-án, vasárnap bezárul. A Nemzeti Szalon helyiségei a nyári szünet alatt zárva maradnak az általuk tartott munkálatok alatt.

(*) Színházak hírei. A Vigszínházban pénteken, a „Tolvaj“, Bernstein Henri szenzációs színműve kerül előadásra. Szombaton, vasárnap és hétfőn a „Toto“ és a „Golyó“ ismétlik, amennyiben a rendkívül nagy sikerre való tekintettel, a két józai bohózatot kivételesen három egymást követő estére tűzték ki.

A Magyar Színházban Blaha Lujza, aki Bécsben aratott szenzációs sikere után tegnap játszott a először teljes eladott ház előtt a „Nagymama“-t, e héten még kétszer játszza el ezt a rendkívüli szerepét, és pedig holnap, pénteken és vasárnap este. Mindkét előadás iránt olyan rendkívüli érdeklődés nyilvánul, mint a szezon derekán a legnagyobb slágerek iránt szokott. A két Nagymama előadásokon kívül, e héten még szombaton Rössler Károly Frankfortiak-ja is műsorra van tűzve.

A Budai Nyári Színházban holnap, pénteken folytatja vendégjátékait Beregi Oszkár, a Nemzeti Színház művésze a Monna Vanna Prinzivalle szerepében. A címszereplő Jákó Amália ismét. Szombaton ugyancsak Beregi vendégjátékával a Hamlet kerül színre. A Budai Nyári Színház legközelebbi oprett-újonsága az „Ábrahám a menyországbán“, amely Kasimier Himmelhaft cím alatt Bécsben és Berlinben nagy sikert aratott. Az újonság szövegét Willner és Bodánszky, zenéjét Granichstaetten Bruno írta, magyarra Heltai Jenő és Molnár Ferenc fordították. Az új darabot Tábori Emil rendezése mellett napról-napra folynak a színpadi próbák, bemutatásuk pénteken, e hó 28-án lesz.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Dr. Réthy László ünneplése. Dr. Réthy László Nemzeti muzeumi igazgató, a Tudományos Akadémia tagja most töltötte be harmincz éves szolgálatát. Ebből az alkalomból muzeumi tisztviselőitársai tegnap meleg ünneplésben részesítették a kiváló tudóst.

* A Folklore Fellows szövetség. A Néprajzi Társaság tegnap tartott felolvasó ülése után a választmány tartott zártkörű tanácskozást, amelyen dr. Sebastyén Gyula alelnök, mint a Néprajzi Társasággal kapcsolatos Folklore Fellows szövetség elnöke tett jelentést a szövetség körrendbeli vidéki üléséről. A néphagyományok rendszeres felgyűjtésére eddig Sárospatakon és Egerben indított a szövetség mozgalma, mindkét városban helyi osztályok alakultak meg s a mozgalom oly lelkes viszhangot keltett, hogy ősszel a szövetség további városokat fog fölkeresni népköltés-gyűjtő helyi osztályok szervezése céljából.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© Lezuhant angol katonai léghajó. Londoni jelentés szerint az angol hadsereg katonai léghajóit is üldözi a balsors, nemcsak a német kormányozható léghajókat. Két hete sincs még, hogy a „G“ angol katonai léghajó lezuhant s hasznavehetetlenné lett, és tegnap Farnboroughban súlyos katasztrófa érte a „B“ kormányozható léghajót. Alig emelkedett száz láb magasságra, mikor hirtelen nyilsebességgel földre esett. A szelepen hiba volt és a gáz rohamosan illant el. Az a veszedelem fenyegette a katonai léghajósokat, hogy egy kastély tornyára zuhanhag, de nem vették el lélekjelenlétüket és az oldal-kormányával olyan ügyesen bántak, hogy kikerültek a bajt.

© Párisból Londonig repülőgépen. Párisi jelentés szerint Luck aviatikus tegnap reggel Bleriot típusú egyfedelű aeroplánon utrakelt Londonba Issy les Moulinaux-ban szállott föl s gyönyörű ívet írt le a nézőközönség riadó hurrázása közben, aztán eltűnt a felhők közt. Tíz óra tájban Luck átkelt a csatornán, de Iscurchnél kénytelen volt földre ereszkedni, mert benzinje kifogyott. Ma reggel folytatja útját Londonba.

© Nemzetközi léghajózó kongresszus. A Bécsbe június 20—22-re összehívott 1912. évi léghajózási kongresszusra Magyarország képviselőiben gróf Zichy Béla Rezső, Pivny Béla és Hevesi Vilmos utaztak el. Hevesi mint a párisi Bleriot-művek vezérigazgatója, a Magyar Aero-klub meghívására a kongresszusra érkezik ide. A háromnapos kongresszus tárgysorozatán a Federation Aeronautique Internationale, az önálló államok elismert vezető klubjai szövetségének hivatalos jelentésén és a kongresszusi megbízottak igazolásán kívül a következő fontosabb pontok szerepelnek: A nemzetközi aeronatikai térképezés és légügyi bizottságok jelentése, az 1913. évi aviatikai Gordon Bennet versenyszabályainak megállapítása, indítvány a hitelesen megfigyelt rekordok elismerésére, stb.

TANÜGY.

= Uj egyetemi magántanárok. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Kari Lajos felsőbb leányiskolai tanárnak a budapesti egyetem bölcsész-tudományi karán a „francia irodalomtörténet középkori részéből“ egyetemi magántanárú történet képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezett ezen minőségében megerősítette. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Privorszky Alajos budapesti főreáliskolai tanárnak a budapesti tud. egyetem bölcsész-tudományi karán a projectív geometriából egyetemi magántanárú történet képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és nevezett ezen minőségében megerősítette.

= A VII. egyetemes tanitógyűlés programja. A VII. egyetemes tanitógyűlés rendező-bizottsága most teszi közzé az egyetemes gyűlés és az azzal kapcsolatos gyűlések programját. A program a következő: Első nap, július 1-én d. u. 3 órakor a Magyarországi Tanitógyűlések Országos Szövetsége elnökségének, délután 4 órakor pedig igazgatóságának ülése, a Magyar Királyi Technológiai Iparmuzumban (VIII., József-körut 6.) Délután 5 órakor előértekezet ugyanott. Második nap, július 2-án: reggel 8 órakor nagygyűlés a városligeti Iparcsarnok kupolatermében. Tárgya: A tanitóság fizetésrendezése. Délután három órakor a Technológiai Iparmuzumban a pedagógiai, tanitóképzői, szervezeti, szociális és tanügyiródmalmi szakosztály tart ülést. Harmadik nap, július 3. reggel 8 órakor közgyűlés az Iparcsarnok kupolatermében. Tárgya a nyugdíjtörvény revíziója és a szolgálati pragmatika. Délután három órakor a közgazdasági (népjóléti) intézmények szakosztálya, a nőnevelési szakosztály, humánus tanitói intézmények szakosztálya, kisdnevelői szakosztály és iparoktatási szakosztály tartanak üléseket a Technológiai Iparmuzumban. Negyedik nap, július 4-én: Reggel 8 órakor közgyűlés az Iparcsarnokban. Tárgya a szakosztályok elnökeinek jelentései a szakosztályok ülésének munkájáról és határozatairól. Délután három órakor a Magyarországi Tanitógyűlések Országos Szövetségének szövetségstancsi ülése a Technológiai Iparmuzumban. Ezenkívül ülést tart az egyetemes gyűlés.

léssel kapcsolatban a Magyarországi Tanítók Bankja is.

= Néptanítók a hadsereg szolgálatában. A közös hadseregnél a közös hadügyi iszter az altiszt-előkészítő tanfolyamok vezetését a jövőben nem tisztokra fogja bízni, hanem polgári tanítókra. Ez intézkedés Ausztriában már is életbe lépett. A tanfolyam három hónapig tart, heti 12 órában és a katonai szaktárgyakat kivéve, az általános közismereteket magában foglaló anyagot öleli fel. — Nálunk most történik először, hogy a katonaság kiképzésében a hadügyi miniszter néptanítók erejére szorul. A budapesti 4. számú vasutasztály állományába tartozó altisztek kiképzését most Szűcs Soma jónévi székesfővárosi tanítóra bízzák.

= Osztályozás az iparos- és tanonciskolákban. Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki az összes tanfelügyelőségekhez, amelyben az iparos- és tanonciskolai szervezeti szabályokat módosítja oly értelemben, hogy az osztályozást, amely eddig eltérő időszakokban történt, egy időben ejtsék meg. Az eltérő eljárás megszüntetése és a helyesebb tanítási rendszer érdekében gróf Zichy János a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg elrendeli, hogy az 1912—13. tanévtől kezdődőleg az összes iparos- és kereskedelmi tanonciskolákban egyöntetűen csak a féléves osztályozás lépjen életbe és ehhez képest az iparostanonciskolákban is az eddigi évharmadi kimutatás helyett a tanoncok előmeneteléről mindig félévenként közöltessek az ellenőrző könyvecskében az ellenőrző kimutatás. Ha azonban a tanítótestület egyes tanoncoknál ismételt előmenetelmaradást és szorgalmi hiányt tapasztal, erről az illető tanonc mesterét időközben értesítse.

= Magyar iskola török földön. Konstantinápolyból jelentik: Ma délután avatták fel ünnepélyesen az osztrák és magyar iskola új épületét örgróf Pallavicini nagykövet jelenlétében, aki beszédében megemlékezett továbbá Ausztria-Magyarország uralkodójáról, aki ezzel a nemeszövegű feljegyzéssel a gyermekekért — a lakosságban felbraztette a nevelésügy iránt való érdeket.

= Iskolai évszázó ünnepek. A székesfővárosi állami és községi iskolában e hét során és a jövő hét elején befejezik az évszázó vizsgálatokat. Az évszázó bizonyítványokat az összes tanintézetekben iskolai ünnepség keretében június 29-én, szombaton osztják ki. Az iskolai kapuzárás után a középiskolákban megkezdik a tanulóknak a jövő iskolai évre való előzetes beiratását. A nyári szünet, mint rendesen július 1-től szeptember hónap 5-ig tart.

Nyilttér.

Elrovatban közlötökért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KOHN A. M.

vas- és fémmagykereskedő cég
irodáját és főüzletét

VI., Váci-ut 39—41. sz. alá
(Schlick-gyár előtt) helyezte át

„THE MUTUAL“

new-yerki életbiztosító társaság

3042 millió frank vagyón.

7 $\frac{3}{4}$ milliárd frank biztosított tőke!

Legliberálisabb biztosítási feltételek! • Tisztán kölcsönös! • Résztvényesek nincsenek!

Kötvényei teljes összegben érvényesek háború esetén, valamint szárazon és vizen való utazást alkalmával minden pótdíj utánfizetése nélkül.

Biztosítottaknak kifizetett nyeremények:

1907-ben	22,391,157
1908-ban	43,063,502
1909-ben	57,472,965
1910-ben	63,739,779
1911-ben	70,631,387

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, VI., Andrásy-ut 20.

FŐVÁROS.

)(A jövő heti közgyűlés. A nyári szünet előtt a főváros törvényhatósági bizottsága még két rendes közgyűlést tart. Az egyiket e hó 26-án, szerdán, amelynek tárgysorozatán a következő fontosabb tárgyak szerepelnek: az üresedésben levő egy másodosztályú tiszt, alügyészi s egy másodosztályú tanácsjegyzői állásnak választás útján való betöltése; a fertőtlenítő intézet 1913. évi költségelőirányzata; az új fertőtlenítő intézeti építkezés; dr. Wagner György tiszt, orvos nyugdíjazása; a vízművek igazgatóságának szervezete és több szakon új végleges állások szervezése; címzetes tiszt, állásokra való előléptetések; Szabó Sándor tiszt, főorvoshelyettesnek magasabb fizetési fokozatba való besorozása; a fuvartelep 1911. évi zárszámadásának és mérlegének jóváhagyása; a Budapesti villamos városi vasút rt. Kőbánya—Kispest—Erzsébetfalvai összeköttetésére tervezett új villamos vasuti vonal; az Artézi-gyógyászati építési; a hirdető-vállalat 1911. évi mérlegének megállapítása; a hirdetési díjszabás újabb megállapítása; községi konyhakerti gazdaság létesítése; az 1913. évi ideiglenes közmunka-programm megállapítása; a tüzelőanyag-árusításról szóló szabályrendelet megállapítása; a honvéddapród-iskolában alapítványi helyek betöltése; a Turul férfikarének-egyesület anyagi támogatása. Azonkívül számos fedezet, felelőztési, nyugdíjazási, kegydíjazási ügy. A tárgysorozat összesen 116 pontot ölel fel. A szünet előtti utolsó közgyűlés szerdán, július 10-én lesz.

)(Villamosvasuti mentőkészülék kipróbálása. A villamos vasuti balesetek ügyében tartott ankét, ten tudvalevőleg szóba került a mentőkészülékek kérdése is. A kereskedelemügyi miniszter most elrendelte, hogy a Münchenben és Bécsben használatos életmentő készülékeket gyakorlatilag próbálják ki. A próba vezetésével a miniszter a vasuti és hajózási főfelügyelőséget bízta meg. Minthogy a próbák eszközzésére vonatkozó előkészületek már megtörténtek, a próbákat a villamos vasut Ferenczvárosi kocsiszínjében tartják meg e hó 24-én, délután 10 órakor.

)(Az igazoló-választmány ma délután dr. Kunz Jenő elnöklésével ülést tartott. Előadó Csapor József dr. főjegyző volt. Az előadó mindenképp elismertette a most lefolyt községi választói ésszeírás eredményét.

)(A közlelmzési bizottság Folksházy Lajos tanácsos elnöklésével tartott ülésében foglalkozott azzal az előterjesztéssel, amelyet a város gazdasági ügyosztály egy községi konyhakerti gazdaság létesítése ügyében készített. A bizottság az előterjesztést megelégedéssel fogadta el azzal a kiegészítéssel, hogy kívánatosnak tartja, ha a kiküldendő üzemi bizottságot az üzletben járatos egyénekkel kiegészítik. A közlelmzési ügyosztály nevében Hoffmann Jenő közlelmzési főfelügyelő előterjesztést tett a vásáresarnoki fuvardíjkezdvménynek 1913. évre való meghosszabbítása ügyében. Az előterjesztés azt javasolja, hogy a főváros a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjesztést intézzen, hogy a fuvardíjkezdvményt a jövő esztendőre is adja meg. Figyelemmel a nagy drágaságra, kérje a főváros, hogy a kezdvményt az összes pályaudvarokra terjesszék ki, amennyiben azonban ez nem volna lehetséges, úgy legalább a vásáresarnokokra maradjon érvényben. A bizottság az előterjesztést egyhangulag elfogadta.

)(A főváros jogügyi bizottsága ma délután Piperkovits Bátor tanácsos elnökle alatt ülést tartott, amelyen az előadói tisztet Marher Aladár és Édes Endre tanácsjegyző töltötték be. A jogügyi bizottság elsőnek tárgyalta az énközi ügyosztály javaslatát a vízművek igazgatóságának szervezése, valamint több más szakon végleges állások szervezése tárgyában. A bizottság elfogadta a javaslatot. Az ügyészségnél négy alügyészi állás szervezését kéri az ügyosztály. Dr. Földes Árpád utasítani kéri az ügyészi kart, hogy magánpraxist ne folytathasson.

)(Gellérthegyi ásítások. Az Országos Régészeti és Embertani Társulat beadványt intézett a főváros tanácsához, amelyben azt kéri, hogy a Sárospárd építésével és a Gellérthegy oldalának rendezésével kapcsolatban ásításokat eszközölhesen. A beadvány szerint ugyanis a Gellérthegytől délre állott egykor Szent Gellért kőszége és valószínű, hogy ezen a helyen állott egykor a község temploma is. A társulat a felszinen még most is látható romok alapján azoknak korábbi rendeltetését nem tudta megállapítani s ezért célszerűnek

tartaná, ha a kérdés tisztázását ásítás útján kísérelnék meg. Kívánatosnak tartja a társulat, hogy amennyiben az ásítások a romok történelmi becsértéke mellett bizonyítanak, azoknak további fenntartásáról gondoskodás történne. A tanács legközelebb fog foglalkozni ezzel a beadvánnyal.

)(Eredménytelen pályázat. A cs. és kir. közös hadapródiskolában a jövő évben betöltendő egy alapítványi helyre a főváros pályázatot hirdetett. A pályázati határidő lejárt, de az alapítványi hely elnyerésére senki sem jelentkezett. Erre való tekintettel a tanács ma tartott ülésében elhatározta, hogy feliratot intéz a közös hadügyi miniszterhez és kéri, hogy az ekként megtakarított összeget mint-hogy az alapítványi helyet nem fogják betölteni, tőkésítse.

)(Válasz interpellációkra. A törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlésén dr. Harner Ferenc tanácsos válaszolni fog Perczel Bélának az I. Napos-ut folytatólagos megnyitása, Fock Éde tanácsos ugyancsak Perczel Bélának az I. Krisztina-körut burkolása ügyében előterjesztett interpellációjára.

EGYESÜLETEK.

(—) A honvédmeház ülése. A honvédmeház felügyelő-bizottsága hivatalos helyiségében Balogh Sándor dr. udvari tanácsos elnöklésével tegnap este ülést tartott. Szegedy-Masák Hugó főjegyző előadta a honvédmeház kezeléséről, vagyionáról és leltáráról szóló miniszteri iratokat, továbbá jelentést tett az elhunyt és a felvételt kéri új folyamodó honvédekéről. Végül bemutatta az 1848—49-es Honvédegyletek országos igazgató-választmányának legutóbbi jegyzőkönyvét, miben határozatilag ki van mondva, hogy a kiváló érdemeket szerzett 1848—49-iki honvédek részére a székesfőváros tanácsa által a kerepesi temetőben adományozandó diszírhelyekre a felügyelő-bizottság tagjai is számításba vannak véve. A bizottság az összes jelentéseket tudomásul vette.

SPORT.

(0) A svéd—magyar válogatottak mérkőzése. Göteborgból jelentik késő éjjel, hogy a magyar-svéd válogatott csapatok között ma délután folyt le a mérkőzés igen nagy számu érdeklődő jelenlétében. A mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. A mérkőzés lefolyásáról részletes eredmény még nem érkezett. A magyar csapatban a következő tizenegy játszott: Domonkos, Rumbold, Payer, Biró, Vágó, Blum, Sebestyén, Bodnár, Pataki, Schlosser, Borbas.

(0) Nemzetközi uszóverseny. Ma este tartotta meg a Ferenczvárosi Torna-Club nemzetközi uszóversenyét a császárfürdőben nagy számu közönség jelenlétében. A versenyen döntésre került Magyarország 440 yardos bajnoksága, amelyet Las-Torres Béla nagy fölényvel nyert meg. Könnyen, megerőltetés nélkül uszta meg a távot 5 p. 27 egyötöd mp. alatt, három másodpercczel maradt a világrekord mögött. Örvendetes eseményként jegyezzük meg, hogy Demján Oszkár második reménységünk az olimpiádon az uszásban állandóan javul és ma este a 200 m. mellúszásban Lutzor két hét előtti világrekordját, amelyet az MTK. versenyen ért el, megjavította 2 p. 59 háromötöd mp. idejével. Az uszósziatok után két vízipólo mérkőzés volt. A MAFC. mérkőzött egy magyar kombinált csapattal, ezuttal pedig a Ferenczvárosi Torna Klub a Wiener Athletiksport Clubbal matchelt. Abszolút fölényben volt és 13:2 győzelmet különösen az Adám-testvéreknek köszönheti. A részletes eredmények a következők:

70 m. hátúszás. 1. Schaeffer (MTK). 2. Bauer (MTK). 3. Bernát (WAC).

100 m. oldalúszás. 1. Kenyeri (MAFC) 1 p. 14 mp. 2. Scheff (WAC). Az FTC serlegőrt 1. Scheff (WAC). 2. Apor (FTC).

100 m. mellúszás. 1. Bródi (FTC) 1 p. 24 mp. 2. Tolkes. 3. Brandstatter (WAC).

Magyarország 440 y. bajnoksága. 1. Las-Torres Béla (MAC) 5 p. 27 $\frac{1}{2}$ mp. 2. Burgmayer (MTK).

200 m. mellúszás. 1. Demján (BTC) 2 p. 59 $\frac{3}{4}$ mp. (világrekord). 2. Bihar (NSC).

Műgrás. 1. Bernatz (WAC) 20 $\frac{1}{2}$ p. 2. Rumi (BAK) 15 $\frac{1}{2}$ p. 3. Rajág (MAC) 12.05 p.

100 m. hátúszás. 1. Szentgróthy (MAFC) 1 p. 22 $\frac{1}{2}$ mp. 2. Gézi (MAFC). 3. Scheff (WAC).

70 m. gyorsulás előnyv. 1. Kis (BAK) 52 1/2 mp. 2. Raskó (MTK), 3. Török.
70 m. melluszás előnyv. 1. Szécsi 1 p. 4/5 mp, 2. Telkes, 3. Réti.
70 m. Vendégerseny. 1. Scheff (WAC) 50 mp. 2. Bernatz.
Vízipolo mérkőzések. MAFC—Kombinált 2:2 (1:2). FTC—WAC 13:2 (5:2).

() Műkedvelő tornászok a Népoperában. Szombaton este 6 órakor a Népoperában, az olimpiai utazási alap javára rendezendő diszeldadásnak keretei mindjobban kialakulnak. A külföldi mintára a szinpadon rendezendő látványos tornaünnepélynek oktató, tanító hatása lesz. Különösen a hölgyek tornázása keltheti a legnagyobb érdeklődést.

TÖRVÉNYSZÉK

A zágrábi merénylet.

— Hervoics tanácsos haldoklik. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 20.

Luka Jukics és 16 társa ügyében — mint Zágrábról jelentik — a vizsgálat már befejeződött és ma átszállították őket az ügyészséghez. A vizsgálóbíró már megkapta az aktákat és ezzel kapcsolatosan az ügyészség javasolta a vizsgálóbírónak, hogy Jukics ellen orgyilkosság és nyilvános erőszak miatt, a többi vádlott ellen pedig a gyilkosságban való bűnrészesség miatt folytasson vizsgálatot.

A rendőri nyomozás eredményére vonatkozólag a Livatalos „Narodne Novine“ a következőket írja: A királyi biztos elleni merényletet a vádlottak már régóta megbeszéltek egymás között. A terv keresztülviteléhez szükséges eszközök is már régen elő voltak készítve. A merénylet keresztülviteléhez bombát akartak alkalmazni és pedig egy rendkívül veszedelmes bombát, aminőt a katonai arzenálokban szoktak készíteni és amelynek készítését a merénylet saját bevallása szerint Szerbiában tanulta meg.

Jukics bevallotta, hogy egy kész bombát s bombák készítéséhez szükséges különböző robbanó anyagot magával hozott a merénylet keresztülvitelére céljából. Továbbá bevallotta, hogy hasonló célból egy szerb katonai tiszti revolvért hozott magával Szerbiából és állítólag mind e tárgyakat egy szerb tisztől kapta. Egyes vádlottak Zágrábrban elrejtették egy kész bombát, amelyet a merénylet keresztülvitelére előt megalkottak és a rendőrség demontirozta azt. A merénylet Szerbiában szerzett ismereteit Zágrábrban értékesítette és többek jelenlétében bombákat készített, amelyeknek a hatékonyságát egy kis erdőben próbálta ki. Ezen a helyen az egyik vádlott jelenlétében tényleg meg is találták a bombának a darabjait.

A merényletnek nem sikerült megfelelő bombákat előállítani és miután különböző okoknál fogva a szerb tiszti revolver sem mutatkozott alkalmasnak a merénylet keresztülvitelére, elhatározták, hogy Browningot vesznek igénybe, amelyet a merényletnek az egyik bűnrészese erre a célra átadott. Elegendő alap van arra, hogy Horvátország határain kívüli emberek is a merénylet tervébe be voltak avatva és hogy Dalmáciában és Prágában diákok összeköttetésben állottak a merényletben részes emberekkel. A rendőri nyomozások és a merénylet vallomása igazolták a gyanút, hogy ezt az egy merényletet még több hasonló merényletnek kellett volna követnie, különösen Horvátországon kívül más országokban, amelyekben szervezetek alakultak a tömegek fellázítása végett és pedig azzal a fantasztikus végcéljal, hogy egy egységes délszláv államot alkossanak köztársasági alapon, melybe Szerbián, Bosznian és Hercegovinán kívül Horvátország és Szlavónia is beletartozott volna. E szervezetnek a programját alapszabályokba foglalták, amelyet Szerbiában kinyomattak és számos példányban terjesztettek a nevezett országok diákjai körében.

A vizsgálat a legnagyobb gyorsasággal fog

végbemenni úgy, hogy a főtárgyalás már a jövő hónap közepén megtartható lesz.

Hervoics Ivo báni tanácsosnak, a merénylet áldozatának állapota reménytelen. A páciens már hosszú ideje eszméletlen kívül van. Ma délután orvosi konzilium volt, amely a beteg állapotának állandó rosszabbodását konstata

§ A szűkevény igazgató. Lészay Ottó vezérigazgató merész és könnyelmű vezetése miatt a múlt évben tudvalevőleg válságba jutott az aradi Benoid-gyár részvénytársaság. Amikor kiderült, hogy az igazgató üzletkötései mind deficittel végződtek és súlyos feltételi kölcsönökkel terhelte meg a részvénytársaságot, Lészay ott hagyta Aradot, eltűnt, kiment Amerikába. Most, hogy június 20-án felszámoló közgyűlést tart a Benoid, a felügyelő-bizottság részletesen rámutatott a volt vezérigazgató romboló munkájára. A jelentés alapján a társaság ügyésze, dr. Mandl Vilmos ügyvéd, az aradi ügyészségnél hűtlen kezelés miatt megtette a följelentést Lészay Ottó ellen és kérte, hogy a volt igazgatót hozzák vissza Amerikából.

§ Rablógyilkosság egy pisztoly miatt. Gomba pestmegyei község határában május 23-án délután vérbefagyva holtan találták id. Anda János mezőrt a kunyhójában. A szerencsétlen öreg embert hatalmas ballautéscikkkel verték agyon. A véres eset nagy megdöbbenést keltett az egész faluban s a csendőrök másnap már kézrekerítették a gyilkost ifj. Szemök Pál tizenhárom éves iskolásfiu személyében, aki a gombai elemi iskola hatodik osztályának volt a tanulója. A fiatal rablógyilkost bekísérték a pestvidéki törvényszék fogházába. Kihallgatása alkalmával a vizsgálóbíró előtt tordelmes beismerő vallomást tett. Elhatározta, hogy id. Anda János mezőrtől ellopja ennek a pisztolyát. Május hó 23-án iskola után magához vette atyjának baltáját, azzal kiment a mezőrt kunyhójához. Ovatosan a kunyhó ajtajához lopódozott s felhasználva azt a pillanatot, amikor az öreg ember háttal fordult feléje, a kezében levő baltával gyors egymásutánban hatalmas két ütést mért id. Anda János fejére, aki nyomban összeesett és meghalt. A pisztolyt ezután magához vette és szomszédjuknak, Asztalos Teleki Józsefnek a szénakazlába rejtette el. Asztalos Teleki József az elrejtett pisztolyt másnap meg is találta a szénakazlában. Mikor ezt megtudta ifj. Szemök Pál, érdeklődni kezdett Asztalos Teleki Józsefnél, hogy hová került a pisztoly. Asztalos Teleki József, aki a pisztolyt, amelyről megállapították, hogy a megölt mezőrt tulajdonosa volt, beszolgáltatta a nyomozó csendőröknek és egyúttal azt is tudatta a csendőrökkel, hogy a pisztoly sorsa iránt ifj. Szemök Pál iskolásfiu feltűnő módon érdeklődött. A csendőrök erre kérdőre vonták ifj. Szemök Pált, aki mindjárt az első kihallgatása alkalmával beismerte, hogy ő ölte meg id. Anda János merőrt csak azért, hogy ennek a pisztolyát megszerezhesse. A pestvidéki kir. ügyészség indítvány alapján dr. Reismann vizsgálóbíró elrendelte ifj. Szemök Pál ellen gyilkosság és rablás büntetése miatt a vizsgálati fogházat és egyúttal az ügyészség indítványa alapján utasította a törvényszéki elmeorvoszakértőket, hogy vizsgálják meg a fiatal rablógyilkos elmeállapotát és nyilatkozzanak arra, hirt-e ifj. Szemök Pál kellő erkölcsi felfogással súlyos következményekkel járó tetteinek elkövetése alkalmával.

§ Gróf Hadik János sajtópöre. Az Uj Hírek egy cikkében támadást intézett Hadik János gróf volt államtitkár ellen s ebben bár burkoltan és az ügy megnevezése nélkül gyanúsító megjegyzést fűzött hivatali működéséhez. Hadik János gróf ezért sajtópert indított az Uj Hírek ellen s képviselőt. Vel Vázsonyi Vilmos dr.-t bízta meg.

§ A visszavándorló család. Tíz évvel ezelőtt Amerikába vándorolt Szegedről Seidman Jakab úgnök, mert idehaza összeütközésbe került a büntető-törvénykönyvvel. De elfogta a honvágy. Hogy első osztályon utazhasson, elhitette a Newyorkban lakó régi ismerőseivel, Majlovics Sámuel-néval, hogy a leányának kelengyéjéhez szükséges finom vásznat Budapesten sokkal olcsóbban tudja megszerezni, mint Amerikában. Az asszony átadott neki kétszáz dollárt, vagyis ezerötvenhat koronát. Amde a mai napig nem látta sem a pénzt, sem a vásznat. Seidman itthon megismerkedett Szilágyi Vilmossal, aki rábizott értékesítés végett harmincz darab palánkai takarékpénztári részvényt. A világot látott ember ebből husz darabot kétezer koronáért elzálogosított s azzal ámitotta el megbízóját, hogy Bécsben jobban tudja értékesíteni a részvényeket. El is utazott Bécsbe s onnan megállás nélkül az újvilágba. Newyorkban pénztárosa lett a Corporacion and

Liquidacion cégnek, amikor újra gyötörni kezdte a honvágy. Három év előtt ismét úgy szerzett magának utköltiséget, hogy ellopott egy, a cég által kiállított utalványt, mely tizenháromezer dollárról Buttler Josue kereskedő nevére szólott. A pénzt, a kereskedő aláírását meghamisítva, fölvette s újra hazajött. Most azonban az amerikai hatóság keze Bécsben utolérte s onnan Budapestre hozták. A budapesti büntetőtörvényszék sikkasztás és okirathamítás miatt harmadfél-évi börtönre ítélte a két világrész csalóját. A királyi tábla két hónap előtt, miután megállapította, hogy Newyork állam büntetőtörvénye a sikkasztást és okirathamítást husz évig terjedhető elzárással bünteti, míg a magyar törvény sokkal enyhébb s csak öt évig terjedhető fegyházra szab ki, az enyhébb büntetést alkalmazta s a vádlottat négy évi fegyházra ítélte. A Kuria negyedik büntető-tanácsa Vargha Ferencz dr. elnöklésével Halász Lajos helyettes-koronaügyész indítványára a vádlott semmisségi panaszát elutasította.

§ Sofförök a bíróság előtt. A budapesti büntető törvényszék két ítélő tanácsa előtt tárgyaltak ma automobilszerencsétlenséget. Quintz Gusztáv husz éves sofför a Luxus autovillát egy tizenkét lóerejű gépen rohogott be Kispestről ez év május 4-én a fővárosba. Az Üllői-úton a Viola-uteza sarkánál elgázolta Hamza Máriát, aki az elgázolás következtében meghalt. Itéletre ma még nem került a sor, mert a bíróság a vizsgálat kiegészítését rendelte el. A letartóztatásban lévő vádlottat azonban a bíróság szabadlábra helyezte. Piroška Ferencz, 21 éves sofför volt a másik vádlott, aki a múlt év október 9-én a Hunyadi-tér 8. sz. ház előtt elgázolta özv. Freund Izidornét, aki az elgázolás következtében súlyos sérüléseket szenvedett. A törvényszék a vigyázatlan soffört a vádbeli cselekményért harmincz korona fő- és tiz korona mellékpénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére a büntetés súlyosításáért felelősséget, de felelősséget a vádlott is.

§ Agyonverte a csizmával. Boszoród István 26 éves szolgálégyény egy gazdánál szolgált Törökbalinton Bráth Jánossal, kivel közös szobájuk is volt. A múlt év december 24-ről 25-re virradó éjjelen összevesztek. Boszoród a kezében lévő csizmájának a sarkával agyba-főbe verte Bráth Jánost, aki a szenvedett sérülések következtében gennyes agyhártyagyulladás folytán ez év január 1-én meghalt. Most tárgyalta ezt a bűnügyet a pestvidéki törvényszék esküdtbíróháza Bánó táblabíró elnöklése alatt. Az esküdtek bűnösnek mondták ki a vádlottat a halált okozó súlyos tesisi sértés bűntettében és a bíróság a marasztaló verdikt alapján négy évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlott semmisségi panaszszal élt.

§ Az olasz törvényszék szenczációi. Rómából jelentik: Olaszországban most három szenczáció bűnpör tárgyalása folyik. Az érdeklődés központjában Paterno hadnagy pöre áll, amelynek legutóbbi tárgyalásán megint a szakértők vonultak fel, akik az érvek egész tömegével bizonyítgatják egymással homlokegyenest ellenkező szakkélményeiket. Mig ugyanis a vád törvényszéki orvosi szakértői, akik az aversei tőbolydában teljes nyolca hónapon át figyelték Paternót és vele mindenféle pszichológiai és pszichopátiái kísérletet végeztek, azt állítják, hogy Paterno szellemileg teljesen normális, hogy csak szimulál és az öngyilkossági kísérlet is csak megtevesztés céljából követte el, addig a védelem szakértői azt mondják, hogy Paterno sohasem volt teljesen normális, hanem gyermekkori betegségek utóhatásai erősen korlátozzák beszámíthatóságát. Az utóbbiak szerint az öngyilkossági kísérlet is egészen komoly dolog volt, amit az is bizonyít, hogy füllébe lőtt és így igazán véletlen volt, hogy a lövés nem volt halálos. A levelek további felolvasását tegnapelőtt félbeszakították, mert Raccogni grófné több levele került sorra és ezekben a levelekben több udvari eseményről van szó, amelyek a császár olaszországi látogatása alkalmával történtek. — A másik szenczáció olasz bűnpör Spoleto-ban folyik, ahol Arvedi mérnök meggyilkolásával vádolva áll három ember a bíróság előtt. A pörben csupán a Fidenzi-család tagjai a terhelő tanuk, de ezeknek a vallomása olyan zavaros és annyira ellentmondásokkal teli, hogy a három állítólagos gyilkos ügye igen jól áll és valószínűleg felmentik. — A harmadik szenczáció olasz bűnpörben a Camorra pöre, amely Viterbo-ban folyik. Jelenleg Lion első védő védőbeszédét tartja.

Már néhány héttel ezelőtt kezdte a védőbeszédét, de még mindig nem fejezte be. A napokban már a vádlottak is megokalták a véget nem érő szóáradatot és sztrájkkelással fenyegettek. A védő erre sértődötten kiment a törvényszéki teremből és panaszkodott, hogy félreismerek intencióit, mert ő a pörnek ezzel az elhúzásával is csak a vádlottak érdekeit szolgálja. Nagynehezen lecsillapították, mire ismét bement a terembe és folytatta beszédét. Ilyen módon még csak sejteni sem lehet, hogy mikor lesz vége a pörnek, amely most már tizenöt hónap óta folyik.

§ **Két kisfiú tragédiája.** Szegedről jelentik: A mezőhegyesi vasúti állomáson két sippár halad el az állomás és az őrház között: a MÁV-é és az ACSEV-é. 1910. novemberében, mikor Halász István váltóór két fia egyszer éppen átment a síneken, mind a két sínen vonat robogott, a fiúk a kerek alá kerültek. Az egyiknek ujjait, a másiknak lábát vágta le a vonat. A váltóór kárterítési perében a bíróság a MÁV-ot arra kötelezte, hogy a fiúknak életfogytiglan havonként 150—150 korona életjáradékot fizessen.

§ **A kisteleki méregkeverők csendőre.** Az életfogytiglani fegyházra ítélt kisteleki halálbába, Gerzsány Mária még a szegedi Csillagbörtön lakója. Sisák Györgyével együtt, akit 15 évi fegyházra ítélt az esküdtbíró. Az ítéletet a védők semmisségi panaszszal támadták meg. A semmisségi panaszt nemsokára letárgyalja a Kuria. Ha a Kuria helyt ad a panaszoknak, új tárgyalásra van kilátás. A fogságban ülő halálbábát a napokban meglátogatta a nővére, Gerzsány Mariát nagyra megviselte a fogság. Lefogyott, köhög és minden ízében beteg. „Öreg vagyok, nem bírom a szenvedést, meghalok...” panaszokodott az örökre elzárt rabasszony, kit különben átszállítanak a Csillagbörtön rabkórházába. Férje: Török Antal kisteleki cipész elköltözik a faluból, ahol ujjal mutatnak rá az emberek. Eladta felesége holmait, a születésnői ezimtblát is pénzre váltotta és Főlegyházra költözött. Új életet kezd — új asszonynyal. — A kisteleki pörből kifolyólag egy rágalmaszasi per indult meg, melynek vádlottja Pigniczki József kisteleki szabómester, akit bűnösséggel vádoltak, de később megszüntették ellene az eljárás. Pigniczki egyik szegedi napilapban levelet tett közbe és ebben különféle visszaéléseit közli a pör volt koronatanújának, Németh Mózes kisteleki csendőrmesternek. Többek között azt írta, hogy az őrmester terrorizálja, a nyílt utcán leköpi azokat a tanukat, akik a vádlottak javára tanuszkodtak. Az őrmester a levelek miatt sajtóörít indított a szabó ellen, akit most hallgatott ki a vizsgálobíró. Pigniczki tanukkal kívánja igazolni a csendőrmester viselt dolgait. A sajtópörben nemsokára lesz tárgyalás.

§ **A katonaszabadjó.** Szegedről jelentik: Dr. Tamkó Károly szabadjai honvéd ezredorvost 1907-ben a szegedi honvédbíróságnak névtelen levélben feljelentették, hogy sok bácskai legényt megszabadított és ebből sok pénzt szerzett. A vizsgálatot megindították, mire Tamkó nyugdíjaztatta magát, majd szanatóriumba ment. A hadbíró azonban az igazságügyi orvosi tanácsossal megvizsgáltatta és mert épelméjűnek találták, az ezredorvost a hadbíró elítélte rangvesztésre és 4 hónapi fogságra, továbbá a nyugdíj elvesztésére.

§ **A kémkedő szobrászt elítélték.** Lipcséből jelentik: A Metz-ből való Nicolas Antal szobrász elleni kémkedési pörben ma hoztak ítéletet. A vádlottat kémkedés kísérletéért 5 évi fegyházra és 10 évi jogvesztésre ítélték, büntetésébe hat hónapot beszámítanak a vizsgálati fogságból. Éveken át Metzben tartózkodott és katonákkal igyekezett összeköttetésbe jutni, hogy Franciaország számára katonai titkokat tudjon meg. Egy katonai szinleg kezére járt és egy tervrajzot adott neki, amely azonban nem tartalmazott titkokat.

§ **Zsaroló laptulajdonos.** Szegedről jelentik: Egy csongrádi heti lap tulajdonosa, Vajda Bálint tudomást szerzett arról, hogy Pollák Márton gazdálkodó fia megszöktette László Sándor gazda leányát. Vajda az eset le nem közléséért 1000 koronát kért, de mert a szülők csak 200 koronát ígérték, megírta a dolgot. Vajdát a szegedi törvényszéken feljelentették, amely ma zsarolásért egy hónapi fegyházra ítélte.

§ **Tárgyalás a fegyházban.** Nyitráról jelentik: Az igazságügyminiszter rendeletére a nyitrai kir. törvényszék a lipótvári fegyházban tárgyalta Sik Zoltán feyencznek az ügyét, akit az ügyész az által vádolt, hogy társát, Mudrák Józsefet dikicsel agyonszúrta. A törvényszék 17 feyencztanut hallgatott ki, minek alapján megállapították, hogy a vádlottat boszúból rohanták meg társai, aki jogos önvédelem közben ölt embert. A vádlottat felmentették. Az ítélet jogerős.

§ **Két falu háborúja.** Szegedről táviratozzák: Mintegy ötven parasztlégény verekedett össze a kötegyáni bucsun: a csanádpalotai és kövegyi legénység. Majdnem mindenki megsebesült. Brutyu János, Mátó István és Mátó János pedig hónapokig nyomják az ágyat. A szegedi törvényszék ma tizenegy legényt 3—6 hónapi fegyházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

8810.

Budapest, június 20.

A koronajáradék ma olyan alacsony árfolyamivóra süllyedt, amilyen kurzuson még nem jegyezték. Az angol konzol, a párisi rente, a német járadék hasonlóan alacsony árfolyamon állanak. Járadékunk folytonos áresésének tehát nem lehet különös jelentőséget tulajdonítani, mert az egész nemzetközi pénzpiaczon hasonló jelenséget látunk. A fix kamatozású papírosok stagnálnak, sőt éppenséggel dekurzív árfolyamot mutatnak.

A járadék állandó értékcsökkenése Különös gondot okoz minden ország pénzügyi kormányzatának, mert hová jutunk, ha még a 89 koronás árfolyam sem tarthatja magát, sőt a 88 koronás kurzustól is csak néhány fillér választ el. S a körülmények után itélve, erős a valószínűség, hogy még a 88 koronás kurzus sem lesz állandó, hanem ez is csökkenni fog. A négy százalékos járadék mai árfolyama mellett 4.54 százalékos kamatot biztosít a tulajdonosának, tehát a legjobb befektetési papírosnak mondható. S ennek dacára is napról-napra tömegesen kihalnak eladásra nemesek itthon, hanem a külföldön is járadékunkat.

Első sorban a kedvezőtlen belpolitikai helyzet idézi elő a járadék árfolyam hanyatlását. A mi tőzsdénk az újabb politikai alakulatok óta szilárdabban, ellenben a külföld teljes politikai bizonytalanságot lát nálunk, papírosaink iránt bizalmatlan, s napról-napra tömegesebben érkeznek vissza czimleteink. Ennek a külföldről hazavándorló értéktömegnek a fölvétele okoz gondot bankjainknak, s magának a pénzügyi kormányzatnak is. A pénzintézetek ugyanis sorompóba lépnek s igyekeznek a nagy kínálatot fölvenni, azonban még így sem tudják a kurzust föntartani. Hozzávetőleges számítás szerint 100 millió koronára tehető az az értékmenyiség, ami a pénzkrisis óta külföldről visszajött.

A hosszú pénzpiaczi feszültség ugyanis nem kedvez a fix kamatozású papírosoknak. A záloglevelek, a községi kötvények külföldi elhelyezése is épp úgy lehetetlen a jelen pénzügyi viszonyok között, mint a külföldi tőke megnyerése a magyar állami kibocsátások számára. Különös jelentőséget azonban mégsem szabad tulajdonítani az állampapírosok állandó árfolyamdepressziójának. A legkonzolidáltabb nyugateurópai államban is éppúgy ingadozik és lefelé tendál a járadék kurzusa, mint nálunk. Londonban 76¼ százalékon áll a konzol, az olasz rente szintén veszt napról-napra árfolyamából, jóllehet ez utóbbit azt a privilégiumot is élvezi, hogy Olaszországban egyedül a járadék van pupillaritással fölruházva.

Többféle terv merült föl már eddig is a járadék árfolyamesésének megakadályozására. Így a német pénzügyminiszter a kibocsátás korlátozásában s a takarékpénztárak kötelező járadékvásárlásában látja azokat a remédiumokat, melyek segítségével a járadék árfolyamát állandósítani lehetne. Ausztriában a postatakarékpénztár betéteit akarják járadékba fektetni. Ez a tervet sokkal egészségesebb, mint amelyet a német pénzügyminiszter fölvetett, csak hogy föltételezi a kicsiny összegű czimleteket. A takarékpénztárak kötelező járadékvásárlása veszedelmes kétélű fegyver. Ha a

törvény arra kötelezi a bankokat, hogy betétek bizonyos hányadát járadékba kötelesek elhelyezni, egyrészt megkötik vele a bankok szabad akcióképességét, másrészt ezzel az árfolyamot megjavítani nem lehet. A bankok értékpapírtárcájára jelenleg is duzzad az állampapírosoktól s ha törvény kötelezi a bankokat a járadékvételre, akkor a saját készleteiket fektetik a betétek bizonyos hányadába. A postatakarékpénztár betéteit sem érdemes náruk járadékba elhelyezni, minthogy a postatakarékpénztárunk aránytalanul kis összeget kezel a külföldi közele viszonyitva.

Egyelőre leghelyesebb semmiféle törvényes intézkedést nem gondolni. Amint kedvezőbbben alakul a pénzpiaczi helyzet s a politikai élet önkéntelenül megjavul az árfolyam. Vagy ha törvényes intézkedéssel akarjuk is a kurzust állandósítani, nem szabad olyan intézkedéseket emlegetni, melyek a gazdasági élet akármelyik faktorának hátrányára lennének. Minden pénzpiaczi és politikai vásárlenyomja az állampapírosok árfolyamát, mely kedvezőbb körülmények között ismét megjavul.

D. Gy.

§ **Széniparunk 1911-ben.** Az évek hosszú sora óta folytatott kizsákmányoló vasérczkivitel immár azzal fenyegeti vasiparunkat, hogy vasérczbányáink belátható időn belül már nem lesznek képesek fedezni szükségleteinket, miért is az érdekelte ipari körök ezért igyekeznek a magyar ipar számára biztosítani legalább a magyar jogon megszerzett Bosznia és Hercegovina vastermését. De a vasipar bekövetkező válságának előre vetődő árnyéka önkéntelenül is a vele szoros kapcsolatban álló szénbányáiparra tereli a figyelmet. Ezért érdekel különös figyelmet az a kép, amelyet dr. Chorin Ferenc festett a Magyar Bányászati és Kohóvállalatok Egyesületének idei közgyűlésén széniparunk 1911. évi helyzetéről.

Chorin szerint a magyar szénipar termelését a múlt évben 95 millió méterméterre becsülik s a szénbányák fokozatos fejlesztésével az idén előreláthatóan a 100 milliót is el fogják érni. Ez a termelés 250 milliónyi befektetésnek, 60.000 munkásnak és 60 millió kifizetett munkabéreknek felel meg. Mindazonáltal azt látjuk, hogy 1911-ben szénbehózatunk emelkedett. Kétségtelen, hogy a magyar bányáknak mindent el kell követniök, hogy a nemzetgazdaságra káros behozatal csökkenjen. A szénipar jövője szempontjából kettős körülményre kell súlyt helyezni: az egyik a munkásképzés, a másik a forgalmi eszközök kérdése. Daczára annak, hogy a munkabérek nálunk jelentékenyen emelkedtek, sőt 1910-ben magasabbak voltak, mint Ausztriában, a magyar széniparnak mindig számolnia kell azzal, hogy agrárország vagyunk s a mezőgazdasági munka a nyári hónapokban a mi munkásaink egy részét is leköti. Éppen ezért fokozatos súlyt kell fektetni a munkásképzésre s arra, hogy a bányák úgy rendeztesenek be, hogy ősztől kezdve azok termelőképesége jelentékeny mértékben fokozható legyen. Ez azután feltételezi, hogy az ősz beálló nagyobb termelés a vasutak által elszállítható legyen. Mert éppen az ősz kezdetén, amikor a bányák ismét teljes munkáltszámmal dolgozhatnak, a rendes üzemet szüneteltetni nem tesszik az ilyenkor rendszeren bekövetkező nagy forgalmi akadályok. A szénipar kívánása ebben a tekintetben az, hogy a rendelkezésre álló vagonok aránylagosan bocsáttassanak a bányák rendelkezésére szállításaik arányában, a forgalom lebonyolítása siettesse, a vagonok vesztéglése az állomásokon megszűnjék, ami viszont az állomások kibővítésének kérdésével függ össze. Különösen áll ez az erdélyi részeken, ahol a nagy és egyre fejlődő bányák szükségleteit az államvasutak jelenlegi berendezése mellett ellátni képtelen s valóságos forgalmi katasztrófa fenyeget, ha a kormány nem teszi meg a szükséges intézkedéseket. Súlyos aggodalomra ad okot a szénipar jövője szempontjából az államvasutak legutóbbi tarifaemlése, mert hiszen tarifális szempontból a magyar szénipar semmi különös kedvezményt nem élvez, mert azt a látszólagos védelmet, amelyet a tarifa nyújt, a köteléki díjszabások és egyéb engedmények illuzóriussá teszik, holott a külföldön minden állam védi a maga széniparát, sőt Ausztria például saját barnaszénét is védi saját feketeszenének versenyével szemben. Pedig, hogy széniparunk tényleg a helyzet magaslatán áll, bizonyítja az is, hogy amikor az angol szénbányászok sztrájkja idején mindegyik a világon horribilis módon emelkedtek a szénárak, nálunk ebben a tekintetben semmiféle panasz sem merült fel, ami oly konzolidált visza-

nyokra mutat, amelyeknek csak örülhetünk, nem csak a szénipar, de egész magyar iparunk érdekében.

Borgazdasági tanfolyam lelkészek és tanítók. Gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter rendelkezésére borászati szempontból kiváló fontossággal bíró községekben működő lelkészek és néptanítók részére augusztus hó 1-től augusztus hó 14-ig a budafoki pinczemeszteri tanfolyam helyiségében borkészítési tanfolyamot tartanak.

Gyógyszerész-bank. Gyógyszerészek Országos Pénztárat Részvénytársaság cég alatt a napokban 500.000 korona alaptőkével egy új pénztárat alakított meg Pozsonyban, amely az egész ország gyógyszerészeinek hitelképtelenségét lesz hivatva kielégíteni. Az alapítás iránt országos érdeklődés nyilvánult meg és így alig van Magyarországon számottevő gyógyszerész, aki részvények jegyzésére általánosan nem juttatta volna kifejezésre, hogy szimpatizál az eszmével, függetlenül a gyógyszerészeti kart azoktól a pénztáratoktól, amelyek eddig ideig ilyetén szempontból bírálták el a gyógyszerészek hitelképtelenségét.

A Magyar-Bosnyák Gazdasági Központ kereskedelmi szakosztálya tegnap ülést tartott Fürst Bertalan elnöklete alatt. Vágó József szakosztályi elnök mutatta be Komperszky Lénárdnak, a bosnyák postatakarékpénztár helyettes igazgatójának alapos tanulmányát a postatakarékpénztári ügy fejlődéséről Boszniában és Hercegovinában.

Az osztályországi mai húzásán a következő nagyobb nyereseményeket sorsolták ki: Kétezer koronát nyertek: 7810 10065 68248 80031. Ezer koronát nyert: 32351. Ötszáz koronát nyertek: 50908 52343 68467 68775 94400 90925 102837.

Háromszáz koronát nyertek: 9062 10933 11325 12571 28224 29968 32025 32502 33885 38526 42665 17401 20131 20533 21916 24839 26479 27735 49718 63797 65809 66243 73380 74677 75488 76044 80346 81485 81693 88718 90945 94936 104010 104539 105826 105879 160368.

nálni, főképp csak ez fogja a mezőgazdaságban a gyermekmunkát szabályozni. A tárgyalásokat legközelebb folytatják.

A Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság folyó évi május havában 795 darab balesetbiztosítási kötvényt állított ki, melyek halálesetre 5,991,499 kor., rokkantság esetére 10,773,250 korona és mulékony kezeskedéssel 2031 korona napikártalanításra biztosított összegről szólnak. Nevezett társaság a f. év január hó 1-től május hó végéig terjedő időszakban 3892 ajánlatot kötvényesített és pedig 30,989,135 kor. halálesetre, 50,502,640 korona rokkantság esetére és 14,542 korona mulékony munkaképtelenség esetére biztosított összegekkel. Fennállása óta a társaság balesetekért 13,969,696 korona 88 fillér kárterítést fizetett ki.

A gyümölcsértékesítés előmozdítása. Gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter a gyümölcsértékesítés előmozdítása céljából oly községeknek, egyleteknek és szövetkezeteknek, melyek a folyó évben nagyobb gyümölcstermést várnak s azt friss állapotban értékesíteni nem tudják, avagy pedig anyagilag nincsenek abban a helyzetben, hogy gyümölcsfeldolgozó gépeket szerezzenek be, többrendbeli különböző gyártmányú szeszfőzőkészüléket 3-6 leti használatra ingyen engedélyez, ha eziránt a fentnevezettek július hó 10-ig kérvénnyel hozzá fordulnak. A kikölcsönzött gépek szállítási költségeit az érdekeltek tartoznak viselni.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői végleglet a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Wamprechthammer Károly Győr. Spitzner Lipót Zircviticza, Dörmessei C. Zára, Weiss és Steiner Budapest, Garai-utca 28.

Szénforgalom. A magyar királyi államvasutaknak Budapest székesfőváros területén fekvő állomásaira az elmúlt hét folyamán, vagyis június 9-től június 15-ig beérkezett összesen 2925 kocsis kőszén és pedig 519 kocsis az önkézelés céljaira és 2406 kocsis a magánfogyasztás részére. Ugyanezen idő alatt valamennyi állomás, illetve bánya kért összesen 15,011 kocsit, kapott 13,144 kocsit. Ebből megtraktak összesen 13,003 kocsit és pedig 3765 kocsit az önkézelés céljaira, 9238 kocsit pedig a magánfogyasztás részére. Egy kocsit tiz tonnával van számítva.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő tegnap jobbára felhős volt és számottevő eső az erdélyi részekben meg az északkeleti vármegyékben esett. A hőmérséklet különösen a nyugati részekben emelkedett, de általában még 1-2 C-fokkal alacsonyabb volt a normálisnál és maximuma 28 C-fok Kaposvárott, minimuma 8 C-fok Arvavárlján.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozással változókéony idő várható, helyenkint zivataros esőkkel.

Sürgönyprognózis: Meleg, változókéony, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 760 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Felolós szerkesztő: PURJESZ LAJOS, Igazgató: ERDŐS ARMAND

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatózsde.

Budapest, június 20.

A készáru piacra ma kifejezetten lanyha volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malomok tartózkodók voltak, nehézkösen vásároltak és rossz árakat ígértek. Mivel másrészt az eladók nem erőltették a dolgot, korlátolt maradt a forgalom, amelynek a folyamán mintegy 15.000 q buza kelt el a tegnapi árnál 5 fillérrel drágábban. A legdrágább eladási ár 12 korona 04 fillér volt 82 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 11.60 korona 76.3 kilós bácskai búzáért. Egyéb gabonaművek közül a rozs 5 fillérrel, a tengeri 5-10 fillérrel olcsóbb. Forgalomba került 200 q rozs 10.72 és fél-10.80 koronás áron és 600 q zab 10.85-11.11 koronás áron. A határidőpiacon kedvezőtlenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg kezdetben csekély érdeklődés mellett, pár fillér keretén belül ingadoztak a jegyzések, később azonban meglehetősen realizálási hajlandóság támadt, ami erős tulsulyra juttatta a kínálatot, minek folytán lényegesen csökkentek az árfolyamok, amelyek végre ismét feljavultak kissé. Az októberi buza 2 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 11.55 koronán indult, rövid ideig 11.54 és 11.57 között változtatta a jegyzéseit, aztán 11.46-ig csökkent, majd megint 11.54-ig javult és zárlatkor 11.51 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végereedményképpen ma az októberi buza 6 fillérrel, az áprilisi buza 6 fillérrel, az októberi rozs 1 fillérrel, az októberi zab 4 fillérrel, a júliusi tengeri 5 fillérrel, a júliusi tengeri szintén 5 fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki, Fejérmegyei, Festvidéki, Bácskai, Bácsági, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Köles. Includes sub-headers for kilós, ára 100 kg., and I. rendű, II. rendű.

Kötetelt:

Buza. Tiszavidéki: 300 q 82 k 24.80 K, 4000 q 81 k 24.80 K július végére, 1000 q 81 k 24.70 K, 100 q 81 k 24.70 K, 200 q 81 k 24.60 K keverék, 300 q 81 k 24.60 K, 300 q 81 k 24.50 K. Felsőtisza: 500 q 80 k 24.70 K, 1000 q 80 k 24.60 K, 100 q 80 k 24.50 K, 200 q 80 k 24.50 K, 300 q 78 k 23.50 K, úszkös. Pestvidéki: 650 q 81 k 24.40 K, 700 q 80.5 k 24.55 K, 100 q 80 k 24.40 K, 100 q 79 k 23.90 K. Bácsági: 3000 q 78.3 k 24.10 K. Bácskai: 3500 q 79 k 24.25 K, 890 q 76.3 k 23.20 K. Felsőmagyarországi: 250 q 80 k 24.20 F. Palánkai: 720 q 75.5 k 22.85 K. Tolnai: 300 q 80.5 k 24.30 K. Rozs: 100 q 21.55 q ppar., 100 q 21.60 K ppar. Zab: 400 q 21.70 K kpf., 100 q 22. K kpr., 100 q 22. kpf.

A határidőpiacon kötötelt:

Délitelt:

Előfordult kötések (50 kg-kint) 1912-re. Buza 1913 áprilisra 11.79-80-72-79-79-... Buza októberre 11.55-54-57-46-54-51-...

Rozs októberre	9.59-60-52-62-61
Zab októberre	9.24-25-18-24-2
Tengeri 1913 májusra	7.44-45-38-41-40
Tengeri júliusra	8.87-88-80-85-83
Tengeri augusztusra	

1 óra 30 percetkor zárulnak:

Buza 1913. áprilisra	11.77-11.78
Buza októberre	11.51-11.52
Roza októberre	9.61-9.62
Zab októberre	9.2-9.23
Tengeri 1913. májusra	7.41-7.42
Tengeri júliusra	8.83-8.84
Tengeri augusztusra	

Budapesti gabonaforgalom.

1912. június 18-tól 1912. június 19-ig.

Érkezett Elszállított méter mássa

Buza	9290	
Roza		5496
Arpa		
Zab	6483	200
Tengeri	26719	19301
Liszt		8478
Korpa		2337

Ertéktőzsde.

A mai előtőzsdén az általunk már régóta jelzett kedvező fordulat beállott az értéktőzsdén. A kulisz a közeledő ultimóhalasztás alkalmával darabhiánytól fél és a pénzpiac és a politika kedvezőbb megítélése nyomán az egész vonalon visszavásárolta az értékpapírokat. A nemzetközi piacokon a két hitelrészvény, a helyi piacon valamennyi érték, a hazai bankrészvény kivételével tetemesen emelkedett, nevezetesen a közép bankrészvényeket favorizálták. A készáru-piac forgalma is megélenkült, mert a gabonátőzsde árnyallása jó hatást tett. A Hermes-részvény emelkedése az új sorsjegykibocsátással összefüggött. A zárlat lefolyása és élénk volt. — A déli tőzsde is szilárd lefolyású volt, mert hozzájárult a szilárd berlini jelentés buzdítása.

Az előtőzsdén köttetett: Osztrák hitel 642.50—643.25, Magyar hitel 836.75—838.50, Leszámitoló 544.25—545.50, Jelzálog 466.75—462.50, Hermes 378—381, Magyar Koronajáradék 88.05, Rimamurányi 765.50—767.50, Magyar bank 654—655, Közüti vasút 764—763.50, Városi villamos 412.25—412.75, Hazai bank

301.50—302.50, Agrárbank 524—526.50, Commercebank 3992, Fabanc 232, Általános közszén 1030, Eszackmagyar 412, Esztergom-szésvárosi 379—380, Asphalt 41, Fegyver 372—379.50, Temesvári szesz 579.50—582, Phöbus 249—251, Gummi 591.25—593, Neuschloss 783—785.

A déli tőzsdén köttetett: Osztrák hitel 642.50—643, Magyar hitel 838—838.25, Leszámitoló 545.50, Jelzálog 462.50—464, Rima 767.50—768.75, Magyar bank 654.75—656.25, Közüti vasút 764.75—765.50, Városi villamos 413—413.50, Hazai bank 231—232, Agrárbank 525.25—527, Commerce 3990—3995, Hermes 375.381.50, Salgótarj. 753—754, M. cukor 31100—3118, Phöbus 249.50—250.50, Ált. tak. 665, Vas. forg. 464—465, Temesvári szesz 575—581, Atlantica 285, Fegyver 377—382, Gummi 594—596.

Bécsi értéktőzsde

Bécs, június 20. (Magyar értékek zárlat), 4 száza léko arany-járadék 108.35 Tiszal és szegedi kölesön sorsjegy 284.— Magyar hitelbank részvény 839.25 Magyar leszámitoló és váltó részvény 514.60, Rima murányi 768.40 Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 88.05, 4 százalékos magyar földterem. kötvény 87.75 Magy. nyerem-köles. sorsjegy 418.— Kassa-Oderbergi Vasútrészv. — Magyar jelzálogbank 461.50 Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, június 20. (Osztrák értékek zárlat), 4.2 száza lékos papír-járadék 88.05, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.80 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 329.75 Bécsi Bankverem 528.75 Osztrák-magyar bank 2130. Déli vasút 99.40 Dunagőzhajózási r.-t. 1236. Dohány részv. 350.— Cs. k. arany (vert) 11.40. Német bankv. 118.10 Osztr. Lloyd 548.— 4.2 száz. ezüst jár. 88.05—90.80 Osztr. koronajáradék 88.05, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézeti részvény 641.25 Union-Bank 608.50 Osztrák Länderbank 528.65 Osztrák-magyar államvasút 729.35 Elbavölgyi vasút —, Alpési részvény 987.25 20 frankos 1917, Londoni váltóár 241.40 Lipótkohó 750.— Török sorsjegy 241.45.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 20. (Értéktőzsde.) A magasabb newyorki jegyzések látása alatt és a nemzetközti vaspiacon kedvezőbb konstellációjára megnyitáskor megszilárdulás hódított tért, mely azonban csak egyes tereken élénkítette az üzletet. Magasabban jegyezték a bányáértékeket Phönix és Hohenlohe favorizálásával, melyeknek kedvező üzletmenetéről szóló hírek váltak előnyükre. Kedvező volt az

üzlet villamos értékekben, mint Edison-részvényekben, továbbá a Kanada-részvényekben és Bécs hatása alatt déli vasutban. Később azonban az árfolyamok az ismét általánosan megnyilvánuló kedvetlenség hatása alatt ellanyhultak és a tőzsde gyenge irányzatban zárult. A készáru-piacz ipari értékei túlnyomórészt szilárdak voltak, speciális értékek favorizálása mellett. Napi pénz 3 százalék, ultimópénz 6 százalék, magánkamatlab 4 egynegyed százalék.

Berlin, június 20. Zárlat. (Saját tudósítónktól. Zárlatkor, jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.10 osztr. hitelrészvény —, Déli vasút 19.20, orosz bankjegyek 215.15, 4 százalékos új orosz kölesön 90.70, Discontó Commandit 184.—, Dinamitruszt 179.10, Harpeni 185.60, Unifikált török járadék 90.40, 4.2 százalékos ezüst jár 88.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 90.70, Magyar koronajáradék 87.90, Osztrák-magyar államvasút 153.30 Bécsi váltóár 845.5, Olasz járadék —, Ált. villamos sági Edison 265.— Gelsenkirchen 187.60, Laurakohó 173.60.

Frankfurt, június 20. Zárlat. 4.20% papír-járadék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 95.95 Magy. ar-jár. 96.65 Osztr. hitelint. részv. 200.48 Osztrák-magyar államvasút 153.50 Északnyugati vasút —, Bustleh radi vasút —, Londoni váltóár 566.—, Bécsi Bark verem 81.— Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 72.75, 4.2 százalékos ezüstjáradék 91.25, Osztrák koronajáradék 88.05, Magyar koronajáradék 88.— Osztrák-magyar bank 152.60 Déli vasút részvény 1925, Elbavölgyi vasút —, Bécsi váltóár 84.—, Párisi váltóár 204.15, Union bankrészv. 133.52

Hamburg, június 20. (Zárlat) 4.2 százalékos ezüst járadék 90.40, 1860. sorsjegy —, Déli vasút 18.90 4 százalékos aranyjáradék 90.50, Osztrák hitelrészvény 199.50 Osztrák-magyar államvasút —, Olasz járadék 96.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 90.85

London, június 20. Angol consol 76 1/8.

Páris, június 20. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 92.75. Osztr. aranyjáradék 97.40 Magyar arany járadék 93.90, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 519.— 3 3/4 százalékos Olasz járadék 97.42 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 271.—, 5 százalékos marokkói járadék 530.— 4 százalékos 1890. román köles 98.— 4 százalékos amort. románjár. 1905. 93.—, 5 százalékos orosz járadék 164.75 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 102.45 4 százalékos spanyol jár. 90.95 4 százalékos unifikált török jár. 89.57 Török sorsjegy 204.— Török dohányrészvény 370.— Osztrák földhitelintézet 13.10 Osztrák Länderbank —, Magyarjelzálog bank 490.— Banque de Paris 18.37. Banque Ottomane 668.—, Osztrák-magyar államvasút —, Déli vasút

Budapesti értéktőzsde

	Mai záró ár.		Osztr. az utolsó Ért. évre	Részvények száma	Börzse-érték	Mai záró árfolyam		Osztr. az utolsó Ért. évre	Részvények száma	Börzse-érték	Mai záró árfolyam	
	Pénz	Árn				Pénz	Árn				Pénz	Árn
Allamadósság.												
M. kir. Állami pénztárj. adóm. 4 1/2%	99.50	100.—	19.—	416.667	240							
Magyar aranyjáradék — 4%	168.55	169.05	25.—	20.000	50							
Magyar koronajáradék — 4%	88.25	88.65	22.—	33.334	300							
Államkölcsön vasúti céljára 3%	72.75	73.75	—	—	—							
1870. évi nyereménykölcsön — 4%	215.—	219.—	16.—	200.000	200							
Horrát-szalvonn reg. k. kötv. 4 1/2%	98.50	99.50	—	26.000	200							
Magyar földterem. kötvény 4%	83.—	90.—	13.—	45.000	400							
Horrát-szalvonn földterem. kötv. 4%	92.25	93.25	30.—	60.000	400							
Tiszai és szegedi nyer.-kölcsön 4%	145.—	151.—	45.—	200.000	400							
Egyesített járadék papírbán 4 1/2%	88.80	90.30	40.—	150.000	400							
Egyesített járadék ezüstben 4 1/2%	81.—	82.—	27.—	200.000	240							
Osztrák aranyjáradék — 4%	114.—	114.90	108.—	7.330	500							
Osztrák koronajáradék — 4%	89.46	89.90	30.—	125.000	400							
Osztrák államsorsjáték 1860 — 4%	156.—	165.—	30.—	20.000	500							
Osztrák államsorsjáték 1864 — 4%	221.—	227.—	—	20.000	500							
Osztrák államsorsjáték 1864 — 4%	208.—	218.—	12.—	100.000	200							
Bpest székesföv. kölesön adóm. 4%	88.50	89.—	88.—	488.750	320							
Bpest székesföv. kölesön adóm. 4%	87.25	88.25	104.40	150.000	1400							
Orosz államkölcsön 1906. évről 5%	104.50	105.50	170.—	65.000	1000							
Tomcs-Bégvár. szab. kölesön — 4%	91.25	92.50	33.—	175.000	400							
Záloglevek, elsőbbségek.												
Bélvárosi takp. r.-t. — 4 1/2%	97.50	98.50	38.—	32.000	500							
Bélvárosi takp. r.-t. — 4 1/2%	92.—	93.—	32.—	20.000	500							
Egyesült budapesti föv. takp. — 4 1/2%	90.90	91.25	23.—	50.000	400							
Egyesült budapesti föv. takp. — 4%	90.—	91.—	25.000	200								
Gaz és társ. kölesönkötv. — 4 1/2%	98.—	99.—	18.—	10.000	200							
Hazai bank r.-t. és árt. árt. kötv. — 4%	97.—	98.—	37.—	64.000	500							
Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5%	101.25	102.25	90.—	30.250	600							
Kliss. orsz. földhitelint. 5 1/2%	97.—	97.—	30.—	6.000	500							
M. agrár- és járadék. szőlők. kötv. 4%	96.—	96.—	300.—	10.000	2000							
M. agrár- és járadék. járj. vilz. 4 1/2%	97.50	98.50	—	—	—							
M. agrár- és járadék. záloglevél 4 1/2%	96.75	97.75	—	—	—							
Magyar ált. takarékp. r.-t. 50 évre	93.—	94.—	—	10.000	400							
Magyar földhitelintézet — 4 1/2%	93.—	94.—	—	7.500	400							
Magyar földhitelintézet — 4 1/2%	98.—	99.—	800.—	4.000	2000							
Magyar földhitelint. sz. társaj. 4%	89.75	90.75	—	20.000	200							
Magyar jelzáloghitelbank — 4 1/2%	96.—	97.—	20.—	15.000	200							
Magyar jelzáloghitelbank — 4 1/2%	98.—	99.—	20.—	5.000	200							
M. jelzáloghitelb. közs. kötv. 4 1/2%	98.50	99.50	250.—	3.200	600							
M. jelzáloghitelb. közs. kötv. 4 1/2%	89.75	90.75	—	—	—							
M. jelzáloghitelb. nyer.-kötv. 4%	120.—	123.—	—	—	—							
M. jelzáloghitelb. conv. ny. kötv. 10% k.	178.—	176.—	80.—	20.000	200							
M. leszámit. és pénzváltó. 20 évre 4%	90.—	91.—	20.—	10.000	200							
M. leszámit. és pénzváltó. 20 évre 4%	—	—	100.—	10.125	500							
Magyar orsz. közp. takp. — 4 1/2%	97.50	98.50	0	6.750	400							
Magyar orsz. közp. takp. — 4%	90.—	91.—	15.—	8.750	300							
Magyar takp. közp. jelz. — 4 1/2%	97.—	98.—	18.—	8.000	300							
Magyar takp. közp. jelz. — 4%	97.75	98.75	24.—	4.500	400							
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4 1/2%	97.25	98.25	40.—	8.000	300							
M. takp. közp. jelz. közs. kötv. 4%	92.50	93.50	—	—	—							
Orsz. közp. hitelszöv. kötv. — 5%	99.—	100.—	—	—	—							
Osztrák-magyar bank — 4 1/2%	96.—	97.—	45.—	40.000	200							
Pesti hazai takp. közs. kötv. 4 1/2%	97.75	98.75	35.—	3.200	200							
Pesti hazai takp. közs. kötv. 4%	88.75	89.75	—	6.000	200							
Pesti hazai takp. záloglevél — 4%	89.50	90.50	20.—	20.000	200							
Pesti magy. keresk. bank — 4 1/2%	98.—	99.—	54.—	20.000	150							
Pesti m. keresk. b. közs. kötv. 4 1/2%	89.75	90.75	—	4.000	800							
Pesti m. keresk. b. közs. kötv. 4%	97.50	98.50	—	2.100	800							
Adria m. tengerhajózási r.-t. 4 1/2%	90.—	91.—	35.—	17.000	200							
Budapesti közuti vasp.-társ. — 4%	96.—	97.—	84.—	80.000	200							
Budapest vill. var. vasut r.-t. — 4%	87.—	88.—	—	15.000	200							
Budapest-pesti vasut — 4%	89.—	90.—	85.—	110.000	200							
Kassa-oderbergi vasut 1889. ar. 4%	90.—	91.—	22.—	20.000	800							
1894. p. 4%	99.—	100.—	—	11.000	200							
M. folyam- és tengerh. r.-t. 4 1/2%	98.—	99.—	—	10.175	300							
Bankok												
Angol-osztrák bank	827.50	828.50										
Budapesti bank részv. társ. —	382.—	386.—	20.—	3.000	400							
Eisö magyar iparbank r.-t. —	393.—	391.—	160.—	441	1000							
Fiumei hitelbank —	301.—	301.50	24.—									

105.—, Meridionalvasut 594.—, Hartman gépgyár 824.—, Rio Tinto 20.67, Sucrierie d'Egypte 90.—, Tula 10.21, Urikányi kőszén 167.—, Chartered 35.25, De Beers 497.—, East Rand 78.—, Jagersfontein —, Trans. Land Compan 41.25 Váltó Amsterdamra (rövid) 208.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.43, Váltó Bécsre (rövid) 104.50 Váltó Belgiumra (rövid) 9/16 Olasz arany váltó (rövid) 1 Váltó Svájcra (rövid) 3/8 Csekk andorra 252.35 Magánkamatláb 2/8.

Üzleti tudósítások.

Buzakorpa.

Table with 2 columns: Item description and price range. Includes 'Finom korpa azonnali szállításra' and 'Durva korpa azonnali szállításra'.

Zsiradékok.

Table with 2 columns: Item description and price range. Includes 'Disznósír budapesti' and 'vidéki'.

Szalonna.

Table with 2 columns: Item description and price range. Includes 'Városi 3 drbos' and '4'.

Kőbányai sertésvásár.

Június 20. Magyar elsőrendű Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 149—150 fillér. Fialat közép (páronkint 251—320 klg.-ig terjedő súlyban) 158—160 fillér. Közép (páronkint 240—280 klg.) 158—162 fillér. Sertéslétszám: 1912. évi június 18. napján volt készlet 36005 drb. — 1912. június 19-én felhajtott 226 drb. — 1912. június 19-én elszállított 255 drb. — 1912. június 20. napjára maradt készletben 35976 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Budapesti vágómarhavásár.

Június 20. Felhajtott: Magyar bika 183, ökör 1051, tehén 438, bivaly 59 drb. Növendékmарha 26 drb. Póthajtásra bejelentve 15, összesen 1767 drb. Árjegyzékek: (métermázsánként elősúlyban levonás nélkül): Magyar hízott ökör, legjobb minőség 92—102, kivételesen 105—108, közép 78—90, silányabb 64—72 K. Magyar legelőmarha 80—94, silányabb 62—78 K. Tarka hízott ökör, legjobb 98—108, kivételesen 112—117, közép 82—96, silányabb 64—80 K. Bika, jobb minőség 88—100, kivételesen 104—108, silányabb minőség 72—84, bivaly 60—78, kivételesen 80—84, magyar tehén 60—94, tarka tehén 60—98, kivételesen 102—104, kiesontozni való marha 46—58, növendékmарha 70—39 K. Egyrészt a 250 darabban kisebb felhajtás miatt, másrészt

a központi vásáresarnokba való kisebb külföldi husfelhozatal miatt az irányzat élénk volt, az árak prima minőségeknél 2 K-val, más minőségeknél 3—4 K-val mmázsánként emelkedtek.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizárid igazgatóságától. 1912. június 20.) Előző napi eladatlan maradvány 826 drb sertés, 52 drb süldő. Pótfelhajtás 25 drb sertés, Mai felhajtás (egyegyed 4-ig) 1141 drb sertés, 4 drb süldő. Összesen 1992 drb sertés 56 drb süldő. Eladatott 1259 drb sertés, 26 drb süldő. Mai maradvány 233 drb sertés, 30 drb süldő. Árjegyzés. Öreg I. rendű 350 klg. felüli ételsúlylevonással 138—140 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. ételsúlylevonással 128 fillér. Fialat nehé 300 klg. felüli ételsúlylevonással 142—154 fillér. Fialat közép 220—300 klg.-ig ételsúlylevonással 136—156 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig ételsúlylevonással 148—168 fillér. Hussertés nehéz 300 klg. felüli ételsúlylevonással 148—152 fillér. Hussertés könnyű 140—300 klg.-ig elősúlyban 112 fillér. Süldő 50 klg.-ig elősúlyban 100—124 fillér. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Heti lóvásár.

Június 20. A székesfővárosi Tattersall telepén ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 381 elsőosztályú, 641 másodosztályú, összesen 1022 lovat. Eladtak 537 darabot. A székesfőváros megvett vágónak 116 darabot 84—934 korona között váltakozó áron.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 20. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Schilling József csanádpalotai állami elemi iskolai tanítót, Muszak Miron temesvári állami gyermekmenhelyi tanítót és Weisz János nagybecskereki lakos, szövőgyári tisztviselőt, a kassai javítóintézethez — egyelőre ideiglenes minőségben — családfelegykedé, szv. Agárdy Jánosné, Papp Anna és szv. Molnár Emilné okleveles elemi iskolai tanítókat a rákospalotai javítóintézethez, egyelőre ideiglenes minőségben, családfelegykedékké; a kereskedelemügyi miniszter Nagy Lajos postais és távirafőtisztet posta- és távirafőosztályi ellenőrré a kassai posta- és távirafőosztályi pénztárhoz; a földmívelésügyi miniszter dr. Molnár Árpád fizetéstelen mezőgazdasági statisztikai irodatisztet fizetéstelen mezőgazdasági statisztikai segédfelügyelővé a IX. fizetési osztályba;

a pénzügyminiszter Rónai Béla adóhivatali tisztet a battonyai adóhivatalnál, a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett, adóhivatali ellenőrré az oklándi adóhivatalhoz, Vučenovics Demeter pénzügyi számgyakornokot a belvári pénzügyigazgatóság mellé

rendelt számvevősnél, a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá a belvári pénzügyigazgatóságához;

a székeljudvarhelyi pénzügyigazgatóság az oklándi adóhivatalhoz Csarnó János topánfalvi járásbírói fogházért hivatászolgává nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Z. Nagy Dénes brassói és Gáspár Bogdán sárkányi járásbírókat saját kérelmükre kölesönösen áthelyezte.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Kohn Efrajim bécsi lakos, valamint Augustin és Rezső nevű kiskorú gyermekei Kovácsra, ugyaszintén Stern Regina budapesti lakos családi nevének Csillagra kért átválttatását megengedte.

BELATINY PEZSGÖ

VIZÁLLÁS.

június 20. június 19. június 20. június 19.

Table with columns for location, name, and two price columns. Lists various locations like Schárding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Pécs, Mohács, Gombos, Újvidék, Pancsova, Orsova, Morvafalu, Zsolna, Trencsén, Sziged, Szt. Gotthárd, Sárvár, Győr, Várasd, Zákány, Barcs, Eszék, M. Szerdah, Záháb, Sziszek, Mitrovicza, Szamos, Deés, Szatmár, Kraszna N.-Majfány, Latorosalmunkács, Latoroz Homonna, and Pétercseny.

„EGYETÉRTÉS”

politikai naplap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

A FORTÉLYOSSÁG ÁTKA

— REGÉNY. —

IRTA: DR. FALK ZSIGMOND.

27

Régi, kipróbált embereit meg akarta fosztani a tiz százalékos részesedéstől és egyúttal magához ragadni kívánta az egész vezetés terhével járó felelősséget.

Ez a cselekedete bizonyára nem szolgált volna az üzlet javára, de egyben csunya formája ez a megköszönésnek, azokkal szemben, akik becsületesen és önfeláldozással támogatják olyan időben, amikor tehetetlenség folytán egyedül a tisztességük gátolta meg abban, hogy önmaguknak szerezzék meg a busás jövedelemmel járó vállalkozást.

V.

A vagyoni romlás.

Ottó nem birt már az ifjúkor ruganyosságával, örülnie kellett volna két kiváló munkatársa szorgosságának és a böles tulajdonos eszésségével megelégedni az ellenőrzés eléggé terhes feladatával.

Ki tudja, milyen fordulat állt volna be, ha az orvos ügyetlen elszólása fel nem kelti Ottóban az észnélküli vigadás ördögét. Az orvos ugyanis újabb beható vizsgálatnak eredményeképp közölte Ottóval csukorbetegségnek teljes szünetelését és ezzel az előre nem látható örvendetes felgyógyulást. Mérsékelt életmódra intette ugyan, egyben azonban életrendjét szabadabbá tette, főleg a táplálkozási tilalmat mérsékelte lényegesen.

Ez volt az óriási hiba. Ottó egy évnél hosszabb ideje már minden szabad percét otthon töltötte. Eleinte a hosszas betegség, később a fürdői kúra, végül ismét hazatérve a külön főzést igénylő ételek elfogyasztása köztötte a családi otthonhoz. Boldogan mondogatta: „Betegségében érzi csak az ember a derék asszony áldásos kezét. Semmi pénzzel

meg nem fizethető a szerető hitves áldozatkész ápolása.”

Mikor aztán az orvos ezeket a mondjuk erkölcsi békákat megszüntette, Ottó villámgyorsan elhagyta eddigi bevett életmódját. Félkényi maradt a szegény, kimerült asszonyka, megfélekedezett aranyos gyermekeiről, nem vágyódott többé a családi tizhez üdítő melegsége után és nem törte többé az eszét azon, miképp ragadhatná magához az egész vezetés a mulatóban.

Sőt most már újra nem törődött semmivel; kizárólag a kedvtelések hajszolása képezte összes gondját. Otthon naponként egyszer jelent meg és akkor is aludni tért. A mulatóban naponként megfordult ugyan, de semmivel sem törődve, rövid időn belül megint elhagyta.

A régi könnyelmű életmód egyetlen változással tért vissza, azzal, hogy most nem ment idegen kávéházba, hanem ott maradt a saját helyiségében.

Ez persze még sokkal kártevőbb volt, mert az alkalmazottak szemé előtt üzte bünyös kártyaszenvédelmét, ott itta le magát naponként és szerelmi trágárságainak undorító üzelmei tudomására jutottak azoknak, akiknek parancsolnia kellett volna; ezzel aztán még az a kis tekintély, amit nagynehezen biztosított számára két helyettese, szintén végleg elpusztult. Ha valami utbaigazítást, valami rendelkezést kértek tőle, gorombán elutasította embereit.

Kora estétől késő reggelig ivott, kártyázott és a rövid szünetekben ölekezett az asztalához jó pénzért oda esalt nőcskékkal. Megint elzúllott egészen és a szegény, gondos feleség aggódó tekintete Ottót nem tudta észre téríteni; a fölszólalást pedig nyers durvasággal utasította vissza.

Persze minden pénz kevés volt, a fortélyosság átka nyomon üldözte Ottót. Megtakarított tartaléka elfogyott, a számlák kiegyenlítésével nem törődött, ami naponta pénz befolyt, azt egyszerűen kivette a kasszából és

elköltötte. Sem a tiz-tiz százalékos részesedésre nem maradt fedezet, sem a családfenntartására nem volt pénze. Az asszony a titokban félrerakott garasokból a maga baján valahogy segíthetett, de ebből az összegből bezeg nem adhatott a két vezetőnek.

Ezek pedig nyugtalanokdtak. Egy-két hónapig vártak és türelmetlenül lesték a fejleményeket. Aztán megostromolták Ottót a pénzükért, aki sértő gorombaságokkal, csúnyán elkergette őket.

Felháborodva a nem várt ildomtalan sértésen, a két megbízott ügyvédhez fordult. Megindult a per és ennek az egy pernek a nyomán jött a többi. Foglalásokkal zaklatták Ottót, amelyekkel abszolút nem törődött egészen addig, amíg a pénztárban a napi bevételekre rá nem tette kezét az egyik ügyesebb jogi képviselő.

Ez már baj volt. Ottó futkosott pénz után napokig eredménytelenül. Végre Camossáiba kellett mennie, meg kellett követnie két alkalmazott vezetőjét és meglehetősen lealázó egyezséget kellett velők megkötnie.

A két vezető társtulajdonossá lett. Ottónak végleg le kellett mondania az ügyekbe való beleszólásról és csak kifelé, a vendégekkel szemben szerepelt mint tulajdonos. A pénztárba nem volt szabad be sem lépnie, annál kevésbbé onnét pénzt elvinni. A „Kis mulató“ fele tulajdonjogát ráíratta két emberére, minek fejében ezek kötelezték magukat az összes adósságok kiegyenlítésére. A fenmaradt fele tulajdonjog hozzádoka felett sem rendelkezhetett szabadon. Ottó családja kérelmére hozzájárult egy rendkívül szigorú megkötéshez. Ennek értelmében ő kapott naponta husz koronát, a családja is kapott husz koronát. Ezt az összeget akkor sem kellett visszatéríteniök, ha esetleg a jövedelem megcsappant volna. A mutatkozó többletet pedig havonként az asszony kezéhez rendelte kifizetni a közjegyző előtt megkötött egyezség.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1912. június 21-én.

VIGSZÍNHÁZ

A tolvaj.

Színmű 3 felvonásban. Irta Bernstein Henri. Fordította Göth Sándor.

Személyek:

Lagardes Raymond Balassa
Isabelle Kende P.
Lagardes Fernand Tanny
Voyssin Richard Göth
Marie-Louise G. Kertész E.
Zambullo Szerény

Kezdet 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Blaža Lujza felléptével

A nagymama.

Zenekes vígjáték 3 felvonásban. Csiky G. hason című vígjátéka után írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte: Mádor Raoul.

Személyek:

Szetényi grófné Blaža L.
Orkényi Szirmai
Kálmán Raskó
Kosztia Samu Körmeny
Tódorka Dobi
Márta Csatai J.
Langó Szerafia Gerő J.
Piroska Nagy T.
Trézsi Tárnoki
Karolin Bera P.

Kezdet 8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZÍNHÁZ)

Beregi Oszkár felléptével

Monna Vanna.

Kezdet 1/2 8 órakor.

BUDAPESTI SZÍNHÁZ

Az asszonyfaló.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Stein Leo és Lindau K. Zenéjét szerzte: Eysler Edmund. Fordította: Mérey Adolf.

Személyek:

Maros Béla, örnagy Fereny
Mary White Szőlősi R.
Raffainé Szathmáryné
Tilda, leánya Balog B.
Camillo Fekete
Donogán báró Szabolcs
Lovási Fenyvesy
Sziák báró Szász
Berekes Parányi

Kezdet 1/2 8 órakor

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

A csókszanatórium.

Operett 3 felvonásban Irta Felner Pál. Zenéjét szerzte Báron Rud. Fordította Liptai Imre.

Személyek:

Dr. Kontár Kardos
Krisztina Becskyné
Höbörtné Hudacek
Brünnel Németh
Asszília, a felesége Erdei
Móric, a fia Király
Kalandor Latabár
Gr. Zaráy Nep. Raskó
Mimi hercegnő Medgyaszay
Morosz Barnabás Hajnal Gy.

Kezdet 8 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

A férfi és a nő.

Kezdet 1/2 8 órakor

Jardin de Paris

Erzsébet királyné-ut 1. Telefon: 167-25.

Teljesen új műsor.

GERDA WALDE

a bécsi Johann Strauss Theatr ünnepelt primadonnája.

William Schüff, a hírneves zongoraművész és rögtönzőkomikus.

Richard Godai a „Liebesthermometer” című bohózatba.

KORNAI BERTA, SAJO GÉZA,

Kökény Ilona, Therese Schüff-Delina,

Maud Hawley, Dora Peters.

„A Falusi csendő Pesten”

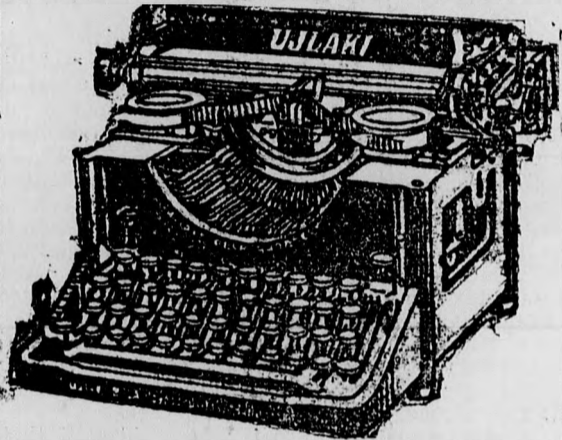
magyar operett.

Éjfélőti: TABARINBAN phänomenalis tánc-

műsor: JUST AND GABRIELLA, ROZSNYAI DUO,

KITTY STARLING, LES WILHELMINAS.

Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös-írászatok. — Összerakható könyvszekrények. — Angol bőrgarnitúrák. — Redőnyös aktaszekrények. — Teljes irodabereendezések.

UJLAKI BÉLA modern amerikai irodabürotertelepe, Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz. Árjegyzék ingyen. Telefon 122-60.

Izgatón érdekes, gondolkozásra készítő könyv!!

TÁRSADALOM-TUDOMÁNY MINT TERMÉSZET-TUDOMÁNY

Irta Mérey-Morvath Károly
A kötet ára füzve ... 7 K
Kötve ... 9 K

Szerző rendkívül érdekes könyvében a szociológia problémáit a természettudomány módszerével vizsgálja. A kiváló szociológus a munkájában a lakosság közönség érdeklődését is le tudja bilincselni, de mindazok számára, akik a társadalom kérdéseivel elméletileg v. mint tisztviselők, politikusok, gyakorlatilag is foglalkoznak: nélkülözhetetlen. A KÖTET TARTALMÁNAK FŐFEJEZETEL: I. A társadalmi alakulás élettani eredete. II. Civilizációk körös képződése. III. A kereszténység jelentősége a civilizáció körös alakulásában. IV. A zsidóság szerepe civilizációk megbetegedésében. V. A cézárság. VI. A középkor, mint a kor krízise. VII. A fordulat. Az újkor. VIII. A kor kiküszöbölésének folyamata. IX. Az utolsó cézár. X. A civilizációk jövőjéről. XI. A tőke szerepe a körfolyamatban. XII. Toxin és anti-toxin. XIII. Új korszak, új civilizáció.

Kiadta az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat. - Kapható minden könyvkereskedésben.

Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz.

Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

„Kulatór”
szobrász és építőművészek által tervezett kész művészi színielőadások állandó kiállítására
BUDAPEST, VIII., Köztömösi-ut 4.
TELEFON 91-76. IRDA:
BLUM LAJOS
:: sarkoraktárában ::

CIRKUSZ-BEKETOW

Városiiget. Telefon 167-44

Ma este 7/8 órakor

nagy előadás.

Schnöder 20 jegyesmedvéje. Hlogoku japán csodái.

Vasárnap délután 4 órakor gyermekeknek félélyárak.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
■■■■■■ (Főpostával szemben) ■■■■■■

A világhírű eredeti angol
The Champion és Premier
kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummikal, csengőket, lámpákat, pedálokat láncokat, kónuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagybani eredeti gyári árban szállítunk vidékre is kerékpár- és alkatrész-kereskedők részére.
LÁNG JAKAB és FIA rész nagykereskedők Budapest, VIII., kerület, József-körút 41. sz. Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Diszárjegyzékünk 1300 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingy. és bérn.

DARANYI LEHETŐBB MODELLO
Számoló
ÉS LÁTHATÓ IRÁSU
összeadógépei
nem szorulnak reklámra.
Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.
Telefon 139-54.
DARANYI MIKSA
Első Magyar Számoló- és Összeadó gép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvényársaság áruosztálya
Budapest, VI., Váci-körút 37.

FILLÉRES KÖNYVTÁR

EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLÉR. SZERKESZTI PÓSA LAJOS EGY-EGY KÖTET KÖTVE 60 FILLÉR.

ELBESZÉLÉSEK, REGÉK, TÖRTÉNELMI ELBESZÉLÉSEK, VERSEK, SZINDARABOK, ÜTLEIRASOK GYŰJTEMÉNYE MAGYAR FIUK ÉS MAGYAR LEÁNYOK SZÁMÁRA.

A Filléres Könyvtárban jól megválogatva a legelőkelőbb magyar írók műveit adjuk néhány fillérért. Nyugodt lelkiismerettel adhatja a szülő a gyermek kezébe ezeket a köteteket, mert valamennyit a szerkesztő szigorúan megválogatja.

A Filléres Könyvtár kötetei egyetlen egy iskolai könyvtárból sem hiányozhatnak, mert nemcsak szórakoztatják a gyermeket, hanem nevelik is. Tanítják törülmetszett magyarságra, magyarul gondolkodni, magyar szellemet lehelnek a serdülő gyermek lelkébe, történelmi elbeszélései hazafiságra tanítják a gyermeket.

Teljes jegyzéket, valamint mintaköteteket kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: SINGER ÉS WOLFNER könyvkereskedése, Budapest, VI. Andrásy-ut 16.

Megrendelésnél minden számért 64 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentesítve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért 12 korona küldendő be.

A legújabb kötetek jegyzéke:

- 318. Garády Viktor. Amit nem látunk Sok képpel — — — — — 60
- 319-320. Lengyel Laura. Az árva leány. Történelmi elbeszélés. Képekkel 1.20
- 321. Havas István. Bencze bácsi. Historiás történetek — — — — — 60
- 322-324. Gaal Mózes. Mókás. Komoly történet egy mókás fiúról. Képekkel 1.80
- 325-326. Farkas Pál Egy magyar fiú Napoleon seregében. Elbeszélés. Képekkel — — — — — 1.20
- 327-328. Farkas Pál. Laci Törökországban. Elbeszélés képekkel 1.20
- 329-331. Lengyel Laura. A három galamb. Történelmi elbeszélés. Képekkel. 1.80

Heti műsor:

Junius hó	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Színház)	Uránia
22 Szombat	A gólya — Toto	Leányvásár	A frankfu tiak	Asszonyfaló	Hamlet	—
23 Vasárnap	Délután: Vizsgaelő-dás Este: A gólya — Toto	János vitéz	A nagymama	Az asszonyfaló	Cigányserzem	—

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTAR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdeklődésben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturállamokban szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek. Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő legnyaknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizesebb kiállításban **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

Több ezer db cliché

mind aktualitás, képes hetilapok számára olcsón eladók. Közelebbi felvilágosítást ad a kiadóhivatál VI., Eötvös-utca 32. szám.

AZ ÉN UJSÁGOM

előfizetési ára: Negyedévre 2,50, félévre 5.—, egész évre 10.— kor, Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

Heveny vagy idült bujakór - bántalmak

Dr. Oliver vértisztító piskótái melyek a francia kormány és a párizsi orvosi akadémia által engedélyezve és a párizsi kórházakban egyedül vannak engedélyezve. Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült. Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.— kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll. Raktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 22. szám.

MAGYAR TÖRVÉNYEK

A Franklin-Társulat zsebkiadásai.

Igen praktikus, zsebben hordható formájában adja a legfontosabb magyar törvényeket.

ÚJ:

Egyes igazságügyi szervezeti és eljárási szabályok módosításáról szóló 1912: VII. törvény-cikk. A vonatkozó rendeletekkel, jegyzetekkel és utalásokkal. Ára köve 1 K 50 f.

E kiadás nemcsak a törvény szövegét adja, hanem a vonatkozó miniszteri rendeleteket is a fel van szerelve gondosan szerkesztett jegyzetekkel és utalásokkal, szóval megadja a törvények magyarizálásához szükséges egész apparátust.

ELŐBBI KÖTETEK:

A büntettekről és vétségekről szóló 1878: V. törvény-cikk a módosító s kiegészítő törvényekkel és a vonatkozó joggyakorlattal. A büntetők és vétségekre nézve érvényben levő anyagi jogszabályok. Összeállította Lengyel Aurél dr. Ára köve 3 K 60 f.

A jogi életben leggyakrabban használt törvények egyike, melynek zsebbe való kiadása nagy segítsége minden gyakorlati jogásznak.

A polgári perrendtartás zsebkönyve. Ismerteti és magyarázza dr. Lánosi Jenő budapesti ügyvéd. Ára köve 5 K. A törvény pontos és hiteltel szövege, megfelelő magyarán-talakkal és utalásokkal, az új perrendtartás elveit és újításait ismertető bevezetéssel.

A kereskedelmi törvény (1875: XXXVII. t.-cz.) és a rá vonatkozó joganyag. Összeállította dr. Nyári Jenő budapesti ügyvéd. Ára köve 3 K 60 f.

E kiadás közli a kereskedelmi törvényt, a vele kapcsolatos egyéb törvényeket, miniszteri rendeleteket s a bírósági joggyakorlatot, minden szükséges magyarizálással.

Kaphatók:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám. és minden könyvkereskedésben.

OLÁH GÁBOR: KORUNK HÖSE

Verses regény. Ára 3 korona.

Kiadja a FRANKLIN-TÁRSULAT.

Kapható: Lampel R. Könyvkereskedésében (Wodianer F. és Fiai r.-t.) Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

és minden könyvkereskedésben.

ATHENAEUM-KÖNYVTÁR

legújabb kötete:

CSEHOVNAK, a nagy orosz írónak művészi finomsággal megírt legjobb és legjellemzőbb elbeszéléseit tartalmazza.

CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák (384 oldal). Ára.....

1 korona 190

Eddig megjelentek:

KÓBOR TAMÁS: Komédiák. Novellák (424 oldal).

BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 oldal).

BALZAC: A számőrőr. Regény. Fordította Harányi K. (387 oldal).

ZOLA: Pascal orvos. Regény. Fordította Gerő Attila (448 oldal).

DICKENS: Két város. Regény. Fordította Bálint Mihály (448 oldal).

Anatole France: A Pinguinek szigete. Regény. Ford. Bölöny György. (320 oldal).

Sajtó alatt vannak: Bölsche: Szerelm az élk világában. — Tolstoj: Hadzi-Murát. Regény. — Voas R.: A költő és az asszony, stb.

Kiadja az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Egy-egy kötet ára

1 korona 190

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T., FIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzhajók közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé, stb. stb.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitching-terekkel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a Központi Menetjegyretd. Budapest (V., Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodái.

Költözködés előtt.

A raktáromon levő órákat, evőeszközöket valódi 13 próbás ezüst valamint alpacca-ezüst disztárgyakat, arany ékszereket :: ::

gyári áron árusítom.

Polgár Kálmán műpás és :: :: ékszerész

Budapesten, Erzsébet-körút 29., I. em.

Nagy képesalbum-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrényeket
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V., Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákos-utca 4. szám. Telefon 116-40. 12661

Férjhez mennek
Igen esinos 19 éves dán hölgy 50.000 kor. hozományval, később még 200.000 korona örökség, fiatal amerikai kisasszony 120.000 dollár készpénz-hozományval és még sok száz vagyonos hölgy 5-500.000 K. hozományval. Urak, ha vagyontalanok is, de komoly szárdéknak, forduljanak díjtalan felvilágosításért e címre: Fides, Berlin 18.

Még nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételekkel szállítunk háló-, ebédlo-, uriszobák és szalonbutorokat, száloda-, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre. Butoralbum 1 korona. Butorhitelek lakberendezési vállalat, VI., Király-utca 8. 12365

Négyszobás
urilakás, minden kényelemmel, kerthasználattal, gyönyörű kilátással a budai hegyekre, augusztus 1-re kiadó. II. ker., Bimbó-utca 9. szám.

Mérműki
műszerek, festmények, régi érmek, olesón eladó. V., Sziget-utca 4-6. II., 25. ajtó.

Gyorsírás
és gyorsírók. A Gyorsíró Társaság szaktanfolyama lényegesen megújított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Befratkozás napoként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, 'Kartothek' amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamosan esli tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. **Slogowski és Társa**, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német lovelozás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama, nyilvánossági joggal. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. — Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld Gabelsberger szakiskola. (Csak Hegedűs Sándor-u. 7., saját épületben; előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

Ajtók, Ablakok
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon: 62-80.
Alapított 1896-ban

Csillárok
rézből és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, legújanyosabb áron szállít.
Schulz-csillárgyár
Rózsa-utca 109. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108-07.

„Hungaria
beszélő-gépek
tölcsérszerűk és kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4.
Kérjen árjegyzéket.

Kitűnő fegyverek
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szobadisznek. Wornli gyárgyártmányú 5 kor., szurony hüvelyvel 1 K. Wornli lovassági karabély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyral 25 K. fegyverszif 1 korona, tölténydarabja 10 fill. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 85. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

Soha nem létezett
rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-albumokat részletfizetésre.
Modern lakberendezési vállalat
Budapest, IV. ker., Gerliczy-utca 7. sz.
D izses butor-album 1 kor.

Fejeskáposzta
40 fillér, tök 70 fillér, kelkáposzta 6 fillér, karalábé 3 fillér, salátaugorka óriásnag 36 fillér, kovászolandó ugorka 14 fillér, tölthető paprika 10 fillér darabonként. Új rózsaburgonya mázsáját 16 koronáért, vajbát kilója 72 fillér, cukorborsó 32 fillér, paradicsom 70 fillér utánvételrel szállítja „Agrarius” Bpest, Mátyás-utca 9.

Szivcseresnyét
hazai válogatottakat kilonként 100, ananászper 220, erdei szamóca mézédés 200, zöld mandula 70, egres 50 fillér utánvételrel. Szállítja „Agrarius” Bpest, Mátyás-utca 9. sz.

Fiatalemler,
négy polgárit végzett, irodai gyakornoknak felvételt. Jelentkezni 12-2-ig Kulcsár Sándor csillárgyárban, Dessoiffy-utca 9-11. szám.

A magyar memoár-irodalom érdekességei

ZICHY GÉZA GRÓF EMLÉKEIM
Első kötet
Ára 6 korona

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Delej
által gyógyítás szempontjából ki képes valakit mély álomba ejteni nagy honorárium fejében. Levelek a kiadóhivatalba küldendők „V. V.” jellegével.

Hirdetések felvételnek.
e lap kiadóhivatalában.

Zálogcédulát,
brilliantot, gyöngyöt, ékszer, aranyat, ezüstöt és régiséget vesznek. Alt-Wien porcellánt, régi bronz esztétárgyakat, szobrokat és olajfestményeket vesznek Kertész ékszerész és régiségeskereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövők

MAKAY BÉLA
új könyve:
A LÁP VIRÁGA
és egyéb írások
Ebben az új könyvében is megmarad a természet bűbajos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászkepeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.
Ára 4 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út, 21, valamint minden könyvkereskedésben.

VÉD JEGY
Dió-kivonat
az űsz hajnak festésére.
Régóta kipróbált tökéletesen ártalmatlan a diónak zöld héjából készített hajfestőszer mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenyeszínűt visszaadja. 1 palack dió-kivonat K 6 és 3, 1 skatula 6 próbapalackkal 7.50 diótej, hajrestor K 6 és 3, diókenőcs vagy dióolaj K 4 és 2, diópep a szakál festéshez K 2, dió dupla kivonat K 6 és 4 káli-eréme, glicerin szappan legfinomabb toalettszappanok 4 1 kor. Rendelhető a feltalálónál:

WACZUSKI A.
Wien, III/2. Erdbergerláde 2.
Raktárak Budapestén:
Török J. gyógyszer. Király-u. 12.
Vértesszi S. illatszer, Kristófer s. Neruda N. drogueria, Kossuth Lajos-u. 7. Brúder Radanovits Baross-utca 1. Thalmyer & Seitz drogueria, Zrínyi-utca 3. Kochmeister Fr. m. drogueria, Hold-utca 8. sz. Molnár és Moser drogueria, Koronaherceg-utca 11. szám.

Tátrai málnaszörp
5 kilós postakosarakban K 8.— Baria József konzervgyára Felka (Szepesmegye).

INGYEN
küld ördökpis árjegyzéket fényképezőgépek és kellékekről

Ghmura S.
optikai műintézet
Budapest,
IV., Ferenciek-tere 2. sz.

Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elválások mindenféle kusziványuk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron.
LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Weöres-utca. 51/E. Telefon 113-46. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Készpénzért
vagy hitelképes egyórnék kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosítom, hogy ilyen sehol nem kap modern háló-, ebédlo-, uriszobákat stb. Győződjön meg, tekintse meg senfolt raktáramat, itt jutányosabban vehet a leggyorsabbútól a legdrágább kivitelű minden fajta
BUTORT
Nagy Imre
lakberendezési vállalkozó özög
BUDAPEST,
Váci-körút 9. szám
(Bejárat Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

Singer varrógépek
Kerékpárok, grammofonok, hanglemezek
legolcsóbban kaphatók

Haban József
Budapest, Almássy-tér 14.
javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld.
Feltalálók
Utmutatója szabadalmazás-hoz értékesítéshez nélkülözhetetlen. Díjtalanul küldi Áron és Molnár szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 9. földszint.

AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR
legújabb kötete:
Csehovnak, a nagy orosz írónak művészi finomsággal megírt legjobb és legjellemzőbb elbeszéléseit tartalmazza.
CSEHOV: Az orvos felesége és más novellák
(384 old.) Ára 1.90

Eddig megjelentek:
KÓBOR TAMÁS: Komédiák. Nov. (424 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (448 old.)
BALZAC: A számbúr. Regény (387 old.) Fordította Harsányi K.
ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A.
DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLEFRANCE: A Pinquinet szünete. Regény. Ford. Böllény Gy. (320 o.)
Sajtó alatt:
BÖLSCHÉ: Szerelm az élek világában.
TOLSTOJ: Hadzi Murát. Regény.
VOSS R.: A Kélt és az asszony stb. stb.
Minden kötet ára 1.90 fillér
Kapható minden könyvüzemnél, a Kladia az Athenaeum irod. és nyomdai r-társulat

Tisztviselő-otthon
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknél. Teljes pensió 135 kor. Ebből 42 kor. Vacsora 24 kor.

FATIME és SEMIRAMIS
évszer-különlegességek a világ legkiválóbb minőségű Válogatott I-a paraguayi gyártmányok. Élelőfűtőszívben tartályval vagy anélkül. Fatime és Semiramis feltűnő biztonságot nyújtanak! Elszakíthatatlanok! Több évi rakározó képesség! Ár tucatonként 6.—, 8.—, 12 kor. 20 koronát kitévő vásárlásnál 20% rabatt. Szelküldés azonnal, utoktartás mellett.
KELETI J.,
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. szám.

Báronyegető
készülékek és kellékek
Készülékek árai teljes felszereléssel
K 15.—, 16.—, 17.—
Kérjen részletes árjegyzéket.
Bécezi D. Sándor
kézimunka nagyipros
Budapest, VI. Dessoiffy-utca 5.

Zálogcédulákat
vesznek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek-tere 3. felemleret. Vétel és eladása használt és új polgári, urasági lakberendezéseknél, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok.
Telefon 82-13. 28599

Soványosság
Az egyedüli eredménytől kísért háziorvos a dr. William Hartig tanár amerikai erőtáp-pura. Soványak tartós, szép felt testidomokat nyernek — Hölgyek remek keblot. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jut állást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiltüntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 firt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., Isván-ut 11. II/A. Telefon 156-80.

ADORJÁN ANDOR
könyve:
SORSOK ÉS PÁLYÁK
Irodalmi arcképek
Ára 3 kor.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben